

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Birleşim
4 Ekim 2023 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut'un, Hayvanları Koruma Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, SMA Tip 1 hastalarının yaşadıkları sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, siyasi seçimlerin en temel ögesinin sandık ve sandıktan çıkan irade olduğuna ilişkin açıklaması
- 2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, AKP iktidarında tek adam rejimine ilişkin açıklaması
- 3.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, AKP iktidarının yarattığı ekonomik soykırımdan etkilenen emekli, dul ve yetimlere ilişkin açıklaması
- 4.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, İnfaz Kanunu'nun hangi koşulda olursa olsun uygulanması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 5.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'nın, Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in 2'nci Birleşimde CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 6.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'nın sağlık sorunlarına ilişkin açıklaması
- 7.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak otogarına ilişkin açıklaması
- 8.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, iktidarın Manisa'nın verimli tarım arazilerini talan etmeye devam ettiğine ilişkin açıklaması
- 9.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 22, 23 ve 24'üncü Dönem Milletvekili Muzaffer Baştopçu'nun vefatına ilişkin açıklaması
- 10.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu ili Pınarbaşı ilçesinde emekli imam Muhammed Şahin'in intiharıyla ilgili verecekleri araştırma önermesine ilişkin açıklaması
- 11.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, konut vaadiyle dolandırılanların mağduriyetlerinin devam ettiğine ilişkin açıklaması
- 12.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, depremde zarar gören Antakya-Samandağ yoluna ilişkin açıklaması
- 13.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, tarımsal üretim girdi fiyatlarındaki ölenemez artışın çiftçiye etkisine ilişkin açıklaması
- 14.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, hasta tutsaklara ilişkin açıklaması
- 15.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, emekli maaşlarına ilişkin açıklaması
- 16.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, sendikal örgütlenmeyi tehdit olarak gören patronların uydurma gerekçelerle sendikalı işçileri işten çıkardıklarına ilişkin açıklaması
- 17.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması
- 18.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, iktidarın yanlış hayvancılık politikasına ilişkin açıklaması
- 19.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, ikinci yasama yılına ve 2 Ekim Pazartesi günü İnegöl'de açılışı gerçekleştirilen 49'uncu MODEX EXPO Mobilya Fuarı'na ilişkin açıklaması
- 20.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Hükümetin yanlış tarım politikalarına ilişkin açıklaması
- 21.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzonspor'a son günlerde çifte standart uygulamalar yapıldığına ilişkin açıklaması
- 22.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Elâzığ Milletvekili Tahir Öztürk ile Kocaeli Milletvekili Muzaffer Baştopçu'nun vefatlarına, Meclis Başkanının Anayasa değişikliği ve İç Tüzük görüşmelerine tarafsız bir şekilde başlamadığına ve Cumhurbaşkanının 1 Ekimde Mecliste yaptığı konuşmasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu bir karara atıfta bulunarak bu kararı dikkate almayacaklarını, bu karara sağır kalacaklarını ifade etmesinin ülkeyi uluslararası arenada sözüne ve imzasına sahip çıkmayan bir ülke hâline getireceğine ve samimiyetsiz olan bu davranışlardan geri durulması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 23.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, Nagihan Akarsel'in katledilmesinin 1'inci yıl dönümüne, şu anda gazetecilerin yargılanıyor olmasına, Hayvanları Koruma Günü'ne, KYK yurtlarında ciddi bir barınma krizi olduğuna, okul yemeklerine ve Türkiye Çocuk Araştırması 2022 Raporu'na, Millî Eğitim Bakanının okullarda ücretsiz öğün vaadine ve çocukların bu durumundan ülkeyi yönetenlerin sorumlu olduğuna ilişkin açıklaması
- 24.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Medeni Kanun'un yürürlüğe girişinin 97'nci yıl dönümüne, gazeteci Merdan Yanardağ'ın yüz bir gün sonra hâkim karşısına çıkmasına, dün Merkez Bankası Başkanının Plan ve Bütçe Komisyonunda uyguladıkları para

politikasını anlattığına, Genel Kurul gündemine ve Akkuyu Nükleer AŞ Genel Müdürünün Rusya devlet televizyonunda yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

25.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Hayvanları Koruma Günü'ne, Fransa'nın 2024 Paris Olimpiyatları'nda sporcuların başörtüsü takamayacaklarına yönelik yayınladığı karara, öğrenci yemeklerine ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

26.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

27.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Konya Milletvekili Orhan Erdem'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

29.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan'ın Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin 12 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

35.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

36.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

37.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu ile İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

39.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun Yeşil Sol Parti Grubu adına ve Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın CHP Grubu adına 14 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

40.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

41.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Başkanlık Divanı ve şahsı adına, vefat eden Muzaffer Baştopçu'ya Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır dilediklerine ilişkin konuşması

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, deprem bölgesinde yaşanan sorunların tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla 4/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, öğrencilerin yurt ve barınma konusunda yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 2/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, emeklilerin yaşadığı maddi kayıpların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 4/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, iktidardakilerin seçimden sonra uygulamaya koyduğu kimi kararlar ile akıl ve bilim gereği

alınması gereken kimi kararların alınmaması nedeniyle halkımıza verdiği zararların araştırılması amacıyla 3/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 12)
- 2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/19) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13)
- 3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/20) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 14)
- 4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/27) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15)
- 5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/28) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 16)

VIII.- OYLAMALAR

- 1.- (S. Sayısı: 14) Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması
- 2.- (S. Sayısı: 12) Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması
- 3.- (S. Sayısı: 13) Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, kur korumalı mevduat sistemine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/1178)
- 2.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Birleşik Arap Emirlikleri'yle gerçekleştirilecek ekonomik işbirliğine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/1404)
- 3.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, uzman eczacıların özlük ve mali haklarına ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/1458)
- 4.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, inşaatı yeni tamamlanan Giresun Eğitim ve Araştırma Hastanesi binasının eksikliklerine ve ildeki radyoloji cihazı ihtiyacına ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/1588)
- 5.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Merkez Bankasının politika faizini yükseltmesinin maliyetine ve sonuçlarına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/1697)
- 6.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, depremzede vatandaşların vergi, resim, harç, prim ve fatura borçlarına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/1701)
- 7.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, kamu hastanelerinde malzeme tedarikinde ve randevu almakta yaşanan zorluklara ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/1929)
- 8.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'da Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme dayanıklılığına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2130)
- 9.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl ilindeki vatandaşların kredi borçlarına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2322)
- 10.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 2015 yılından bu yana Bingöl ilinden toplanan vergilere ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2323)
- 11.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, bir defaya mahsus iki kat olarak alınacak MTV'nin toplam miktarına ve düzenleme kapsamındaki araç sayısına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2325)
- 12.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, ek MTV düzenlemesinin deprem bölgesindeki uygulamasına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2467)
- 13.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, tarımsal üretim ve özel halk otobüsleri için alınan mazottan ÖTV'nin kaldırılmasına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2468)
- 14.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, piyasadaki banknot sayısına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2472)
- 15.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, depremzede vatandaşların ödemelerinin ertelenmesi talebine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2474)
- 16.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin ili Savur ilçesindeki elektrik kesintilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/2641)
- 17.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, kur korumalı mevduat sistemine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2645)

- 18.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2015'ten bu yana toplam kredi kartı borcunun miktarı ile tüketici kredisi kullanan kişilerin sayısına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2837)
- 19.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, sanayicileri, esnafları, çiftçileri ve kobileri korumaya yönelik tedbirlere ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2838)
- 20.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 7256 ve 7326 sayılı Kanunların uygulamasında yaşanan aksaklıklara ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2839)
- 21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlıktan alınan elektrik arz güvenliği kapsamındaki lisans sayısına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/2955)
- 22.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, İzmir Büyükşehir Belediyesinin yürüttüğü bazı projeler için Bakanlıktan beklediği cevaplara ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2967)
- 23.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye ilinin mücbir sebep hâli devam eden iller kapsamına alınmasına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/2969)
- 24.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, İstanbul'un Avrupa yakasında yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/3099)
- 25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022-2023 yıllarında alkollü içecekler, tütün mamulleri ile şans oyunlarından alınan vergilere ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3110)
- 26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesine bağlı Sabancı Caddesi'nde bulunan yol aydınlatmalarının yetersizliğine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/3243)
- 27.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, 2018-2023 yılları arasında Mardin'de yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/3351)
- 28.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, BOTAS'ın görev zararına ve otuz günlük bedava gaz dağıtımına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3356)
- 29.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, 2023'ün ilk yedi ayında EÜAŞ'a yapılan görev zararı ödemesine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3357)
- 30.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, deprem bölgesinde kullanılan kredilerin ödemelerinin ertelenmesine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3360)
- 31.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların kullandığı kiralık binalara ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3361)
- 32.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, özel eğitime ihtiyaç duyan bireylere verilen eğitim desteğine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3453)
- 33.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak ilindeki konutlara dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3454)
- 34.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, ülke genelindeki konutlara dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3455)
- 35.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'da bulunan yayla ve obalardaki yapılara ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/3592)
- 36.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın tasarruf finansman şirketine yatırdığı parasını geri alamadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3601)
- 37.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Merkez Bankasının 20 Ağustos 2023 tarihli tebliğinin önceden sızdırıldığı iddialarına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3605)
- 38.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, enflasyon oranına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3607)
- 39.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Bakanlığın hizmet alım giderlerindeki artışa ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/3658)
- 40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 2014-2018 yılları arasında Türkiye ile Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi arasında petrol ticareti gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/3719)
- 41.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler neticesinde Adana'daki hasarlı binalarda yaşanan doğal gaz kesintisine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/3721)
- 42.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, ülkemizdeki stagflasyon riskine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3728)
- 43.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, 2002 yılından günümüze kadar ihalesi yapılan maden sahalarına ve ağaçların durumuna ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/3838)
- 44.- Balıkesir Milletvekili Serkan San'ın, Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin tasarruf tedbirlerine uymadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/3964)
- 45.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Kamu Denetçiliği Kurumunun idareye tavsiye verme yetkisinin kullanımına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4036)
- 46.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, 2018-2023 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/4064)

4 Ekim 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER : Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Hayvanları Koruma Günü münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut'a aittir.

Buyurun Sayın Durgut.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut'un, Hayvanları Koruma Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yeryüzünü paylaştığımız, dünyamızı güzelleştiren, hayatımızı kolaylaştıran hayvanlara karşı sorumluluklarımızı 4 Ekim Hayvanları Koruma Günü vesilesiyle bir kez daha hatırlamamız gerektiğine inanıyorum.

Hayvanlara merhametle davranmak ve haklarına saygı göstermek insanlık için bir medeniyet göstergesidir ve bu kavramlar, yük hayvanlarının tatil günlerini dahi fermanla düzenleyen, göç yolunda hastalanan leylekler için vakıflar kuran bir medeniyetin çocukları bizler için uzak kavramlar değildir.

Osmanlı'daki hayvan sevgisinin meslek hâline getirildiği mancacılıkta halk hayvan yemi satın alır ya da dileyen ücretini verir, mancacı onların yerine sokak hayvanlarını düzenli olarak beslemiştir. Bu güzel geleneğin günümüze bir yansımaları hâlen İstanbul'un tarihî camilerinde görmek mümkündür. Bugün hâlâ camilerde kuş besleyenler bu görevi devam ettirirler. Bu yüzden ki camilerimizin avluları kuşlarla şenlenir, onların kanat çırpmaları geçmişten günümüze huzur veren bir beste gibi yüzyıllardır yankılanmaya devam eder. O dönemden bir başka güzel örnek ise top çeken büyükbaş hayvanlar yaşlanınca satılmaz, ölene kadar bakılmaya için maaşa bağlanmıştır. Hayvan sevgisiyle birçok vakıflar kuran atalarımız Dolmabahçe'de kuş hastanesi, Üsküdar'da kedi hastanesi açmıştır.

Sayın milletvekilleri, hayvanların korunması, sadece ahlaki bir sorumluluk değil aynı zamanda ekolojik dengeyi sürdürmek ve gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak için de hayati önem taşıyan bir konudur. Günümüzde ne yazık ki tüketim çılgınlığı ve israftan beslenen bir sistemin neticesi olarak ekolojik dengeleri hiçe sayan endüstriyel hayvancılık hızla yaygınlaşmaktadır. Endüstriyel hayvancılık, milyonlarca hayvanın hayatını büyük bir acı ve stres içinde sürdürdüğü bir dünyayı temsil eder. Bu hayvanlar sıkışık ve hijyenik olmayan şartlarda yaşarlar, günlerini karanlık kafeslerde hareketsiz ve son derece sağlıksız bir şekilde geçirirler. Beslenme, giyinme gibi ihtiyaçlarımıza hizmet eden bu hayvanlar temel haklarından mahrum bırakılırlar. Mesela, tavukların bir kez bile güneş, çimen görmeden, sürekli antibiyotik yüküne maruz kalarak hayatlarını tamamlaması ya da yeni yavrulmuş ineklerin sütleri için yavrularından kopartılması, endüstriyel hayvancılıkta her gün yaşanan trajedilere sadece birkaç örnektir. Oysaki hayvanlar hisseden varlıklardır; acı çekerler, sevinirler ve korkarlar. Bu sektördeki uygulamaların insanlık değerleri ve bilimsel temellere dayalı olarak revize edilmesi gerekmektedir.

Hayvanların hayat şartlarının iyileştirilmesi, daha sürdürülebilir ve vicdanlı bir hayvancılık anlayışının yaygınlaşmasıyla mümkündür. Bu iyileştirmelerle sadece hayvan refahını artırmış olmakla kalmaz, ekolojik dengelere de olumlu katkı sağlamış oluruz. Nitekim endüstriyel hayvancılık küresel sera gazı emisyonlarının yaklaşık yüzde 15'ini oluşturuyor. Dünya Sağlık Örgütü, endüstriyel hayvancılıkta kullanılan antibiyotiklerin antibiyotik direnci sorununu hızlandırdığını bildirmiştir.

Sayın milletvekilleri, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'na göre artık hayvanların mal olarak değil can olarak değerlendirilmesi oldukça önemli bir kazanımdır. Bu önemli yasamız hayvanların korunmasını sağlayan birçok düzenlemeler içerir ancak yasaların sadece kâğıt üzerinde var olması yeterli değildir, uygulanması ve denetlenmesi de büyük önem taşır. Hayvanları Koruma Kanunu'yla hayvanlara karşı şiddete asla müsamaha gösterilmeyeceğini ortaya koymuş olsak da son dönemlerde karşılaştığımız olaylar yaptırımların daha etkin uygulanması gerektiğini göstermektedir. Sokak hayvanlarının sürekli ve sağlıklı şartlarda kısırlaştırılması, sürecin kamu kurumları ve gönüllülerle iş birliği hâlinde yönetilmesi gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, bugün birçok hayvan türü, habitat kaybı, kirlilik, iklim değişikliği ve kaçak avlanma gibi tehditlerle karşı karşıyadır. Hayvanlarla birlikte yaşadığımız bu dünya hepimizin evi ve bu evi korumak hepimizin ortak sorumluluğudur. Bu sorumluluğun bilinciyle daha fazla çaba sarf etmemiz gerektiğini bir kez daha hatırlatarak Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Durgut.

Şimdi, gündem dışı ikinci söz, SMA Tip 1 hastalarının yaşadıkları sorunlar hakkında söz isteyen Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'a aittir.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, SMA Tip 1 hastalarının yaşadıkları sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

SMA veya "spinal muscular atrophy" hastalarına ilişkin söz aldım. Büyük bir sorun var, ailelerine ilişkin büyük bir sorun var, bunları Parlamantoda konuşmak istiyorum değerli arkadaşlarım.

Türkiye'de 2020 yılı Sosyal Güvenlik verilerine göre 1.300 civarında -bunlar güncellendi, daha farklı olabilir, rakamlar kesin değil- SMA hastası var. Her yıl ortalama 150 ile 180 arasında -ki ortalama 6 bin çocuğumuz ile 10 bin çocuğumuzdan 1 tanesi SMA'lı olarak doğuyor- SMA'lı çocuk hastayla karşı karşıya kalıyoruz. Ne yazık ki bu hastalığın da 4 ayrı tipi var; Tip 1, Tip 2, Tip 3, Tip 4.

Ben bugün gündem dışı konuşma aldığım zaman, Türkiye'nin her tarafından inanılmaz derecede tepkiler aldım, inanılmaz derecede mesajlar aldım değerli arkadaşlarım. Ne yazık ki Türkiye'de bunlara ilişkin ciddi bir sorun var, SMA hastası çocukların tedavilerine ilişkin bu sorun hâlen devam ediyor. Nedir bunlar değerli arkadaşlarım? Bakın, bunların en ağır tipi Tip 1. "Tip 1" dediğimiz hastalığa ilişkin yurt dışında "Zolgensma" denilen bir ilaç var. Zolgensma ilacının bugünkü yurt dışı bedeli 1 milyon 850 bin dolar. 1 milyon 850 bin doları hastalar, hasta yakınları, aileler tedarik edebilmek için olağanüstü birtakım tedbirler almaya çalışıyorlar, yardım kampanyaları düzenlemeye çalışıyorlar. Ne yazık ki devletimiz, bugüne kadar bu hastalıkların tedavisi konusunda adım atmıyor, bu miktarları Sosyal Güvenlik Kurumunun ödeme kapsamına koymuyor. Bu konuşma aslında onun için yapılmış bir konuşmadır ama bir gerçeği de ortaya koyalım: Bu yardım kampanyalarının sağlanması, bu yardım kampanyalarının ailelere ödenmesi konusunda toplumumuz, milletimiz olağanüstü duyarlılık gösteriyor. Artvin'de de benim seçim bölgesinde de böyle bir olay oldu, her kesimden her yurtaşımız, 6 yaşındaki çocuktan 80 yaşındaki yaşlılarımıza kadar herkes inanılmaz derecede sahip çıktı ve bu parayı topladılar. Ben o anlamda onların önünde Artvin'in Milletvekili olarak saygıyla eğiliyorum. Bir teşekkürü de Valiye yapmak istiyorum. Artvin Valiliğimiz bütün duyarlılığını göstererek bir dakika bile geciktirmeden gerekli izinleri

verdi ama başka yerlerde bize gelen şikâyetler şunlar: Bazı valilikler bu izinlerin verilmesi konusunda ne yazık ki gerekli duyarlılığı, gerekli aceleyi sağlamıyorlar. Bu konuda da gecikmeler yaşandığı için, özellikle aileler zamanla yarıştığı için ne yazık ki çocuklarımızın ölümle karşı karşıya kalması gerçeği ortaya konuluyor değerli arkadaşlarım.

Bakın, Amerika'da, İngiltere'de, Fransa'da, başka ülkelerde bu konuda tedaviler var ama Türkiye'de devletin buna mutlaka ve mutlaka el atması gerekiyor. SMA'lı çocukların ailelerine, daha doğrusu bu yardım kampanyalarının dışında sosyal devletin Anayasa'da tarif edilen kapsamıyla gidip bir an evvel o ailelere sahip çıkması gerekiyor, ailelere yardım yapması gerekiyor. Eğer bu yardımlar yapılırsa, devlet bunları Sosyal Güvenlik Kurumu kapsamına alırsa ve evlilikten önce sosyal devletin gereği olan genetik taşıyıcılık testi ailelere yapılırsa böyle bir sorunla karşı karşıya kalmayız.

Konuşmamın en başında şunu söylemiştim, bakın, demiştim ki: Türkiye'deki rakamlara göre, 2020 rakamlarına göre en fazla 1.300 civarında bir şey var. Bu "Zolgensma" dediğimiz ilacın dışında da Tıp 1 hastalıkları için bulunan başka bir tedavi yöntemi yok değerli milletvekilleri. Devletimizin güçlü olduğunu biliyoruz, devletimizin kudretli olduğunu biliyoruz. Bu konuda özellikle siyaset kurumunun hastalara yaklaşması, hastaların yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi açısından el uzatması gerekiyor. Bu konuda Parlamentoda hangi siyasal parti ve gelenekten gelirsek gelelim, eğer bu ailelerin bir canını bile kurtarabilirsek değerli arkadaşlarım, bu konuşma eğer bir cana bile vesile olursa ne mutlu bize çünkü o aileler olağanüstü şeyler yaşıyorlar.

Bakın, bunu gördükten sonra... Türkiye'de bazı güzel şeyler de oluyor. Örneğin, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanımız Vahap Seçer olağanüstü şeyler yapmış -konuşmayı aldığım zaman bana ulaştılar- kendisine de buradan yürekten teşekkür ediyorum. Yani bireysel, kamu kurumlarının yaptıklarıyla bir yere kadar adım atabiliyoruz, aileler yardım kampanyalarıyla bunu bir yere kadar getirebiliyorlar ama biraz önce de ifade ettiğim gibi, eğer devlet bu konuda alicenaplığını gösterir, bu çalışmaları, bu tedavi yöntemlerini devletin sosyal güvenlik kapsamına alırsa her şeyin ötesine geçeriz ve bu çocukları kurtarıyoruz.

Ben sözlerimi bitirirken bir kere daha şunu ifade ediyorum: Seçim bölgemde de aynı sorunla karşı karşıya kaldık, o sorunla karşıya kalana kadar, o hastalıkla karşı karşıya kalana kadar SMA hastalığının ne olduğunu ben de bilmiyordum ama şuradan, Parlamentodan bütün Türkiye'ye söz veriyorum; dilim döndüğünce, söz aldıkça bu Parlamento kürsüsünden SMA'lı hastalarımızın, çocuklarımızın sorunlarını dile getirmeye, o soruna ilişkin olarak, devlet bunlara ilişkin tedavi giderlerini karşılayana kadar bıkmadan, usanmadan Parlamentodan SMA'lı çocuklarımızı yaşatmak, onların yürekleri, kalpleri atsın diye onların önünde saygıyla eğilmek için konuşmalarına devam edeceğim. (CHP sıralarından alkışlar) Onlara sağlık diliyorum, afiyet diliyorum, mutluluk diliyorum, ailelerine de Allah yardımcıları olsun diyorum. Her zaman Parlamentoda yanlarında olduğumuzu ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, Kocaeli'nin yerel sorunları hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sanayi kenti Kocaeli'nin sorunları Cumhuriyet İttifakı sayesinde artıyor. Daha birkaç gün önce Kocaeli'de yağış yaşandı ve neler neler oldu, bir görseniz. Alt geçitleri su bastı, Darıca'da yol çöktü, iş makineleri yola saplandı ve yeni açılan Kocaeli Şehir Hastanesinin önü göle döndü; "mazgal yetersizliği" denildi. Elektrik kesintileri haddinden fazla Kocaeli'de, özellikle Kartepe'de. Sanayi tesislerinden yüzde 20 daha çok elektrik ücreti alınıyor, yeni zam yapıldı; buna karşılık beş altı saati bulan elektrik kesintileri var. SEPAŞ istediği gibi davranıyor, Enerji Bakanlığı uyarıyor. Kocaeli'nin baş belası oldu SEPAŞ, bunu herkes bilsin.

Yine, trafik sorunu çığırından çıkmış durumda; sabah saatlerinde, akşam saatlerinde D-100'e giriş çıkışlar, Köseköy kavşağı, Gölcük'ten giriş, Gebze'ye giriş çıkışlar inanılmaz derecede tıkanmış durumda; Kocaeli felç hâlinde değerli arkadaşlar.

Kocaeli bir sanayi kenti ve korunması gerekirken körfez limanlarla dolduruluyor. Sivil toplumun tepki gösterdiği Dubai Port yapıldı ve dediğimiz oldu, yanına bir de OYAK Port yapıldı. Geçtiğimiz günlerde gittim, inanın, inanılmayacak bir görüntü var; yüzlerce tır her gün oraya giriyor çıkıyor, on binlerce araç taşıyor ve Kocaeli trafiğini mahvediyorlar, esnaf bitmiş durumda o bölgede. Safiport, Derince'de; kimyasal depoları var limanda ve bunlar her an patlayabilir. Sivil toplum büyük tepki göstermesine rağmen ÇED raporlarını siyasi baskıyla hemen geçiriyorlar. Bakın, TMO'da iki ay önce bir patlama yaşandı; 13 yaralı, 2 ölü vardı ve iki ay oldu, takip ediyorum, hâlâ bilirkişi raporu açıklanmıyor, işin üstü örtülmeye çalışılıyor. Kocaeli, iş kazaları açısından, daha doğrusu iş cinayetleri açısından şu anda Türkiye'de nüfusa oranla 1'inci durumda. Buna ben bir Kocaeli Milletvekili olarak itiraz ediyorum. İnanılmaz iş cinayetleri yaşanıyor ve bu konuda Kocaeli Valisi AK PARTİ İl Başkanı gibi çalışıyor; denetim sıfır. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi en borçlu belediye ve bütün paralar açılışlara, gösterişlere harcanıyor; başka bir şey yapıldığı yok.

Bakın, Kartepe ilçemiz var. Kartepe ilçemizde Yıldızlar Entegrenin bir haddehanesi kuruluyor. İnanılmaz bir hava, su, kara tehlikesi oluşturacak bir haddehane. Hurda çeliği eritecekler, oradan yeniden üretim yapacaklar. Tüm sivil toplum, AK PARTİ İl Başkanlığı dahi ilk başta karşı çıkmasına rağmen ne olduysa -saraydan herhâlde bir el geldi- Kartepe'de haddehaneye izin verildi.

İnanılmaz hadiseler yaşanıyor ve Kocaeli'de maalesef uyuşturucu çığırından çıkmış durumda. Dilovası'nda aileler bize başvuruyorlar "Uyuşturucu salgını almış başını gidiyor." diyorlar, mülki amirleri uyarıyoruz bununla ilgili bir şey yapın diye; sadece ve sadece torbacıları yakalıyorlar, işin, musluğun başını kesmiyorlar. Bunu çok yakından takip ediyoruz.

Biliyor musunuz arkadaşlar, Kocaeli'de "Cengiz Topel" diye bir havaalanı var. On iki yıldır bir havaalanı yapılmış ve havaalanı çalışmıyor arkadaşlar. Yani o havaalanına bir sürü para harcanmış, çalışanlar var -gittim, gördüm orada- on iki yıldır tarifeli sefer yok ya; böyle bir rezalet olabilir mi? Niye yapıyorsunuz o zaman, müteahhitlere para kazandırıyor musunuz?

Müteahhitlere para kazandırmanın bir başka yolu da işte sağlıkta yaşanıyor. Bir hekim olarak yakından takip ediyorum. Darıca Farabi Eğitim ve Araştırma Hastanesine gittim; güya eğitim araştırma hastanesi, doğru dürüst akademisyen yok, asistan zaten Hak getire, yok ve randevu alınmıyor, vatandaş sıralarda bekliyor. Gebze Fatih Devlet Hastanesine gittim; vatandaş randevu alamıyor, perişan durumda. Gebze'ye ikinci bir hastane lazım, açılmıyor. Neden? Çünkü Sağlık Bakanının özel hastanesi var. Aralarında AK PARTİ İl Başkanının olduğu, birçok AK PARTİ'li yöneticinin sahibi olduğu özel hastaneler iş yapıyor Kocaeli'de, kamu hastaneleri çökmüş durumda.

Gelin oradan Dilovası Devlet Hastanesine; ziyaret ettim, gördüm durumunu, vahim durumda. 40 yataklı bir hastane, yatan hasta yok. Neden? Çünkü kadın doğum çalışmıyor, efendim, genel cerrahi ameliyat yapmıyor; KBB yok, göz yok; yatan hasta niye olsun? Sağlık ocağına dönmüş bir hastane.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen toparlayalım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Gelelim Derince Eğitim Araştırma Hastanesine; adı "eğitim araştırma"

kendisi devlet hastanesi vasfından bile çıkmış durumda. Yüzde 70 oranda küçültülmüş Derince; onkoloji kapatılmış, yanık ünitesi kapatılmış. Ve skandal bir şey söyleyeyim size, inanılmaz, gerçekten inanamıyorum: Dilovası, Derince ve Körfez ilçelerimizde yüz binlerce insan yaşıyor ve buralardaki kamu hastanelerinde doğum yapılmıyor ya, doğum yapılmıyor; ta şehrin öte ucundaki Kocaeli Şehir Hastanesine doğuma gönderiyorlar, kadınlar ambulansa doğuruyor veyahüt da kalp krizlerinde Kocaeli Şehir Hastanesine gönderiyorlar, insanlar yolda hayatlarını kaybediyor; büyük skandallar yaşanıyor.

Yine benim de çalıştığım İzmit Seka Devlet Hastanesi yine üçte 2 oranda küçültülmüş durumda; 305 yatağımız vardı, 100'e düşürülmüş, 4.500 poliklinik yapardık, 1.500'e düşürülmüş; semt polikliniğimiz vardı Yürüyüş Yolu'nda -İzmitliler bilir-kapatılıyor. İnanılmaz bir şey! "Deprem raporu var." dendi; nerede rapor diyorum, Göstermiyorlar. Niye kapatıyorsun? Hangi ranta alet edeceksiniz? Kocaeli Devlet Hastanesi Onkoloji Ünitesi kapatılmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Şu anda Kocaeli'de sağlık tamamen felç durumda. Bir hekim olarak bunları çok yakinen takip ettim. Kocaeli'de iktidarın verebileceği bir hesap yok. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Konya Milletvekili Sayın Mehmet Baykan...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, siyasal seçimlerin en temel ögesinin sandık ve sandıktan çıkan irade olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Siyasal seçimlerin en temel ögesi sandık ve sandıktan çıkan iradedir. Dünyanın neresine giderseniz gidin demokrasinin çoğulcu yaklaşımı bu temeller üzerine kuruludur. Ülkemizde siyasal iktidarın meşruiyeti kanunlarla belirlenmiştir. Bu meşruiyeti keyfi enstrümanlarla yorumlamak nefreti, ötekileştirmeyi teşvik eder. Bunlar büyük sorumluluklardır ve hiçbir siyasi lidere yakışmaz hele ana muhalefet partisi liderine hiç yakışmamıştır. Demokratik seçim sonuçlarını kabul etmemek, saygı duymamak ve hatta yok saymak yalnızca millet iradesinin tecellisine saygısızlıktır; işte beka sorunu tam da budur. Millet iradesine saygı yoksa demokrasiye de inanç olmaz. Günümüz dünyasının en etkin siyasi liderleri arasında Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın yer alması, yüreğinde bu ülkeye sevgi olan her insan için bir gurur vesilesidir. "Dünya 5'ten büyüktür." diye haykıran, küresel adaletsizliklere, eşitsizliklere karşı duran bir lidere sadece saygı duyulur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ayhan Barut...

2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, AKP iktidarında tek adam rejimine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, AKP iktidarında tek adam rejiminin akıl dışı, bilimsel temellerden yoksun; halkı, çiftçi, işçiyi, emekli ve emekçileri yok sayan ekonomi anlayışı ülkemizi uçuruma sürüklemeye devam ediyor. Ardı arkası kesilmeyen fahiş zamlar, yüksek enflasyon, artan döviz kurları, yükselen faizler sonucu bitmek bilmeyen bir buhran yaşıyoruz. Çiftçisinden sanayicisine, işçisinden emeklisine toplumun tüm kesimleri cayır cayır yanıyor. Çalışanların, emeklilerin, işçilerin ve memurların geliri eriyip gitti, sayenizde paramız pul oldu. Kiralar fırlarken esnafımız vergisini ödeyemez hâle geldi. Halkımız inim inim inleyip feryat ediyor. Depremde yaşamları yıkılan halkımız âdeta kaderine terk edildi; yağışlarda konteynerler uçtu gitti, çadırlara mahkûm edildiler, kara kışta ne yapacaklarını düşünüyorlar. Haberiniz var mı?

BAŞKAN – Sayın Serkan Sarı...

3.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, AKP iktidarının yarattığı ekonomik soykırımdan etkilenen emekli, dul ve yetimlere ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkan, sokağa çıktığımızda emeklilerimiz yolumuzu kesiyor ve isyan ediyorlar çünkü AKP iktidarı haklarını gasbediyor. Ortaya koydukları uygulamalarla emeklilerimizin, dul ve yetimlərimizin Anayasa'yla güvence altına alınan haklarını ihlal edip büyük mağduriyetler yaratmaktadır. AKP iktidarının yarattığı ekonomik soykırımla emekli, dul ve yetimlerimiz her geçen gün daha da zorlaşan hayata tutunmaya çalışıyorlar. Eylül ayında aylık sınırı 13.334 lira, emeklilerin çoğunun aldığı maaş ise 7.500 lira. Bu maaşla seçimden önce 3,5 çeyrek altın alınabilirken bugün 2,5 çeyrek altın alınabiliyor ve her geçen gün hızla eriyor. Asgari ücret yaşanılabilir ücret olmalı ve emekli, dul ve yetimlerimizin maaşları hemen şimdi en az asgari ücret kadar olacak şekilde düzenlenmelidir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan "İnşallah, maşallah." diyerek emeklilerimizi oyuyor. İğneden ipliğe yapılan zamlar sonucu emekli, dul ve yetimlerimiz sağlıklı beslenemiyor. Emekli, dul ve yetimlerimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ömer Öcalan...

4.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, İnfaz Kanunu'nun hangi koşulda olursa olsun uygulanması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bugün bir gazeteci yargılanıyor. Siz bu ülkede Adalet Bakanlığı yaptınız. Bu ülkede İmralı'da Sayın Abdullah Öcalan ve yanından 3 arkaadaşına tecrit uygulanıyor. Sayın Başkan, bu ülkede İnfaz Kanunu uygulanmıyor; Sayın Başkan, bu ülkede İnfaz Kanunu uygulanmıyor. Otuz bir aydır biz aile olarak Sayın Öcalan'dan haber alamıyoruz. Ailelerin ve avukatların yaptığı başvurulara cevap dahi verilmiyor. Ben de sizin Adalet Bakanı olduğunuz dönemde Sayın Öcalan ailesi olarak onlarca defa başvuru yaptım ama cevap dahi vermediniz.

Sayın Başkan, bu ülke hukuk devletiyse hukukun gereği yapılmalıdır, İnfaz Kanunu uygulanmalıdır, İnfaz Kanunu hangi koşulda olursa olsun uygulanmalıdır.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Mehmet Aşila...

5.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in 2'nci Birleşimde CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dünkü oturumda hanımefendi bir milletvekilimiz partimizin ismini zikrederek Yeniden Refah Partisinin 6284 sayılı Yasa'ya karşı çıktığını, kaldırılması gerektiğini savunduğunu ifade etti. Kendisine teşekkür ediyorum, elhak doğru söylüyor. 6284 sayılı Yasa'nın içindeki aileyi tahrip eden, parçalayan, sosyal dokuyu bozan maddelerin bir an evvel ayıklanmasını talep ediyoruz. Kaldı ki biz "Bir kişiyi haksız yere öldüren bütün insanlığı öldürmüş gibidir." diyen dinin mensubuyuz. Kaldı ki biz "Cennet anaların ayağı altındadır." ve Veda Hutbesi'nde "Kadınlar size Allah'ın emanetidir." diyen Peygamber'in ümmetiyiz. Bizim, kadınları korumak için yasalara, hele de ithal yasalara asla ihtiyacımız yoktur. Kadınlar bizim başımızın tacıdır.

Teşekkür ediyorum. (Yeniden Refah Partisi sıralarından alkışlar)
BAŞKAN – Ali Fazıl Kasap...

6.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'nın sağlık sorunlarına ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kütahya'da sağlık sorunları çığ gibi büyüyor. AK PARTİ iktidarı on dört yıl önce temelini attığı şehir hastanesini hâlâ bitiremedi, bir şehir efsanesine döndü; devlet hastanesi olmayan tek il Türkiye'de. Gerek mevcut hastanede gerekse ilçe hastanelerinde doktor ve uzman kadroları boş; MR için randevu almak imkânsız, poliklinik muayenesi sırası almak imkânsız; birçok vekile de bu konuda şikâyetler geliyor. Ekonomik olarak yoksul olan bu şehirde, emekli şehrinde, Kütahya'da hastalar özele veya diğer illere gitmek zorunda kalıyorlar. Özel hastaneler ise mevzuatta olmayan şekilde SGK'nın ve Çalışma Bakanının bilgisinin de dâhilinde olduğu hâlde usulsüz olarak afaki ücretler alıyorlar ve göz yumuyorsunuz. Kamu hastanelerinde anestezi uzmanı olmayan hastanelere genel cerrahi uzmanı atanıyor, ameliyat dahi yapılamıyor. Şehir hastanesi ne zaman açılacak? Devlet hastanesi yatırım planına dahi alınmadı ama seçim propagandalarında kullanıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ali Karaoba...

7.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak otogarına ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Uşak, üvey evlat değildir. Uşak otogarının son hâli ne ülkemize ne şehrimize yakışmıyor. Kara yollarıyla övünen bir ülkede 2000'li yılların öncesinde hizmete açılan, kentimizin tam merkezinde yer alan otogar kaderine terk edilmiştir. Yeni otogarlar ilgili neredeyse on yıldır müddeler, yarışmalar ve vaatler verilip hiçbir şey yapılmamıştır. Uşak halkına verilen sözlerin ne kadar boş olduğunu üzülerek takip etmekteyiz. Hiçbir düzeltme ve bakımın yapılmadığı eski tesis, büyüyen ve gelişen şehrimizin ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Her gün binlerce insanın kullandığı Türkiye'nin en işlek kara yollarından birinde olan bu tesisle ilgili adımların hemen atılmasını, Uşak'ın Türkiye'ye açılan yüzü olan otogarımızı Uşak halkı adına talep ediyoruz. Uşak'ın il olduğunun unutulmamasını, vadedilen yatırımların yapılmasını istiyoruz. Uşak, hakkını alacak.

BAŞKAN – Bekir Başevirgen...

8.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, iktidarın Manisa'nın verimli tarım arazilerini talan etmeye devam ettiğine ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Sayın Başkan, iktidar, Manisa'nın verimli tarım arazilerini talan etmeye devam ediyor. Manisa Valiliği, Türkiye'nin en bereketli tarım alanı olan Gediz Ovası'nda 10 ilçemize bağlı 16 mahallemizde ve yaklaşık 450 bin dönüm arazide 14 JES ve 2 mineralli su arama ve işletme sahasının ihale sürecini başlattı. Hâlen bu ilçelerde 172 adet jeotermal kuyu açık ve 17 enerji santrali de faaliyette. Yeni JES'lerle her türlü sebze ve meyvenin yetiştiği bölgedeki yaklaşık 50 köyün tarım alanları, ormanları ve yaban hayatı ile toprağı olumsuz etkilenecek. Dünyada gıda krizleri yaşanırken verimli tarım arazilerimizin talan edilmeye çalışılmasını asla kabul etmiyoruz. Bereketli Gediz Ovası'nda jeotermal enerji santrali istemiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sami Çakır...

9.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 22, 23 ve 24'üncü Dönem Milletvekili Muzaffer Baştopçu'nun vefatına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, 22, 23 ve 24'üncü Dönem Milletvekilimiz Muzaffer Baştopçu'nun vefatını üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayız; Allah'tan rahmet, yakınlarına ve sevenlerine sabırcemil diliyorum. Kendisiyle Körfez Belediye Başkanlığı yaptığı dönemde tanışmıştım, çalıştığım kurumun şubesinin açılışında kurdeleyi kesenler arasındaydı. Sıcak kanlılığıyla hep yakınımızda bir ağabey olarak teşrikimesaimiz devam etmiş ve 2011 seçimlerinde beraber milletvekili adayı olmuştuk; o, tecrübeli vekil, biz yeni adaydık. Seçim çalışmalarında ilk on gün ilçe programlarını beraber yapıyorduk. Benim için ayrı program yapılmasını söylemiş, "Yetiştin artık, bana ihtiyacı yok." demişti. Oysa dostta, ağabeye her zaman ihtiyaç olduğunu hem eşi hoca hanımın hem de kendisinin rahatsızlığı döneminde hissetmiştik. Kilosuyla yapılan şakalara kendisi de eşlik ederdi, NATO PA üyeliği dolayısıyla "NATO'da işiniz olursa bana gelin." muzipliğine herkes aşınaydı. Tekrar Allah'tan rahmet diliyor ve Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Başkanlık Divanı ve şahsı adına, vefat eden Muzaffer Baştopçu'ya Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Muzaffer Baştopçu'ya Başkanlık Divanı olarak ve şahsım adına biz de Allah'tan rahmet diliyoruz; yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyoruz. Merhum Baştopçu, Meclisimizde gerçekten verimli çalışmalara milletimiz, ülkemiz için imza attı. Bizler de onunla beraber çalışma onuruna nail olduk. Bu vesileyle tekrar rahmetle anıyoruz; Rabb'im mekânını cennet, makamını ali eylesin diye dua ediyorum.

Hasan Baltacı...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu ili Pınarbaşı ilçesinde emekli imam Muhammed Şahin'in intiharıyla ilgili verecekleri araştırma önergesine ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Pınarbaşı ilçemizde emekli İmam Muhammed Şahin Hocamızı intihara sürükleyen nedenleri dün Meclis kürsüsünde anlatmıştım. Bugün de Muhammed Şahin Hocamızı intihara sürükleyen nedenlerin araştırılması ve sorumluların bir an önce tespit edilmesi için bir araştırma önergesi vereceğim. Biz Pınarbaşı ilçemizde huzurun sağlanmasını, adaletin tesis edilmesini istiyoruz. Bu bakımdan, bu önergeye başta Kastamonu milletvekilleri olmak üzere adalete inanan, hakkın, hukukun tesis edilmesini isteyen tüm milletvekillerinin desteklerini bekliyorum, imzasını bekliyorum.

BAŞKAN – Celal Fırat...

11.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, konut vaadiyle dolandırılanların mağduriyetlerinin devam ettiğine ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, İstanbul'un Esenyurt ilçesinde yaklaşık 30 bin, Türkiye genelinde de yaklaşık 100 bin aile konut vaadiyle dolandırılmış, on yılı aşkın süredir sorunlarına çözüm aramaktadır. Geçen dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonuna gelen binlerce dilekçe sonucunda Meclis araştırması komisyonunun kurulması sağlanmıştır. 2019 Kasım ayında kurulan bu Komisyon 6 toplantı yapmış; tarafları, kurumları dinlemiş; sorunları, çözüm önerilerini tespit etmiş ve Temmuz 2021'de 15 sayılı Karar Raporu'nu yayımlayarak başta Ticaret ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olmak üzere Adalet,

Maliye Bakanlıklarına sorunun çözülmesi için yapılması gereken görevleri sıralandırmıştır. Ancak aradan geçen iki yıla rağmen bu 4 Bakanlık Meclis araştırması komisyonunun tespit ettiği sorumlulukları yerine getirmediği için konut vaadiyle dolandırılanların mağduriyeti devam etmektedir. Biz, bu 4 Bakanlığa görevlerini tekrar hatırlatarak komisyonun aldığı kararları yerine getirmesi için soru önergesiyle uyardık. Bu sorun çözüme kavuşuncaya kadar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mehmet Güzelmansur...

12.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, depremde zarar gören Antakya-Samandağ yoluna ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Depremde zarar gören Antakya-Samandağ yolu Antakya'yı Samandağ'a bağlayan tek yoldur. Depremle yüzde 90'ı yok olan Defne ve Antakya'dan insanlar bu yolun etrafındaki mahallelere göç ettiler, bu yol etrafında nüfus arttı; dolayısıyla yolun önemi arttı, kullanımı yoğunlaştı. Buna rağmen Antakya-Samandağ'ı arasında zarar gören Defne Hancıoğlu bölgesindeki yolun bakım onarım, güçlendirme çalışması sekiz aydır yapılmadı, şimdilerde yağışlarla birlikte bu yolun uçuruma doğru çökme riski ortaya çıktı. Trafik çilesi ayrı bir derd, insanımızın can güvenliğinin tehlikede olması ayrı bir derd. Herhangi bir çökme, can kaybı yaşanmadan bu yolun bakım onarım, güçlendirme çalışmasının bir an önce yapılmasını istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Metin İlhan...

13.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, tarımsal üretim girdi fiyatlarındaki önlenemez artışın çiftçiye etkisine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tarımsal üretim girdilerindeki önlenemez artışlar devam etmektedir, mazot fiyatı son altı ayda yüzde 100'ün üzerinde artış gösterdi. Bakınız, çiftçimiz bir yandan hasadını taşımada mazot kullanırken diğer yandan da yeni ektiği ürünler için mazot tüketmekte, mazot fiyatına bağlanan destekler de zamlar nedeniyle erimekte. Bu sebeple, tarımsal üretimde kullanılan mazota ek destek verilmesi şart oldu. Diğer girdilerde de durum aynı maalesef; çok yüksek olan gübre fiyatları, üreticimizi yetersiz gübre kullanımına yöneltmektedir. Ayrıca, gübrede dekar başına süregelen destek miktarının azlığı 2023 desteklerinde yine aynı sorunu ortaya çıkardı. Gübre desteklerinde artış yapılmadı. Hayvancılıkta da durum aynı, üretim maliyetleri her geçen gün artmakta.

Çiftçimiz tarlasını eksin, hayvanını yetiştirsin istiyorsak bir an önce başta üreticimizin kanuni hakları olan destekler olmak üzere ilave desteklerin de sağlanması, Türk tarım ve hayvancılığının geleceği için büyük önem arz etmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kamuran Tanhan...

14.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, hasta tutsaklara ilişkin açıklaması

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Sayın Başkan, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi ve Anayasa'nın 17'nci maddesi uyarınca devlet, bir kişinin insan onuruyla bağdaşan koşullarda alıkonulmasını, tedbirin infazına yönelik yol ve yöntemin kişiye alıkonmanın doğasında kaçınılmaz olarak bulunan sıkıntı düzeyini aşacak yoğunlukta ızdırap ve zorluğa maruz bırakılmamasını, infazın pratik gerekliliğini dikkate alarak diğer şeylerin yanı sıra kişiye gerekli tıbbi yardımı sağlamak suretiyle sağlık ve refahının yeterince sağlandığını güvence altına almakla yükümlüdür. Hasta tutsaklarla ilgili çok sıkça itirazlar geliyor; bunlardan Sara Kaya, Fatma Özbay, Celalettin Can, Sinan Karer, Memduh Parıltı, Mehmet Emin Çam ve Abdulkadir Kудay'ın bir an önce sağlıklarına kavuşturulması için serbest bırakmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Necmettin Çalışkan...

15.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, emekli maaşlarına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; otuz kırk yılını devlete, millete hizmetle geçirmiş yaşlılarımız hayatlarının son döneminde âdeta ölümlerine burun buruna bırakılmıştır. Düşünün ki açlık sınırının 13.500 lira olduğu bir dönemde milyonlarca emeklimiz 7.500 lira gibi bir rakama talim etmektedir. Hepimiz elimizi vicdanımıza koyup empati yaparak düşünelim, ikinci baharlarını yaşayan bu insanlara bu hayat asla reva görülmemelidir çünkü yıllar boyunca devlete sığınmış, güvenerek maaş kesintisizine razı olmuş bu insanların bu döneminde de vefa görmeleri gerekir, güvendikleri kurumların kendilerine bu dönemde sahip çıkması gerekir çünkü para yaşlılıkta lazımdır çünkü insan için temel hususlardan biri iyi gününde kötü günü için yatırım yapmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sevdâ Karaca Demir...

16.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, sendikal örgütlenmeyi tehdit olarak gören patronların uydurma gerekçelerle sendikali işçileri işten çıkardıklarına ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Anayasal hak olan sendikal örgütlenmeyi tehdit olarak gören patronlar, uydurma gerekçelerle sendikali işçileri işten çıkartıyorlar üst üste. Agrobayda kod 46 ile Trendyolda kod 26 gerekçe gösterilerek işten çıkarılan işçilerin direnişleri sürüyor ama işçiler işsizlik maaşı dahi alamıyorlar. Antep'te son bir ayda onlarca işçi bu konudaki mağduriyetleri için bize başvurdu.

İşçilerin kaderi işverenin iki dudağının arasında bırakıldı, iş yerleri denetlenmiyor. İşveren haklı bir fesih uydurduğu zaman işçilerin bunun böyle olmadığını kanıtlaması en az dört yıl sürüyor ve işçilerin en küçük hakkını aramak için bile bugün 25 bin lirayı gözden çıkarması gerekiyor. Bu, apaçık biçimde hak arama özgürlüğünün sınırlandırılmasıdır. İşçiden yargılama harcının alınmaması gerekiyor ve "Kıdem tazminatı belirli süreyi dolduran her bir işçiye verilecektir." maddesinin ise geri getirilmesi gerekiyor. İşçilerle birlikte bu konunun takipçisi olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Reşat Karagöz...

17.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Staj ve çıraklık için yapılan sigortaların emeklilik sigortası başlangıcı olarak sayılması milyonlarca vatandaşımızı ilgilendirmektedir. EYT'yle emeklilik hakkı kazanan birçok vatandaşımız varken yüz binlerce staj ve çıraklık sigortası mağduru vatandaşımız emeklilik hakkı kazanamamıştır. Staj yapan arkadaşlarımız staj süreleri boyunca emeklerini ortaya koyarken eski Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin sadece çıraklar üzerinde bir çalışma olduğunu ancak stajyerler üzerinde çalışmalar olmadığını söylemişti. Çıraklar üzerinde yapılan çalışmalardan hâlâ sonuç çıkmadı ancak sonuç çıksa dahi stajyerler de bu çalışmaya dâhil edilerek mağduriyetler giderilmelidir. 3308 sayılı Yasa düzenlenip staj ve çıraklık başlangıcı sigorta başlangıcı

sayılmalıdır. Yüz binlerce vatandaşımızın artık beklemeye sabrı kalmamıştır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ömer Fethi Güler...

18.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler'in, iktidarın yanlış hayvancılık politikasına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜLER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2021 yılında sığır sayısı 18 milyon 124 bin baş iken 2023 yılında 16 milyon 521 başa gerilemiş bulunuyor. Hayvan varlığı azalınca iktidar “2023 yılında hayvan ithalatını bitireceğiz.” derken yeniden ithalata sarılmıştır. 2023 yılının ilk sekiz ayında 136.139 ton sığır ithal edilirken karşılığında 578 milyon 695 bin 98 dolar ödenmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 771 oranında artış vardır. Yanlış hayvancılık politikası besici ve süt inekçiliği yapanı korumuyor, yeterli destek verilmiyor. Yem fiyatları artıyor, hayvan varlığımız azalıyor. Kırsalda küçük aile tipi işletmeler yem fiyatlarındaki artışa dayanamadığı için hayvancılıktan uzaklaşıyor. Bunun yansıması, vatandaş da her gün neredeyse fiyatı artan et ve süt ürünlerini alamaz duruma geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ayhan Salman...

19.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, ikinci yasama yılına ve 2 Ekim Pazartesi günü İnegöl'de açılışı gerçekleştirilen 49'uncu MODEF EXPO Mobilya Fuarı'na ilişkin açıklaması

AYHAN SALMAN (Bursa) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyor, İkinci Yasama Yılı'nın hayırlı olmasını diliyorum.

2 Ekim Pazartesi günü mobilyanın başkenti İnegöl'ümüzde 49'uncu MODEF EXPO Mobilya Fuarı'nın açılışını gerçekleştirdik. Ülkemizin mobilya üretiminde dünyaya açılan kapısı durumuna gelen ve sektörün en önemli üretim ve ihracat merkezi İnegöl, her yeni yıl bir başarı hikâyesi yazmaya devam ediyor. 49'uncusunu düzenlediğimiz Mobilya Fuarı'na katılan 166 firmanın yanı sıra, binlerce üreticisi ve mağazalarıyla tüm İnegöl'ü ve Bursa'mızı dalga dalga saran 7 Ekim Cumartesi akşamına kadar devam edecek fuar heyecanına ve bir şehir fuarcılığına dönen bu organizasyona Gazi Meclisimizden tüm vatandaşlarımızı davet ediyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde AK PARTİ olarak “Türkiye Yüzyılı” hedefiyle yatırım, üretim, istihdam ve ihracat ekseninde esnafımızın ve sanayicimizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mehmet Kamaç...

20.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Hükümetin yanlış tarım politikalarına ilişkin açıklaması

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hükümetin yanlış politikalarından dolayı ülkede çiftçiler kan ağlıyor ama sesini duyan yok. Hasat döneminde ithal buğdaydan dolayı ofis doluluğu gerekçesiyle buğday alımı yapılmadı ve çiftçi, tüccarların, tefecilerin insafına terk edildi. Bugün aynı durumu İzmir'den Batman'a kadar pamuk çiftçisi yaşıyor. 2022 yılında 1 kilogram pamuk için belirlenen 21 lira olan fiyat, 2023 yılında 18,5 lira olarak belirlendi. Enflasyonun yüzde 100'ün üzerinde seyrettiği bir dönemde akaryakıt fiyatı, girdi fiyatlarının ve maliyetin neredeyse yüzde 100'ün üzerinde arttığı bir dönemde pamuğun 18,5 lira olarak belirlenmesi kabul edilebilir bir durum değil. Biz diyoruz ki bu yanlış politikalarınızdan vazgeçin ve çiftçimize sahip çıkalım. Diyarbakır Yenişehir Ziraat Odası Başkanı günlerdir Meclis koridorlarında çare arıyor ama maalesef Hükümetten sesini duyan yok.

BAŞKAN – Yavuz Aydın...

21.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzonspor'a son günlerde çifte standart uygulamalar yapıldığına ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anadolu'ya futbolu sevdiren, zorluklara ve imkânsızlıklara rağmen çalışarak dev bütçelilere karşı çıkabileceğini kanıtlayıp herkese umut olan Trabzonspor bu şehir için sadece spor kulübünden ibaret değil, aynı zamanda bir yaşam biçimidir. Trabzonspor'a karşı son günlerde hem sahada hem de masada çifte standart uygulamalar yapıldığını üzülerken gözlemlemekteyiz. Gençlik ve Spor Bakanlığının Trabzonspor kulübünün yaptığı sponsorluk anlaşmasından elde edeceği gelirin yüzde 25'ini talep etmesi hukuki açıdan geçerlidir fakat bu uygulamanın yıllardır hiçbir kulübe uygulanmamasına rağmen Trabzonspor'dan talep edilmesi kesinlikle art niyetli bir yaklaşımdır. Kulübe ciddi gelir getirecek bu düzenlemeyle ilgili sessiz kalan iktidar, bu sıkıntılı dönemde güçlükle bulunan sponsorluk gelirinden pay istemesi kesinlikle kabul edeceğimiz bir durum değildir. Gençlik ve Spor Bakanlığını eşi ve benzeri görülmemiş bu tutumdan dolayı uyarıyor, Trabzonspor'a uygulanan bu çifte standarttan acilen vazgeçilmesini talep ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Saadet Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Kaya'nın.

Buyurun Sayın Kaya.

22.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Elâzığ Milletvekili Tahir Öztürk ile Kocaeli Milletvekili Muzaffer Baştopçu'nun vefatlarına, Meclis Başkanının Anayasa değişikliği ve İç Tüzük görüşmelerine tarafsız bir şekilde başlamadığına ve Cumhurbaşkanının 1 Ekimde Mecliste yaptığı konuşmasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu bir karara atıfta bulunarak bu kararı dikkate almayacaklarını, bu karara sağır kalacaklarını ifade etmesinin ülkeyi uluslararası arenada sözüne ve imzasına sahip çıkmayan bir ülke hâline getireceğine ve samimiyezsiz olan bu davranışlardan geri durulması gerektiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ederim.

Öncelikle dün ve bugün milletvekillerimizden vefat haberleri var, önceki dönem görev yapan milletvekillerimizden. Elâzığ Milletvekilimiz Tahir Öztürk ve Kocaeli Milletvekilimiz Muzaffer Baştopçu; kendilerine Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Bir diğer önemli husus da Sayın Meclis Başkanımız gerek 28'inci Dönemin ilk toplantısında gerekse 1 Ekimdeki toplantısında yeni anayasa ve iç tüzükten bahsetti ve Meclis Başkanı olarak bu Parlamento adına bir söz verdi ve bu yeni dönemde milletvekilleri olarak bizim inisiyatif almamız gerektiğinden bahsetti. Elbette Sayın Meclis Başkanımız her ne kadar bir siyasi partinin milletvekiliyse de Meclis Başkanı olarak seçildikten sonra tarafsız bir şekilde bu süreci yönetmesini bekleriz biz kendisinden. Adalet ve Kalkınma Partisinin Cumhurbaşkanlığı'nın ortaklarıyla sürece başlaması normal karşılanabilir, tabiidir ama bir meclis başkanının Anayasa değişikliği ve İç Tüzük görüşmelerine bir protokol sırasına uymayarak ya da kendi içerisinde belli bir mantığı olmadan bir başka partinin sayın genel başkanıyla görüşmeye başlamış olması kanaatimce bu sürece tarafsız bir şekilde başlamadığının bir işaretidir. İnşallah, kısa zamanda bütün partilere eşit yaklaştığını, burada Cumhurbaşkanlığı ve Millet İttifakı diye bir yaklaşım içerisinde değil, Meclis Başkanı olarak bütün milletvekillerinin başkanı ve tarafsız bir kişilikle bu süreci yöneteceğine dair olumlu işaret vermesini beklediğimizi ifade ederek bu husustaki kanaatlerimizi kayda geçiriyorum.

Bir diğer önemli husus, Sayın Cumhurbaşkanımız yürütmenin başı olarak 1 Ekimde burada bir konuşma yaptı ve o

konusmada Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu bir karara atıfta bulunarak bu kararı dikkate almayacaklarını, bu karara sağır kalacaklarını ifade etti. Oysa Anayasa'mızın 90'inci maddesinin beşinci fıkrası 2004 yılında Adalet ve Kalkınma Partisinin öncülük ettiği bir Meclis tarafından değiştirildi yani usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası anlaşmaların kanun hükmünde olduğu ve bunlar hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesine dahi başvurulamayacağı AK PARTİ'nin eseridir. Dolayısıyla "dış mihraklar" diyerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği kararlar üzerinden hamaset yapılmasını Adalet ve Kalkınma Partisinin kendi düzenlemelerine aykırı buluyoruz.

Yine Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 311'inci maddesinin (f) bendinde bu iktidar değişikliği yaptı yani Adalet ve Kalkınma Partisinin milletvekilleri tarafından kanuna bir madde eklendi ve ceza hükmünün, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'nin veya eki protokollerin ihlali sebebiyle verildiğinin ve hükmün bu aykırılığa dayandığının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararlarıyla tespit edilmiş olmasını bir yargılamanın yenileme sebebi olarak gördü. Yani siz uluslararası sözleşmeleri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarının anayasal bir zorunluluk olarak uyulması gerektiğine dair düzenlemeleri bu Meclisten geçireceksiniz, sonra da terörle mücadelede bir hamaseti gerekçe göstererek bunları yok sayacaksınız. O zaman bu Anayasa değişikliğini siz niye yaptınız, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yeniden yargılamayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararlarına bir gerekçe olarak niçin ortaya koydunuz? Ya "Uluslararası sözleşmelere uymuyoruz." diye burada yasal düzenlemeler yapın ya da yaptığınız düzenlemelerin altında kalın. Dolayısıyla herhangi bir tüccar dahi imza attığı bir sözleşmenin gereğini yapmayı ticaretin bir gereği olarak görüyor, bir devlet ise attığı imzanın altına sahip çıkmamayı en yüksek perdeden seslendiriyorsa bu, ülkenin millî menfaatlerini korumak değildir; olsa olsa bu ülkeyi uluslararası arenada sözüne ve imzasına sahip çıkmayan bir millet hâline getirir. Elbette, siz dönüp kendi vatandaşlarınıza hem Anayasa'da hem Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını bir hak olarak vereceksiniz, sonra da o vatandaşlarınız o mahkemeye başvurup bir karar alacak ve siz çıkacaksınız, diyeceksiniz ki "Evet, bu anayasal hakkı, evet, bu kanuni hakkı size ben verdim ama bu hakkı tanımıyorum." Anayasa yapıyorsunuz, kanun yapıyorsunuz, Anayasa'yı tanıma, kanunu tanıma, hukuka uyma bunun neresinde? Bu ikircikli, bu samimiyetsiz yaklaşımı ben tekrar dikkatlerinize sunmak istiyorum. Ya Anayasa maddelerinden... Eğer gerçekten Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği kararlar bu millet ve bu devlet için tehlike arz ediyorsa buna dair düzenlemeleri bu Meclise getirin ya da bu düzenlemelerin varlığına rağmen hamaset yapmaktan lütfen vazgeçin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Ve sizi samimiyetsiz olan bu davranışlarınızdan geri durarak bu ülkenin, bu milletin itibarını korumaya, bu vatandaşlara verdiğiniz haklara ise sahip çıkmaya davet ettiğimi bu vesileyle tekrar ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Daniş Beştaş.

23.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Nagihan Akarsel'in katledilmesinin 1'inci yıl dönümüne, şu anda gazetecilerin yargılanıyor olmasına, Hayvanları Koruma Günü'ne, KYK yurtlarında ciddi bir barınma krizi olduğuna, okul yemeklerine ve Türkiye Çocuk Araştırması 2022 Raporu'na, Millî Eğitim Bakanının okullarda ücretsiz öğün vaadine ve çocukların bu durumundan ülkeyi yönetenlerin sorumlu olduğuna ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler.

Beklemediğim bir anda sıra geldi de...

BAŞKAN – Feragatler oldu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Feragatler olmuş, evet.

Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün, Nagihan Akarsel'in katledilmesinin yıl dönümü, 1'inci yıl dönümü. Jineoloji Akademisinde çalışan gazeteci yazar bir arkadaşımız, Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin Süleymaniye kentinde yaşıyordu ve maalesef orada bir suikasta maruz kaldı. Açıkçası onu katledenler bu süreçte gördüler ki Nagihan'ın mücadelesi dünyanın her yanında tıpkı Mehse Jina Emîni gibi "..." (*'ye dönüştü ve tüm dünyada diğer bütün kadın mücadelesi içindeki kadınların sesine karıştı. Bizler katliamlarla, cinayetlerle kadınları hedefleyen bu katliamcı ve gerici zihniyete karşı mücadelemize hep devam ettik ve bundan sonra da devam edeceğiz. Nagihan Akarsel'i saygı, sevgi ve minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, şu anda bir gazeteci yargılanıyor, bir dakika önce otuz dakika ara verildi; Merdan Yanardağ. Niye yargılanıyor? "Tecrit var." dediği için "İmralı Adası'nda tutulan Sayın Öcalan tecrit altında, İnfaz Kanunu neden uygulanmıyor?" dediği için. Konuşmasının başka bölümleri de var ama buraya takılınmış. Merdan Yanardağ'ın yüz bir gündür tutuklu olduğunu hatırlatmak istiyorum. Açıkçası bu, Türkiye açısından, düşünce ve ifade özgürlüğü açısından ve hele hele "Yasaları uygulayın." dediği için bir gazetecinin tutuklanması büyük bir utançtır; bu utanç bize ait değildir, bu ülkeyi yönetenlere ait bir utançtır. Tabii ki Merdan Yanardağ derhâl serbest bırakılmalıdır. Ve tecrit yasaya aykırıdır, tecrit Anayasa'ya aykırıdır, tecrit Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırıdır, tecrit işkencedir ve insanlığa karşı suçtur; bu nedenle tecrit bir an önce sonlandırılmalıdır sözünü biz de buradan ifade etmek istiyoruz.

Bugün aynı zamanda başka bir gün, hayvan hakları günü. Ne yazık ki her gün hayvanlara yönelik kötü muamele ve katliamlara tanıklık ediyoruz. Aslında hayvanlar bu yeryüzünü birlikte paylaştığımız dostlarımız. Evlerimizde, kapımızda, sokağımızda birlikte yaşadığımız, çoğunlukla aynı yatağı paylaştığımız dostlarımız. Hayvanlarla birlikte yaşam için, onların doğadaki yaşamlarını kolaylaştırmak için, zalimane muameleleri engellemek için Parlamentonun da tetikte olması gerekiyor; bu bilincin topluma sirayet etmesi için de çalışmalarını devam ettirmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

KYK yurtlarında ciddi bir barınma krizi var. Bize bire bir de ulaşan çok sayıda öğrenci var ve açıkçası şöyle bir mesele var: Geçici yurt hâlinde, öğrenciler inşaatlara yerleştiriliyor, birçok ilde bu böyle. Örneğin, Maltepe'de bulunan Aliye İzzet Begoviç KYK Kadın Yurdu da şantiye hâlinde hâlâ, tamamlanmamış ve kalacak yeri olmadığı için öğrenciler şantiyede kalıyorlar. İzmir'de bulunan Karabağlar KYK Erkek Öğrenci Yurduna yerleştirilen öğrenciler yine inşaat devam ettiği için yurda alınmamışlar, başka bir yurda yönlendirilmişler, orası da doluymuş, oraya da yerleştirilememişler ve bu konuya ilişkin çok fazla başvuru var, mağduriyet çok büyük. En son açıklanan verilere göre ülke genelinde KYK'ye ait 800 öğrenci yurdunda toplam 950 bin öğrenci barınabiliyor ve yurda yerleşemeyen öğrenciler de kiralık ev bulamıyorlar tabii ki bilsalar da fahiş fiyatlı kira bedellerini ödemekten yoksunlar. Evler yüzde 100 ile 300 arasında zamlandı ve öğrenciler maalesef çok büyük bir mağduriyet yaşıyor. Bu konuda, KYK'nin -geçen hafta bizzat KYK Genel Müdürünün kendileriyle de görüştük- bir an önce bu inşaat hâlindeki yurtlarının tamamlanması ve öğrencilerin yaşamlarının kolaylaştırılması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Çok yakıcı bir meselemiz daha var; okul yemekleri. Sayın Başkan, çocuklar açlar, çocuklar beslenemiyorlar ve artık bu ses herkese ulaştı, kimse “Duymadım.” diyemez. TÜİK, Türkiye Çocuk Araştırması 2022 Raporu’nda çocukların temel gereksinimleri olan gıdaya yeterince erişemediklerini net ortaya koyuyor. Veriler çok çarpıcı, 6-17 yaş aralığındaki çocukların her gün tükettiklerini belirttikleri yiyecekler nedir tahmin edin; yüzde 62 oranında ekmek ve makarna.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani her 10 çocuktan 6’sı ekmek ve makarna tüketebiliyor, her 100 çocuktan 12’si ise et, tavuk ve balığı, 2 çocuktan 1’i peynir ve yoğurdu yiyebiliyormuş her gün. Bu, tabii ki çocukların gelişimini de çok ciddi bir şekilde etkiliyor.

Millî Eğitim Bakanı okullarda ücretsiz öğün vaadinde bulunmuştu fakat sonra 2023-2024 yılı için bundan vazgeçtiklerini, geçici süreyle durdurulduğunu söylediler. Bu konu da özellikle çocukların beslenmesiz okula gitmeleri hepimizin üzerine düşünmesi gereken çok vahim bir meseledir, açlıktan bayılan çocuklar hâlâ gözlerimizin önünde. Yapılan araştırmalara göre çocukların bağışıklık seviyeleri düşmüş; gelişim geriliği ve cücelik gibi rahatsızlıklarda da artış söz konusu. Eğer sağlıklı bir öğün gıdayı veremiyorsa bu iktidar kendisini bir an önce sorgulasın ve gereğini yapsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen Başkan, tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani şu anda Beştepe’de ya da makamlarda yenilen yiyeceklerin hesabını hep birlikte yapalım. Açıkçası, bunlara en çok çocukların ihtiyacı var. Bu çocukların aileleri kuru ekmeğin arasına bir peynir dilimi koyamıyorsa bunun sorumlusu şu anda ülkeyi yönetenlerdir. Çocuklarımızı bu durumdan çıkaralım. Biz, muhalefet olarak bu meselelerin peşindeyiz, asla vazgeçmeyeceğiz diyorum.

Çok teşekkür ediyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır.

24.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, Medeni Kanun’un yürürlüğe girişinin 97’nci yıl dönümüne, gazeteci Merdan Yanardağ’ın yüz bir gün sonra hâkim karşısına çıkmasına, dün Merkez Bankası Başkanının Plan ve Bütçe Komisyonunda uyguladıkları para politikasını anlattığına, Genel Kurul gündemine ve Akkuyu Nükleer AŞ Genel Müdürünün Rusya devlet televizyonunda yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, bugün Medeni Kanun’un yürürlüğe girişinin 97’nci yıl dönümü. Medeni Kanun, Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde gerçekleşen tarihteki en önemli aydınlanma ve çağdaşlaşma devrimlerinden, cumhuriyetin en önemli kazanımlarından biridir. Dünyada pek çok ülkede kadın-erkek eşitliği yok sayılırken Türkiye Cumhuriyeti’nde kadın-erkek eşitliği sağlanmıştır. Bu sayede kadınların ve bunun sonucu olarak toplumun önünü açan en önemli devrim yasasıdır. Türkiye’yi çağdaş dünyanın parçası olma noktasına taşıyan Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü saygı ve minnetle anıyorum.

Evet, gazeteci Merdan Yanardağ yüz bir gün sonra hâkim karşısında. Aslında konuşmalar yapılırken 30. Ağır Ceza Mahkemesinin savcısı esas hakkındaki görüşünü, mütalalasını verdi ve tutukluluğun devamını istedi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında böyle bir suçtan dolayı bir insanın, bir gazetecinin tutuklanması hukukumuz adına utanç verici bir meseledir. Ama daha utanç verici bir durum ise bakın, burada tek delil televizyondaki konuşma; zaten herkesten önce onu bir şekilde AKP’ye yakın RTÜK ya da troller alıyor. İkincisi, tek sanık var, Merdan Yanardağ, başka bir tanık yok. Neden yüz bir gün sonra ilk kez hâkim karşısına çıkıyor? Aslında otuz-otuz beş günde bu duruşmalar yapılabilir, uygulama da öyle ama toplanacak hiçbir delil yokken, yüzlerce, onlarca tanık yokken, birden fazla sanık yokken tek video, tek sanık; yüz bir gün sonra duruşma. Ve buna rağmen tutuklamayı gerektiren hiçbir delil yokken, suçun unsurları oluşmazken, bir ironi yaptığını açıkça beyan etmesine rağmen şu anda cumhuriyet savcısı tutukluluk hâlinin devamını istiyor. Yargı, iktidarların bir şekilde intikam alma aracı olamaz. Herkes de biliyor ki burada bir suç da yok, delil de yok. Yaklaşık olarak dört aydır orada tutuluyor. Umarım bugün özgürlüğüne kavuşur, umarım mahkeme bir parça adil davranır ve tahliye kararı verir.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; dün Merkez Bankası Başkanı Plan ve Bütçe Komisyonunda uyguladıkları para politikasını anlattı. Belli ki Sayın Cumhurbaşkanının “Faiz sebepse enflasyon sonuç.” tezini unutturmak istiyor ama bu uygulamanın faturasını sokakta, pazarda insanlar, emekli, işçi, öğrenci ödüyor. Bakın, TÜİK bile enflasyonun yüzde 60’ın üzerine çıktığını söyledi. Yani emekliye ve memura verilen zamlar şu anda eridi. Bugün, ilk kez bu hafta Meclis çalışıyor. Bu Parlamentonun görevi toplumun tüm kesimlerinin en temel sorunlarını çözmektir. Uluslararası anlaşmalar önemli, konuşalım ama neden emekli ve memurların maaşlarını, durumunu, enflasyon karşısında ezilen kesimin hâlini konuşmuyoruz? Niye onun için torba yasa ya da yasa gelmiyor? Bugün açlık sınırı 14 bin lira civarında, emekli maaşı 7.500 lira. Bu, Meclis için de saray için de yönetim için de iktidar için de bir utanç meselesidir; bu hepimizin sorunudur. Bugün buradaki, tüm gruplardaki milletvekilleri biliyor ki 7.500 lirayla bir emeklinin, bir ailenin geçinebilme şansı yok ama biz bugün bunu burada konuşmuyoruz. Evet, biz Cumhuriyet Halk Partisi grubu olarak isterdik Meclisi bununla açalım, emekliyi, memuru, işçiyi, öğrenciyi bir parça rahatlatalım ama bunu yapmıyoruz. Neyi bekleyeceğiz? Ocağı kadar insanlar yaşayabilecek mi? Çocuklarımızı okullarda doyuramıyoruz, emeklimizi doyuramıyoruz, memurun maaşı erimiş, bugün milyonlarca insan mahkeme kapılarında, barınma sorununu çözemiyoruz; bunların hiçbirisi Mecliste konuşulmuyor. Tüm gruplar önerge olarak bunları verdi, bunları da kabul etmiyoruz. Bunlar sarayda konuşulmuyorsa, Mecliste konuşulmayacaksa nerede konuşulacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tamamlayacağım.

Gerçekten utanç verici bir manzara. Bu, Meclisin sorunu. Yarın, belki en geç önümüzdeki hafta emeklinin sorununu, memurun sorununu, bu maaş sorununu bu Mecliste çözelim, çözelim.

Sayın Başkan, diğer bir durum, dün açıkladık, Rusya devlet televizyonunda Akkuyu’nun CEO’su, genel müdürü bir açıklama yaptı: “Biz başka bir devletin topraklarında bir nükleer santral inşa ettik, burası bizimdir, söz hakkı bize aittir.” dedi. Daha acı bir şey söyledi “Buradan Türklere enerji satacağız.” dedi. Ondan sonra inşaat ve üretim organizasyonu direktörü de şöyle söyledi: “Burası bizim limanımız.” Bakın efendim, temiz enerji-kirli enerji tartışmasını yıllardır yapıyoruz ama burada bir güvenlik sorunu var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bitiriyorum.

Bir ülkenin şirketi gelip benim topraklarımda bir nükleer santral inşa edecek -şu anda 5 bin orada Rus askeri ve görevlisi

var, Mersin Silifke bölgesinde binlerce Rus var- ve "Orası benim limanım." diyecek, oranın güvenlik, sinyal ve tüm organizasyonunu, şifresini Ruslar bilecek ve bir kez daha söylüyorum, utanarak söylüyorum "Burası benim limanım." diyecek, iktidardan, Hükümetten, saraydan çıt yok! Çıkıp açıklasınlar. Türkiye için bu bir utanç meselesidir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Sayın Leyla Şahin Usta. Buyurun efendim.

25.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Hayvanları Koruma Günü'ne, Fransa'nın 2024 Paris Olimpiyatları'nda sporcuların başörtüsü takamayacaklarına yönelik yayınladığı karara, öğrenci yemeklerine ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de tüm Divana ve milletvekillerimize saygı ve hürmetlerimi sunarak güne başlamak istiyorum.

Bugün Hayvanları Koruma Günü, önemli bir gün bence de. Can dostlarımızın yaşam alanlarının rahatlatılması ve onların da bizler gibi kendi ortamlarında yaşamaları için bugüne kadar yapılan hizmetlerin daha da ileri bir noktaya götürülmesi, sokakta hayvan kalmaması ve sokaktaki hayvanlarımızın sahiplendirilmesinin çok daha iyi bir çözüm olabileceğini düşündüğümü özellikle bugün de hatırlatmak istiyorum.

İkinci bir mevzu, aslında, dünya kamuoyunun da çok tartıştığı bir konu: Fransa, 2024 Paris Olimpiyatları'nda sporcuların başörtüsü takamayacağı noktasında bir karar yayınladı. Bu kadar artmış bir ırkçılık üzerinden ve İslam düşmanlığı üzerinden 2023'ün dünyasında, özgürlüklerin ve demokrasinin ana kaynağı olduğunu iddia eden Fransa'da bu tip uygulamaların gerçekleşmiş olması ve bu tip yasakların hâlâ gündeme geliyor olması maalesef tüm dünyanın gittiği kötü noktayı gösteren önemli bir tespittir diye düşünüyorum. Hem bu İslam düşmanlığını hem de bu yasakları kınadığımızı tekrar belirtiyorum. Umarım bu yasaktan vazgeçilir ve herkes istediği gibi, sporcuların hepsi kendi başarılarını ortaya koyabilirler.

Dünden beri gündeme geldiği için bu öğrenci yemekleriyle ilgili, çocukların yemekleriyle ilgili dünden beri gündeme geldiği için bir bilgi notunu paylaşmak istiyorum özellikle doğru bilgiyi vermek istiyorum. Okullarımızda özellikle taşıma uygulaması kapsamında olan öğrencilerin hepsine öğlen yemekleri verilmekte. Taşıma kapsamında olmayan öğrencilerin de okul müdürlerinin sosyal yardımlaşma vakıflarıyla birlikte yaptıkları tespitler ile talepleri durumunda öğrencilerin yine ücretsiz olarak taşıma kapsamında olan öğrenciler gibi yemek yemekleri de sağlanmaktadır. Bu konuyla ilgili ihaleler de tamamlanmış ve yemeklerin ücretleri de ödenerek yemek hizmeti başlatılmıştır okullarımızda. Bu bilgiyi paylaşmak istedim.

Az önce CHP Grup Başkan Vekilimiz Akkuyu Nükleer Santraliyle ilgili bir açıklamadan bahsettiler. Bu açıklamanın doğruluğuyla ilgili de bir bilgi kaynağı gelmedi. Akkuyu Nükleer Santrali bizim kendi santralimizdir, iş birliği içerisinde, evet, Rusya'yla birlikte yapılan bir nükleer santraldir. Burada çalışan elbette ki yabancı mühendisler de işçiler de vardır ama kendi yerli işçilerimiz ve mühendislerimiz de vardır. Burası Türkiye'nin malıdır, Türkiye'nin yeridir; limanı da bizimdir, Akkuyu Nükleer Santrali de bizimdir. Bu bilgiyi de paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Efendim, çok kısa bir şey... Sayın Başkanım...

BAŞKAN – ...birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.07

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER : Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum.

Buyurun.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, deprem bölgesinde yaşanan sorunların tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla 4/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/10/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından deprem bölgesinde yaşanan sorunların tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla 4/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/10/2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Sayın İsa Mesih Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubumuzun deprem bölgesiyle ilgili vermiş olduğu Meclis araştırması önergesiyle ilgili söz almış bulunuyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tabii, biz geçen ay deprem bölgesinde geniş çaplı bir ziyaret gerçekleştirdik. 9 il, 8 taşra ilçesi -merkez ilçelerin haricinde- 5 köy ziyareti gerçekleştirdik. Bu ziyaretteki amacımız, deprem bölgesinde bir gözlemlene yapmak. Deprem bölgesindeki çalışmalar ne durumda, deprem bölgesindeki vatandaşlarımızın yaşam koşulları ne durumda, bununla ilgili bir gözlem yapmak ve kamuoyunu bilgilendirmek ve yapıcı bir muhalefet anlayışı ortaya koymaktır. Yani gidelim orada bir eksik arayalım, gidelim orada yanlışları bulalım, onun üzerinden muhalefet yapalım gibi bir anlayışımız yok; bugüne kadar olmadı, bundan sonra da olmayacak. Bu konuyla ilgili ayrıntılı bir rapor hazırladık. Bu raporu kamuoyuyla paylaştık, sizlere de, mail üzerinden bütün milletvekillerimize de gönderdik.

Değerli milletvekilleri, öncelikle deprem bölgesindeki en önemli sorun -önümüzdeki süreçte de bu sorun yaşanacak- konut sorunu. Maalesef yeterli sayıda konutun yapılamadığını görmüş durumdayız, gözlemlemiş durumdayız. Sayın Leyla Usta Hanım dün bir şey söyledi: "Devlet sayıyla konuşur." Değerli Grup Başkan Vekili, devlet her şeyden önce vicdanıyla konuşur, biz vicdanımızla konuşacağız ve bir vicdan muhasebesine sizi davet edeceğiz. Bizim gördüğümüz tablo... Arkadaşlar, bütün illeri gezdik, ilçeleri gezdik, inşaatları gezdik, konteyner kentleri gezdik, bizzat kendim dokuz gün deprem bölgesinde bulundum. Belirtilen sayıyı, Sayın Cumhurbaşkanının buradan belirttiği 202 bin sayısını görmedik. Ben buradan bütün AK PARTİ'li arkadaşlarımıza çağırıda bulunuyorum, bölgeyi birlikte de gezebiliriz, bölgede ne kadar konut yapılıyor, bunları birlikte gözlemleyebiliriz, bu daveti de buradan yapmış oluyorum.

Önümüzdeki dönemde konut sorunu en önemli sorunlardan biri olarak baş gösterecek. Konteyner önemli bir ihtiyaç. Sayın Hüseyin Yayman burada mı, bilmiyorum; kendisini severim ancak dün buradan bir şey ifade etti, kendisini de Hatay'a davet etmek istiyorum, ben Hatay milletvekiliyim, kendisi sanırım İstanbul milletvekili(!) Dün buradan dedi ki: "Hatay'da çadırda kalan vatandaşımız yok." Ya, ben mi yanlış gördüm dedim. Az önce de, gittiğimiz bölgeyi aradım, tekrar teyit etmek istedim, belki on beş-yirmi gün içerisinde kaldırılmıştır diye anlık fotoğraf gönderdiler. Sayın Yayman buradaysa ona da az sonra sunmak isterim. Hâlâ bütün deprem bölgesinde çadırlarda yaşayan vatandaşlarımız var.

Değerli milletvekilleri, önemli sorunlardan biri ve deprem bölgesi mevcut konteynerleri de kışa hazır değil, bunun altını da özellikle çiziyorum. Bakın, yarın yağmur yağacak. Burada bölge milletvekillerimiz var. Deprem bölgesi, konteyner kentler kışa hazır değil. Bunun altını özellikle çiziyorum. Biz burada yarın, o yağmur yağdığında, o mağduriyetler olduğunda yeniden bu konuları konuşmak istemiyoruz. Yetkililer önlemlerini alsın istiyoruz.

Şehirlerdeki en önemli sorunlardan birisi, ağır hasarlı binaların önemli bir bölümünün hâlâ yıkılmamış olması. Malatya'da 36 bin yıkılacak bina var, şu anda 30 bin bina hâlâ duruyor. Arkadaşlar, yerinde ayrışma önemli bir sorun, yerinde ayrışma. Yani firmalar döküm alanlarında değil de doğrudan hafriyat alanlarında, şehrin içerisinde demirleri alıp değerlendirmek için yerinde ayrışma diye bir şey yapıyorlar ve bu, süreci uzatan bir şey. Bu, sağlık açısından sorunlu bir şey, asbest sorununu ortaya çıkaran bir şey. Arkadaşlar, altyapıya zarar veren bir şey. Yerinde ayrışmalara valiliklerin el atıp firmalara bölgelerde yerinde ayrışma yaptırmaması, döküm alanında ayrışma yaptırmaması gerekiyor. Önemli sorunlardan biri de bu arkadaşlar.

Eğitim öğretim faaliyetlerinde önemli eksiklikler var yani bazı okulların ağır hasarlı olması nedeniyle yıkılması, öğrencilerin başka okullara kaydırılması, sınıftaki öğrenci sayısını artırmış ve bu da nitelikli eğitim sorununu ortaya çıkarmıştır. Nitelikli öğretmenlerimizin, nitelikli insan kaynağımızın tayin hakkını kullanarak başka illere gitmesi, kamu hizmetinde de büyük aksamalara sebep olmaktadır.

İçme suyu sorunu önemli bir sorun, neredeyse bütün şehirlerimizde olan bir sorun arkadaşlar. Bu soruna da dikkat çekiyorum.

İki konuya daha dikkat çekeceğim. Hatay'ın özel durumu. Hatay'da bize aktarılan bilgi, yetkililerden aldığımız bilgi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayalım.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - ...Hatay'da vatandaşlarımızın şehrin mevcut durumundan dolayı bölgeden göç etmesinin Hatay'ın demografik yapısını etkilediği yönünde önemli bir sorunu ortaya koydular. Bu anlamda şehrin hızlı bir şekilde normalleşip vatandaşlarımızın tekrar Hatay'a dönmelerinin sağlanması gerekmektedir. Bunun altını özellikle Meclis kürsüsünden çizmek istiyorum.

Malatya Bostanbaşı önemli bir sorun. On yıl öncesine kadar yeşil bahçelerin olduğu, Malatya'nın da "yeşil Malatya" adını aldığı bir bölge. On yıldır buralar imara açılmış arkadaşlar, yüksek katlara müsaade edilmiş ama binaların bir bölümü yıkılmış, bir bölümü de ağır hasarlı, yıkılacak. Şimdi, bunun hesabını sormayalım mı, bunun vicdan muhasebesini yapmayalım mı arkadaşlar? Malatya Bostanbaşı bölgesine de özellikle dikkat çekmek istiyorum.

Evet, biz bir vicdan muhasebesine sizi davet ettik arkadaşlar. Deprem bölgesinin sorunlarına dikkat çektik, umarım bu sorunlar hızlı bir şekilde çözülür. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Nimet Özdemir.

Buyurun Sayın Özdemir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisince deprem bölgesinde yaşanan sorunların tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla verilen araştırma önergesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Selamlarımı sunarım.

İYİ Parti olarak bizler de deprem bölgesiyle yakından ilgileniyoruz. İlk sahra hastanesi ve ilk çadır kenti deprem bölgesinde hayata geçiren parti olarak tüm sorunları ivedilikle takip ediyoruz. Bugün 4 Ekim, iki gün sonra 6 Şubat depreminin üzerinden tam sekiz ay geçmiş olacak. Bölgeye baktığımızda hafriyat kaldırma çalışmalarının yavaş ilerlediğini, daha da önemlisi verilen konteynerlerin sayı ve donanım olarak kışa hazırlık bakımından yetersiz olduğunu, hâlâ çadırlarda kalan vatandaşlarımızın olduğunu görüyoruz. Aradan geçen sekiz aya rağmen hâlâ çadırlara mahkûm depremzedelerin olması Hükûmetin ayıbıdır. Toplanan yardımların açıklıkla anlatılmaması bu tür eksikliklerle birleşince kamuoyu vicdanında derin bir yara açıyor. Birçok depremzede ağır travmalar eşliğinde hayata devam etmeye çalışıyor ve bu konuda kapsamlı bir çalışma hayata geçmiş değil. "Sürekli deprem korkusuyla yaşamaktan yoruludum." notu bırakarak yaşamına son veren 62 yaşındaki vatandaşımızın durumunun vahameti acı boyutları gözler önüne sermektedir. Tüm bu acılar, zorluklar, sıkıntılar bir yanda yaşanmaya devam ederken diğer yandan kendisine "hoca" denen bir zatın kürsüden cemaatine "Sadece Suriyelilerin cenazesi mis kokuyordu." diye vaazlar verdiğine rastlıyoruz. Soruyorum, bu hoca hangi ülkenin vatandaşı, hangi bayrağın, hangi milletin hocasıdır? Adını doğru koyalım, depremzedelerin yaşadığı onca maddi ve manevi sıkıntı hâlâ devam ederken bu lafın adı psikolojik şiddettir. 27 Türk milliyetçisi gencimizin hiçbir suç unsuru yokken gözaltına alınması, Süha Çardaklı ve Batuhan Çolak'ın teröristlere yapılan muameleye maruz bırakılarak hâlâ tutsak tutulması bir yanda dururken Seyfullah Akyiğit gibi kendisini bilmezlerin özgürce aramızda dolaşmasını hazmedemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

NİMET ÖZDEMİR (Devamla) – İlelebet bu konunun takipçisi olacağız ve hesabını soracağız.

Sonuç olarak, bu önergeyi desteklediğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz sırası Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın George Aslan'ın.

Buyurun Sayın Aslan. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA GEORGE ASLAN (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi ve televizyonları başında bizleri izleyen halklarımızı, ayrıca seçimden seçime hatırladığımız yurt dışındaki halklarımızı buradan saygıyla selamlıyorum. Ayrıca cezaevlerindeki siyasi tutsaklara da buradan selamlarımızı gönderiyoruz.

Geçen hafta Irak'ın Ninova iline bağlı Bağdede kazasında bir düğünde çıkan yangında 100 Süryani hayatını kaybetti. Hayatlarını kaybedenlere buradan Allah'tan rahmet, yakınlarına ve Süryani halkına başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

50.783 insanımızı kaybettiğimiz, yüz binlerce yurttaşın yaralanmasına neden olan, 4 milyon kişinin evinden ayrılmak zorunda kalmasına ve 1,5 milyon insanımızın ise evsiz kalmasına neden olan depremin etkileri hâlâ sürmektedir. Özellikle deprem bölgelerindeki insanlara yaşatılan kasta varan imkânsızlıklar sebebiyle on binlerce insanın göz göre göre hayatını kaybetmesi; çadır, gıda, tuvalet gibi acil hayati ihtiyaçların uzunca bir süre giderilememiş olması; insanlara deyim yerindeyse enkaz muamelesi yapılması hafızalarda tazeliğini korumaktadır. İnsanlar hâlâ enkaz altında kalan yakınlarının naaşlarını bulmak için zor mücadele yürütüyorlar. Kişisel çabalarla mezarları ve kayıp yakınlarını bulmaya çalışıyorlar. Gerçekleşen depremlerin üzerinden yaklaşık sekiz ay geçmesine rağmen, depremden etkilenen özellikle Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'da yurttaşların temel hizmetlere erişiminde hâlâ çok büyük sorunlar yaşanmaktadır. Depremzedeler çok zor koşullarda yaşıyorlar. Hâlâ çadır ve konteynerlerde yaşamak zorundalar. Başta su sorunu olmak üzere birçok temel ihtiyaçlarını hâlâ gideremiyorlar. Yeni eğitim öğretim dönemi başlamış olmasına rağmen bölgede eğitim alanında pek çok sorun yaşanmakta. Deprem bölgesindeki bazı sağlam okullar diğer kamu kurumlarına tahsis edilmiş ve öğrencilerin kayıtları birleştirilmiş okullara aktarılmıştır. Deprem konutları yapılıyor ve bunun propagandası televizyonlarda yapılıyor. Bu deprem konutları nasıl yapılıyor? İhaleler kime veriliyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

GEORGE ASLAN (Devamla) – Yapının yapım işi ihaleleri yandaş şirketlere veriliyor. Daha önce yaşanan depremlerde hasarlı binaların yapımını üstlenen şirketlere dahi konut yapım işi ihalesi veriliyor. Türkiye'de mevcut iktidar da önceki iktidarlardan da ne yazık ki depremle ilgili tedbir alan pozisyonunda hiçbir zaman olmadı. İktidarlardan genel olarak deprem öncesine dönük değil de depremden sonra yani afetten sonra yapılacaklar üzerine daha çok akıl yürüten bir pozisyonunda. Oysaki yapılması gereken, depremler, afetler yaşanmadan, insanlar can vermeden önce önlemlerin alınmasıdır. Meydana gelen afet zararlarının azaltılmasında alınabilecek etkili önlemlerin başında denetim gelmelidir.

Teşekkür ediyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslan.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Gülcan Kış konuşacak.

Buyurun Sayın Kış. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun görevlendirmesiyle 15-16 Ağustosta kadın milletvekilleri olarak Hatay'daydık. Depremi en yakından hisseden ve o acı manzaraya şahit olan bizler, Mersin Büyükşehir Belediyemiz başta olmak üzere Cumhuriyet Halk Partili 11 büyükşehir belediyemiz ve ilçe belediyelerimizle bölgeye ilk el uzatanlar olduk ancak parti heyetimizle altı ay sonra bölgeye yaptığımız ziyarette gördük ki değişen hiçbir şey yok, bir adım yol alınamamış. Depremi üzerinden tam sekiz ay geçmiş durumda. Aldığımız bilgiye göre konteynerler su altında, birçok konteynerde yapıyı yanlış olduğu için su baskınlarının yaşandığı söyleniyor. Barınma sorunu hâlâ çözülemeyen hasta, hamile ve engelli vatandaşlarımız var. Deprem konutlarının ihale, inşaat ve teslim takvimi konusunda şeffaf bir şekilde kamuoyuna açıklama yapılmalıdır. Ekim-kasım ayında ilk inşaatların teslim sözü verilmişti. Bu inşaatları bu hızla mı bitirmeyi düşünüyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, birçok yaşam alanında yemek yardımları kesilmiş durumda, bebek maması bulunamıyor, temel gıda ürünlerine yansıyan zamlar depremzedelerimizin sağlıklı beslenme imkânını zorlar durumda. Dün ne oluyor? Mecliste, bölge illerimizden Kahramanmaraş Milletvekilimiz Vahit Kirişçi 600 milletvekiline yiyecek kolisi gönderiyor; bu kadar depremde mağduriyet yaşarken akıl alır gibi değil bu.

Sağlık konusuna geliyorum. Tıpkı konteynerler gibi hastaneleri de sular altında görüyoruz. Doktor ve hastane konusunda sıkıntılar yaşanıyor. Hastaneler depremzedelerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte değil maalesef. Acil doğumlar dışında operasyonların gerçekleşmediği söyleniyor. Yurt dışına gitmek için başvuran doktorların büyük bir kısmı deprem bölgesinden. En acısı da ne biliyor musunuz? Umudunu yitirmiş olan bölge halkı çareyi başka illere taşınmakta buluyor.

Değerli milletvekilleri, asbest konusu bölge için önemli sorun. Gittik ve bizzat gözlerimizle şahit olduk. Bir inşaat mühendisi olarak tekrar uyarmak istiyorum: Tabip odalarının verdiği bilgilere göre, bölgede kısa sürede kanser vakaları, akciğer hastalıkları artışları ciddi anlamda beklenmekte. Enkazdan ve molozlardan çıkan tozlar birçok sağlık sorununa da sebep olacaktır. Enkazlar kaldırılırken lütfen mevzuatlara uyulsun istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, gelelim eğitim konusuna. Okullar büyük hasar gördü. Aileler çocuklarının bu şartlarda eğitim alamadığını söylüyorlar. Birleştirilmiş okullarda zor şartlarda eğitim almaya çalışıyorlar.

İş yerleri yıkılan esnaf var, esnaflarımız yaşamak istiyor, destek bekliyor. Can güvenlikleri yok, suç oranları artmış durumda, bölgede en büyük sorun güvenlik olmuştur.

Bu saydıklarımız birkaç ana konu.

Sonuç olarak, deprem ülkesinde yaşıyoruz, deprem öncesinde veya sonrasında tek bir eylem planı olmadığını görüyoruz. Seçimden önce "Bir senede konuta kavuşulacak, şehirler yeniden ayağa kaldırılacak." sözleri maalesef yerine getirilememiştir. Siyaseti bir kenara bırakalım, Türkiye Büyük Millet Meclisinden çözüm bekleyen çaresiz depremzedelerimizin yaralarını hızla sarmaya ihtiyacımız var, hayatta kalmaya çalışan depremzedelerimize bunu borçluyuz. Her şeyi bir kenara bırakıp bir an evvel el birliğiyle bu işi çözmek için gerekli komisyonları kuralım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Bülent Tüfenkci.

Buyurun Sayın Tüfenkci. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye’de 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleriyle, bölgede 4, 5 ilimizde şiddetli olmak üzere özellikle 11 ilimizde büyük bir felaket yaşandı; esasında asrın felaketi. Bu depremi 6 Şubattan itibaren Malatya’da yaşayan, bütün artçılarıyla da yaşayan bir kardeşiniz olarak depremin nasıl bir tahribat oluşturduğunu, insanlarda nasıl travmalar oluşturduğunu yaşayarak gören birisi olarak söylüyorum; ilk günden itibaren hem devletimiz hem milletimiz büyük bir dayanışma örneğini ortaya koydu. Ordusuyla, askeriyle, polisiyle, sivil toplum kuruluşlarıyla, muhalefetiyle herkes kararınca depremzedelerin yaralarını nasıl sararız diye gayret gösterdi. İlk önce çadırlara yerleştirilen depremzedelerimizin daha sonra konteynerlere, şimdi de kalıcı konutlara yerleştirilmesi adına çalışmalar hızlı bir şekilde devam ediyor. İnşallah, yıl sonuna kadar 184 bin kalıcı konutu teslim edeceğiz. Yine, ilimiz Malatya’da da 4.500’e yakın kalıcı konuta depremzedelerimizi yerleştirmiş olacağız.

Malatya Büyükşehirin gayretleriyle de ilk günden itibaren hiçbir vatandaşımızı susuz bırakmadık. Bütün şebekelerimizde altyapımızın bozulmasına rağmen sularımız aktı, doğal gazda bütün sistemi açık vaziyette tuttuk, elektriklerin hiçbirini de kesik vaziyete getirmedi. Bunların tamamı gerçekten büyük bir emek; şimdi burada konuşmak kolay ama o insanlara o suyu verebilmenin, o elektriği verebilmenin, o doğal gazı verebilmenin önemli bir çalışmanın ve emeğin ürünü olduğunu görmek gerekiyor.

Şimdi, hak sahipliği tescillenen insanlarımıza kalıcı konutlarımızı, dükkânları yıkılanlara da dükkânları teslim etme zamanı.

Malatya’da 425 bin tane kalıcı konutumuz var yani 425 bin bağımsız bölüm var. Bunun 130 bini ağır hasarlı, yıkıldı, acil yıkılacak binalar arasında. Bu, Malatya’nın ne kadar ağır bir depremle karşı karşıya kaldığını göstermesi noktasında önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TÜFENKÇİ (Devamla) – Bir dakika Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Tüfenkci, lütfen toparlayalım.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Devamla) – Düşünün, Malatya merkezde kayıtlı 21 bin esnafın 19 bininin dükkânı yıkılmış. Şimdi devletimiz Emlak Konut vasıtasıyla bu 19 bin esnafımızın dükkânını, çarşı merkezimizi yeniden inşa edecek, ediyor; projeleri bitti, inşallah yakın zamanda da ihalesi başlayacak.

Bunu şunun için örnek veriyorum: Bütün alanda, Türkiye’nin 11 ilinin tamamında kalıcı konutlar yapıyoruz, tamamında meydanları Emlak Konut vasıtasıyla yapıyoruz. Yine, esnaflarımız da dâhil olmak üzere tamamını da hem kredi hem hibelerle destekliyoruz.

Biz bu sene 855 milyona yakın destek veriyoruz, harcıyoruz. Gelecek sene de bütçede öngörülen 1 milyar, inşallah bunun da tamamını depremzedelere harcamaya devam edeceğiz.

Ben Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Hüseyin Yayman, buyurun bakalım, nedir konu?

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Niçin söz istediniz?

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Efendim, Hatay’da yapılan işlerle ilgili 60’a göre bir izahat vermek istedik kamuoyunun ve Meclisimizin doğru bilgilendirilmesi bakımından. Benim şahsımı da ismimi de katarak bir değerlendirme oldu, bununla ilgili bir söz talebim var Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen bir sataşmaya mahal vermeden, kısaca.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman’ın, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Çok teşekkür ederim Başkanım.

Değerli Başkanım, biz zaten deprem meselesini siyasetüstü bir konu olarak görüyoruz, acıların yarıştırlacağı bir alan değil. Deprem meselesi, üzerinden siyaset yapılacak da bir alan değil. Kamuoyu bunu zaten takdir ediyor. Bir taraftan deprem turisti gibi gelip, fotoğraf çekilip giden insanlar var, diğer taraftan da orada kalıcı konutlar için çabalayan insanlar var.

Dün arz etmiştik, bugün bir kez daha arz edeyim. Deprezedenin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Peki, bir dakika verdim, meramınızı...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Efendim, konunun önemine istinaden.

BAŞKAN – Ama önemine gelmedin sen.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Arz edeyim efendim; doğrusunuz, düzeltiyorum.

BAŞKAN – Herkese uygulamamız bir dakika Sayın Vekilim.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Efendim, şu konteyner sayısını arz edeyim bari, müsaadenizle. Çadırlarda kimse var mı? Mesela zatıalınız de merak ediyordur.

BAŞKAN – Peki, bir cümle.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Bir cümle.

Deprem bölgesinde, şu anda evi yıkılan, hak sahibi olan tüm vatandaşlarımız konteynere yerleştirilmiştir, çadıra hak sahibi olan bir kimse yoktur. Kayıtlara geçmesi bakımından arz ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilen...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Başkanım...

Değerli Başkanım, şimdi, Hüseyin Bey bana cevap verdi. Cevap verirken de bildiğiniz gibi, grubumuzun yeri olmadığı için arkadan müdahale etmek zorunda kalıyorum. Hüseyin Bey bana cevaben “Acıları yarıştıracak değiliz.” dedi. Biz acı yarıştırmak için o kürsüye çıkmadık. Bu konuda söz istiyorum.

BAŞKAN – Sizin isminizi anmadı, bir sataşma yok.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Hayır, Sayın Başkan, bana...

BAŞKAN – Genel konuştu, çadıra cevap verdi sadece.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Bakın, ben Hüseyin Bey’in dünkü konuşmasına ithafen bir konuşma yaptım ve çok da

nezaketli konuştum, ironi de yaptım ve kendisi de bana cevap verdi. Cevap verirken de “Acıları yarıştıracak değiliz.” dedi, ben acı yarıştıracak...

BAŞKAN – O zaman buyurun, yerinizden ben size söz vereyim.

Kısa bir açıklama, lütfen.

27.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Şimdi, ben konuşmamda “Hüseyin Bey’i de severim.” dedim, ironi de yaptım “Kendisi İstanbul Milletvekili, ben Hatay Milletvekiliyim, Hatay’a davet ediyorum.” dedim. İşte, arkadaşlar, görüntüler burada, ben Hatay’ın her yerini gezdim.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Bu ironi yapılacak bir şey değil ki Başkanım ya!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Hatay’ın her yerini gezdim. Ayrıca Hüseyin Bey’e de İtfaiye Daire Başkanlığının karşısındaki çadırlara gitmesini tavsiye ediyorum, Hatay Milletvekili olduğunu hatırlarsa.

Bunun yanında, arkadaşlar, başında söyledim, bu konuyu siyasetüstü bir konu olarak değerlendiriyoruz. Bakın, ben bu konuda bir rapor hazırladım, dokuz gün gezdim, Sayın Bakan bu raporu görmek bile istemedi. Ya, bizim amacımız yapıcı bir muhalefet yapmak, eksikleri sizinle paylaşmak. Sayın Bakanımız Bülent Bey az önce “184 bin konut teslim edilecek yıl sonuna kadar.” dedi ama “Bunun 4.500’ü Malatya’ya.” dedi. Arkadaşlar, Malatya en çok konut ihtiyacı olan yer, bu bir çelişki değil mi? 184 binde 4.500 Sayın Bakanım.

Evet, bunu Genel Kurula saygıyla arz ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, deprem bölgesinde yaşanan sorunların tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla 4/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, öğrencilerin yurt ve barınma konusunda yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 2/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 04/10/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, öğrencilerin yurt ve barınma konusunda yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 2/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 4/10/2023 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin Kocamaz.

Buyurun Sayın Kocamaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öğrencilerin yurt ve barınma konusunda yaşadıkları sorunlar hakkında İYİ Parti Grubu olarak vermiş olduğumuz Meclis araştırması önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde bir türlü önlenemeyen yüksek kira artışları üniversite öğrencilerini de mağdur etmiştir. Artan konut kiralari ve zamlanan özel öğrenci yurt fiyatları karşısında yüz yüze eğitim iyice zorlaşmıştır. Bu yıl da sınırlı sayıda KYK yurtlarına yerleşemeyen öğrenciler ya kiralık evlere ya da özel öğrenci yurtlarına yönelmek zorunda kalmıştır. Yaşadıkları barınma sorunu yüzünden birçok öğrenci de kazandıkları okullara kayıt yaptıramamıştır. Ev kiralari semtine göre yüzde 100 ile yüzde 500 arasında artmıştır, ev fiyatlarındaki artışlar endişe verici boyutlara ulaşmıştır, ev eşyası fiyatları da çok fazla artmış durumdadır. Kirayla ev tutan öğrenciler bırakın evi, odaları paylaşmak zorunda kalmışlardır. Yalnızca ev kiralari değil, geçen yıla göre KYK’ye ait yurt fiyatları yüzde 30 ile yüzde 35 arasında, özel yurt fiyatları da yüzde 85 ile yüzde 105 oranında zamlanmıştır. Özel yurt fiyatları da semtine, üniversiteye olan mesafesine, konforuna ve oda sayısına göre değişiklik göstermektedir. İstanbul’da özel yurt fiyatları yıllık 35 bin TL’den başlayarak 300 bin TL’lere kadar çıkmıştır. Özel öğrenci yurtları Ankara’da yıllık 40 bin TL ile 250 bin TL arasında değişirken İzmir’de yurt fiyatları yıllık 50 bin TL ile 210 bin TL arasında değişmektedir. Son zamlardan sonra özel öğrenci yurt fiyatları neredeyse uçmuştur. Asgari ücretle çalışan veya memur maaşıyla geçimini sağlayan ailelerin bırakın bu fiyatlarla çocuklarını özel yurtlara yerleştirmeyi, özel yurtların önünden bile geçecek halleri kalmamıştır. Hepinizin de bildiği gibi, geçen yıl yüzlerce öğrenci barınma konusunda sorun yaşamış, sokakta kalmışlardır; önlem alınmazsa bu yıl da yüksek fiyatlar bizlere benzer sorunların yaşanacağını göstermektedir. Sokakta kalan binlerce öğrenciye geçen yıl belediyelerimiz sahip çıkmış ve sokakta kalmalarını önleyerek barınma imkânı sağlamışlardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her ne kadar geçen yıllara oranla yurt sayıları artış göstermiş olsa da hâlen yetersiz durumdadır. Ülke genelinde KYK’ye ait toplam 800 öğrenci yurdu bulunmaktadır, KYK’nin bu yurtlarında da toplam 950 bin öğrenci barınabilmektedir. Ayrıca, yeterli yer bulunmadığı için depremzedelere tahsis edilen bazı yurtların da daha henüz boşaltılmadığını biliyoruz. Bu durum karşısında bazı KYK yurtlarında yatak sayıları artırılarak 2-3 kişilik odalar 4-5 kişilik odalara dönüştürülmüştür. KYK yurtlarına karşılık ülkemizdeki özel öğrenci yurdu sayısı 4.692 ve bu özel öğrenci yurtlarında yaklaşık 463

bin yatak kapasitesi bulunmaktadır ama artan maliyetler yüzünden KYK yurtları ile özel yurtlar arasında korkunç bir fiyat farkı ortaya çıkmıştır. Öğrenciler ve aileler yüksek kira ve özel öğrenci yurt fiyatları karşısında bu yıl da büyük bir çaresizlik yaşamaktadır. Bazı öğrenciler yüksek kira artışları karşısında büyükşehirlerde ev ve oda yerine yatak ve ranza kiralama yoluna gitmeye başlamıştır. Bunların dışında bazı öğrenciler ise paylaşımlı ev ve paylaşımlı odalara yönelmiştir. Her iki yöntem de ne yazık ki ülkemizde öğrencilerin barınma konusunda ne kadar çaresiz bırakıldıklarını ve okumak için ne denli fedakârlıklara katlanmak zorunda kaldıklarını ortaya koymuştur.

Değerli milletvekilleri, hepinizin de bildiği gibi ülkemizde geçmişten bu yana yirmi bir yıldır ihmal edilen yurt problemi nedeniyle öğrenciler cemaat yurtlarında kalmaya zorlanmıştır. Bu ihmaller, neticesinde FETÖ terör örgütünün gençlerimizi zehirlemesine kadar uzanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen sözlerinizi tamamlayınız.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) – Şu anda kiralama yöntemiyle açılan yurtlar geçici ve palyatif çözümlerdir. Bu nedenle KYK yurt sayılarını artırarak öğrencilerimizin barınma sorunları bir an evvel çözüme kavuşturulmalıdır.

Önergemize desteklerinizi bekliyor, Gazi Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Serap Yazıcı Özbudun'a aittir.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun.

ŞAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili anneler-babalar ve sevgili gençler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'de uzun yıllardan beri yürütülen irrasyonel, akıl dışı ekonomik politikalar ile dışlayıcı sosyal politikalar barınma sorununa yol açmıştır. Barınma sorununun bugün ulaştığı boyutu teşvik eden sebeplerden biri konutun bir yatırım aracına dönüştürülmüş olmasıdır. Böylece konutların hem satış bedelleri hem kira bedelleri aşırı ölçüde artmıştır. Dolayısıyla çok ciddi bir barınma krizi ortaya çıkmıştır. Hükümetimiz, bu soruna akılcı çözümler üretmek yerine Anayasa'ya aykırı olan popülist bir politikaya yönelmiş, böylece kira artış bedellerini yıllık yüzde 25'le sınırlayan kanunları Meclisimizden geçirmeyi başarmıştır. Bu ise sorunu çözmediği gibi daha ciddi ekonomik ve sosyal problemlere yol açmıştır. Elbette bu sorunun derinleşmesinden üniversite öğrencileri de payını almaktadır. Bugün, üniversite öğrencileri pek çok sorun yanında barınma kriziyle karşı karşıyadır, aylık emekli maaşı 7.500 lira olan bir anne veya baba çocuğunun barınma ihtiyacını karşılayamamaktadır. Hâlbuki Hükümetimiz israfa yönelik politikalarından vazgeçecek olsa, bu ekonomik kaynakları yurt inşasına sevk etse bu sorun bir ölçüde çözülecektir. Keza lüks konut politikalarını, projelerini teşvik etmek yerine sosyal konut projelerine yönelse sorun bir ölçüde çözülecektir. Aslını ararsanız bu ve benzer sorunların çözümünü için hangi ilkelere başvurulacağı Anayasa'mızda yer almaktadır. Anayasa'mızın 2'nci maddesi Türkiye Cumhuriyeti devletinin sosyal devlet olduğunu ifade etmiştir ama ne yazık ki Hükümetimiz sosyal devletin gereği olan politikaları göz ardı etmiş, popülist amaçlarla sadaka devlet olmayı tercih etmiştir. İşte bu nedenle, ben Türkiye'yi yönetenlere Anayasa'mızın 2'nci maddesinde yer alan sosyal devlet ilkesinin gereği olan politikalarla yönelmelerini hatırlatmak istiyorum. Gene bu vesileyle, aslında bizlere yeni bir anayasa çağrısında bulunmak yerine Anayasa'mızın 2'nci maddesinde yer alan ve aslında değiştirilmesi de yasaklanan demokratik, laik, sosyal hukuk devleti kavramlarının gereği olan politikalarla yönelmelerini tavsiye ediyorum. Bizler de kendilerine bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Tabii, hayhay.

Eğer Hükümetimiz bunu tercih edecek olsa bizler de onlara yürekten katkıda bulunacağız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Beritan Güneş Altın.

Buyurun Sayın Güneş Altın. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) –

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri dinleyen, duyan genç arkadaşlarımız ve değerli halklarımız; hepinizi sevgiyle selamlıyorum.

Bugün gençlerin barınma sorununu konuşacağız, bu sorunun görüldüğünden neden daha derinlikli bir sorun olduğunu anlatmaya çalışacağız. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisini bilirsiniz. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi sosyal bilimler literatüründe aslında çok ciddi yer tutan bir piramittir ve bu piramit aslında bizlere barınma sorununun ne kadar önemli bir sorun olduğunu söylemektedir. Fiziksel ihtiyaçlar karşılanmadan, barınma sorunu karşılanmadan güvenlik ihtiyacının karşılanamayacağını, toplumsallaşma ihtiyacının karşılanamayacağını, diğer ihtiyacının da, kendini gerçekleştirme ihtiyacının da karşılanamayacağını aslında çok temel bir şekilde söylemektedir. Dünyadaki bütün politikalar da bu ihtiyaçlar piramidine göre uyarlanmaktadır. Biz de burada dikkatinizi çekmek isteriz ki barınma sorunu karşılanmayan ve bulunduğu yerde kendini güvende hissetmeyen öğrenciler okula devam edememektedir, devam etse dahi akademik başarılarında ciddi bir düşüş yaşanmaktadır ve bu, gençlerin, genç arkadaşlarımızın hayatlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

İçinde bulunduğumuz küresel eşitsizlikler çağında, neoliberal politikalar sebebiyle yüksek kiralar, yetersiz, nitelsiz ve pahalı KYK yurtları barınma krizini iyice büyütmekte ve genç yoksulluğunu körüklemektedir. Barınma sorunu uzun yıllardır üniversite öğrencilerinin en büyük problemidir. Hatırlar mısınız bilmem ama geçen yıllarda fahiş yurt ücretleri ve ev kiralari sebebiyle derin bir barınma krizi içerisinde olan gençler, geçtiğimiz yıllarda "Barınamıyoruz." eylemleri başlatmıştır. Kalacak yer bulamayan, bu sebeple ailelerinin yaşadığı şehirlere dönmek zorunda kalan gençlerin haklı talepleri karşısında iktidarın kolluk güçleri ne yapmıştı? Gençleri tutuklamıştı, gençleri gözaltına almıştı ve "Parklarda dahi kalamazsınız." demişti. Bugün de güncelliğini koruyan "Kiralara üst sınır belirlensin, yurt kapasiteleri artırılsın, burslar artırılsın." talepleri "devletlüler" tarafından yine kulak ardı edilmiştir. Daha geçtiğimiz ay birçok üniversitenin yurdunda fiyatlar 2'ye katlanırken Boğaziçi Üniversitesinde "kapasite geliştirme", "kapasite artırma" adı altında koşu sistemine geçilmiştir. Peki, tüm bunlar olurken iktidar ne yapıyor, soruyoruz. Acaba, kamu kaynakları TÜRGEV, TÜGVA, Ensar ve benzeri vakıflar aracılığıyla tarikat ve cemaat yurtlarına mı aktarılıyor? Dindar ve kindar nesil yetiştirmek için öğrenciler bu yurtlara mecbur mu bırakılıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen sözlerinizi tamamlayın.

Buyurun.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Bu yıla dair güncel verileri açıklamayan Gençlik ve Spor Bakanlığı ve ilgili bakanlıklara da buradan sormak istiyoruz: Ülke genelinde tarikat ve cemaatlara bağlı yurt sayısı kaçtır? Bunların kapasiteleri ne kadardır? Bunların bağlı oldukları dernek ve

vakıflara aktarılan kamu kaynağı ne kadardır?

Geçtiğimiz haftalarda deprem bölgesine yaptığımız ziyaretlerde de yine orada barınma ve temiz suya erişim ihtiyacının çok ciddi olduğunu birlikte gözlemledik ve orada bir annenin bize aktardığı: “Bir konteyner var, o konteyner okul olsun diye yapılmış fakat o konteynerlerde öğretmenlerin kitabını koyacağı bir masa dahi yoktur ve çocuklar yazın sıcağın, kışın da muhtemelen soğuktan o konteynerlerde eğitime devam edemeyeceklerdir.”

Bizler Yeşil Sol Parti olarak buradan bir kez daha belirtmek istiyoruz ki talep eden, talebi olan öğrenciler ve her kademede ancak özellikle de üniversite yurtlarında olanağı olmayan gençlerin ihtiyaçlarını karşılamak kamunun sorumluluğundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) – Eğitim ve barınma temel insan hakkıdır. Bunun için gerekli çalışmalar, düzenlemeler ve bütçe aktarımı derhâl yapılmalıdır.

Tüm gençleri sevgi ve dayanışmayla selamlıyorum. Talepleri taleplerimizdir diyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ali Gökçek.

Buyurun Sayın Gökçek. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ GÖKÇEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

15 Ağustosta üniversite sınav sonuçları açıklandı. Her birinizin yakınında, yöresinde illaki sınava giren, kazanan gençlerimiz vardır. Geçtiğimiz yıllarda üniversiteyi kazanan bir öğrencinin evinde, ailesinde bayram havası esirdi; aileler çocuklarıyla gurur duyardı, gururlanırdı. Ancak bugün geldiğimiz noktada aileler elbette ki çocuklarıyla yine gurur duyuyorlar ama üniversite sınav sonuçları açıklandığı andan itibaren binbir derdin, binbir kaygının peşine düşüyorlar. Anneler-babalar “Bu çocuklar bu okulu nasıl okuyacak, nasıl bitirecek?” diyorlar çünkü bir yandan ekonomik kriz, bir yandan barınma krizi aileleri, gençleri çaresizliğe itiyor.

Bakın, ülkemizde 15-34 yaş arası 26 milyon genç var. Sarayın birkaç bin ayrıcalıklı genç nüfusunu bir kenara koyarsak yirmi bir yıllık iktidarınızda yarattığınız sosyal, siyasal, ekonomik enkazın en ağır faturasını bu 26 milyon genç ödüyor. 2023 Türkiye’de gençler stresli, kaygılı, mutsuzlar; gençler kendilerini yalnız ve daha önemlisi güvencesiz hissediyorlar. TÜİK’in mutluluk istatistiklerine göre, 2003 yılında yani iktidarınızın ilk yılında 18-24 yaş arası gençler arasındaki mutsuzluk oranı 7,8 iken bugün 15,7’ye yani 2 katına çıktı.

Açıkça konuşalım, hanginize bu kayıt döneminde yurt ve burs talebi için telefon gelmedi? Ben 2012 yılında İstanbul Gençlik Kolları Başkanı ve bir üniversite öğrencisiyken o gün şehrimize gelen arkadaşlarımıza yurt çıkmadığı için kalacak yer arar, ucuz kiralık ev bakardık. On yıl geçti, ben bugün milletvekili oldum, geldim, hâlâ ben gençlere yurt arıyorum ama bulamıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Ve işin kötüsü, o zaman en azından iyi kötü, ucuz bir ev bulur, arkadaşlarımızı yerleştirirdik ama yarattığınız enkazda artık ona da imkân kalmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım.

Buyurun.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Mevkidaşım Kocamaz da bahsetti, gençler artık ev değil, oda paylaşmaya başladılar.

Değerli milletvekilllerimiz, yurt ayarladığınız gençlerin hâli de ortada, kapasite artırmak için, yeni ranzalar koymak için kaldırdığınız çalışma masalarından ötürü gençler ders çalışacak yer bulamıyorlar. Gençlere reva gördüğünüz yemek menüsü ise bu: 2 tane konserve, 1 tane içecek. Gülmeyin, bu fotoğraf İstanbul Üniversitesinde çekildi dün, 1453 yılında kurulmuş İstanbul Üniversitesinde çekildi.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Günde 3 defa yemek veriliyor İstanbul Üniversitesinde, 3 defa, 3!

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Verdiğiniz yemek bu işte, bu, bunu veriyorsunuz. Kaç kere sayarsanız sayın, 1, 2, 3; doğru, 3 kere.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Biz 1 defa alıyorduk, 1; 3 defa AK PARTİ iktidarında.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Allah’tan ki İstanbul Büyükşehir Belediyesi var... (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Utandıklarından gülüyorlar, utandıklarından!

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – ...gençlerimiz insanlık onuruna yaraşır şekilde yurtlarda kalabiliyorlar.

RESUL KURT (Adıyaman) – Allah İstanbulluya yardım etsin(!)

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Sizin yirmi bir yılda yapamadığınızı beş yılda 5 bin kapasiteye çıkardık.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Doğru konuşun, doğru!

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Denize düşen otobüs ne oldu?

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Beraber gideriz, beraber gideriz...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gökçek.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı yok ortada, yok.

RESUL KURT (Adıyaman) – Yanan otobüsleri ne yaptınız siz?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Başkan yok ortada, Başkan! Aranıyor, Başkan aranıyor!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Ya, öğrencilerin hâli perişan, neden bahsediyorsunuz arkadaşlar Allah’ınızı severseniz ya!

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – İkimiz de haber vermeyelim, önce KYK yurduna gidelim, sonra İBB yurduna gidelim.

BAŞKAN – Sayın Gökçek, teşekkür ediyorum efendim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, niye laf atıyorlar anlamıyorum ki ben!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Emekliler, öğrenciler perişan hâlde, gülüyorsunuz. Gülmeye devam! Gülmeye devam!

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Tamamlayayım, müsaade edin, tamamlayayım.

BAŞKAN – Bir dakika da ilave ettim, o da bitti. Ama herkese eşit muamelemiz var, bir ayrım yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Konuşmasını tamamlamadılar, bir dakika verin Başkan. Konuşmasını böldüler, sözlerini tamamlasın, bir dakika verin Başkan.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Ama son bir dakikamı ben değil, Sayın Yayman kullandı.

BAŞKAN – Efendim, hayır, siz bittikten sonra oldu.

Yani teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Sayın Yayman’dan bir dakika alacağım var, kayıtlara geçireyim.

BAŞKAN – Efendim, kayıtlara geçti.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, lafını kestiler ama.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, bir dakika ilave ettim, bittikten sonra tartışma çıktı. Dolayısıyla ben adil davrandım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Başkanım, şöyle bir durum var: Ağlanacak hâlimize güldükleri için o da şaşırdı, bence bir dakika süre verin.

BAŞKAN – Kayıtlara geçti, kayıtlara geçti Sayın Başarır.

Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Adalet ve...

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Sayın Başkanım, bu iş siyasetüstü; gelin, gençlerin sorunlarını el ele çözelim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Gökçek.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Siz getirin biz destekleyelim, biz getirelim siz destekleyin.

BAŞKAN – Sayın Gökçek, lütfen...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Vallahi, güldüğünüzü bu millet görüyor, gülün bakalım.

BAŞKAN – Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Orhan Erdem'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Erdem. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ERDEM (Konya) – Lütfen, süremi yeniden başlatırsanız.

BAŞKAN – Buyurun.

ORHAN ERDEM (Devamla) – Sayın Başkan, çok değerli Gazi Meclisimizin milletvekilleri; grubum adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve milletimi saygıyla selamlarım.

Dün ve bugün haberlerini aldığımız Tahir Öztürk ve Muzaffer Baştopçu milletvekillerimize rahmet, yakınlarına sabır dilerim, Meclisimizin başı sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, Kredi ve Yurtlar Kurumuyla ilgili konuyu tartışıyoruz. Öncelikle şunu bilmenizi isterim: Yaşanan pandemi ve arkasından Ukrayna-Rusya savaşının getirdiği uzaktan eğitim döneminde bütün öğrencilerin yurtları boşaltması, evde kalanların evlerini boşaltması, tekrar yüz yüze eğitime dönmeyle birlikte herkesin yurtlarda kalma talebinin yarattığı 2022 ve şu anda tamamlanmaya çalışılan sürecin kısmi sıkıntıları olmuştur ama şunu bilmenizi isterim: Dünyada Türkiye'deki KYK sistemi gibi bir yönetim sistemi ve kapasite yok. 1 milyon öğrenciyi barındırıyoruz, 36 ülkenin nüfusundan büyük. Peki, biz bunu nereden aldık? 2002'de 190 yurt vardı ve 182 bin öğrenci kalabilmekteydi; illerin bile tamamında yurt yoktu, 59 ilçede vardı. Bugün gelinen noktada 81 ilde, 259 ilçede ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 5 tane olmak üzere 823 yurt hizmet vermekte, barınma hizmeti, 953 bin öğrenciye.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İhtiyaç var yapıyorsunuz Sayın Vekil; ihtiyaç var, yapılıyor, yoksa niye yapılsın?

ORHAN ERDEM (Devamla) – Şimdi, bu öngörü, AK PARTİ iktidarının ve Cumhurbaşkanımızın öngörüsü başından beri atılan adımlarla oldu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Siz iktidar olmasaydınız, biz olsaydık, biz daha fazlasını yapacaktık.

ORHAN ERDEM (Devamla) – Kısmi sıkıntılar yaşanır ama tekrar diyorum: Dünyada örneği olmayan bir hizmet veriliyor gençlere.

Peki, 2023'te ne kadar müracaat oldu? 426.670 öğrenci Kredi Yurtlar Kurumunda kalmak için başvurdu. Yerleştirme sonuçları ne? 388 bin öğrenci yerleşti, yüzde 95. Hâlâ devam ediyor, yapımı devam eden yurtlar var, kısa sürede bitecek. Yerleşmelerin tamamlanmasıyla birlikte inşallah yüzde 100'üne de yurt kapasitesi sağlanmış olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım Sayın Erdem.

ORHAN ERDEM (Devamla) – Değerli milletvekilleri, genç arkadaşlar konuştu. Geçmişte yurtların durumunu bilmiyorlar tabii. Ranza sistemlerinden koridorun sonunda tuvaleti, banyosu olan, belli saatlerde sıcak su veren yurtları hepimiz biliyoruz. Bugün kendi özel yatakhanelerinde buzdolabı olan, her an sıcak suya ulaşılan ve yanı sıra birçok kültürel, sosyal hizmetin verildiği yurtlara kavuşulduğunu yükseköğretimdeki öğrencilerimiz biliyor, sabah ve akşam bedava yemek yiyorlar.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hangi yurttan kaldınız Sayın Vekil, onu anlatın bize.

ORHAN ERDEM (Devamla) – Bunları söyleme imkânı verdikleri için de teşekkür ediyorum. Daha söylenecek çok şey var, daha yapılmış çok şey var. İnşallah, kısmi sıkıntıların da en kısa zamanda çözüleceğini biliyorum, bugüne kadar hizmet veren bu konudaki bakanlarımıza, genel müdürlerimize teşekkür ediyor, sizlere saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre vermiş olduğu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi, Yeşiller...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Oylama yaptığınız için müdahale etmek istemedik, oylama yaptığınız için engellemek için sustuk. Yani hatip kürsüden -vekilimiz söyledi- "Gençlerimiz bilmez bunları." demiş.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – "Yurtlar gelişti, gençlerimiz bilmez..."

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – "Gençlerimiz bilmez." ne demek yani!

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, size bir şey demedi, sizi ima da etmedi.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Biz gayet iyi biliyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hatibime söyledi.

Sayın Başkan, vekilimiz genç vekilimiz -yaşını söylemeyeyim- o gayet iyi biliyor ve anlatmasını istiyorum biliyor muymuş, bilmiyor muymuş.

BAŞKAN – Peki, yerinden...

Buyur bakayım, eski yurtlar nasıldı, bir anlat bakalım.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Konya Milletvekili Orhan Erdem'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bizler genç vekiller olarak yurtların şu anki mevcut durumunu çok iyi biliyoruz. Üniversite yurtlarında çok küçük metrekarelerde, 8 kişilik odalarda... 4 kişilik odaların nasıl 8 kişilik odalar hâline getirildiğini "kapasite artırma" adı altında, bunları çok iyi biliyoruz. Dolayısıyla, bu söylenen şeyi asla kabul etmiyoruz ve bir kez daha buradan yurtların mevcut durumunun iyileştirilmesini, gençlerin taleplerinin taleplerimiz olduğunu ve bu taleplere dair bu Meclisin

mesai yapması gerektiğini vurguluyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, emeklilerin yaşadığı maddi kayıpların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 4/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Şimdi Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/10/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş
Erzurum
Grup Başkan Vekili

Öneri:

4 Ekim 2023 tarihinde Erzurum Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından (2256 grup numaralı) emeklilerin yaşadığı maddi kayıplarının giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/10/2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan.

Buyurun Sayın Bozan. (Yeşil Sol Partisi sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİSİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Ayrıca, turuncu renkli ceylan derisi koltuklarla donatılmış Meclisimizden aylık 7.500 lira maaşla yaşamaya mecbur bırakılmış emekli yurttaşlarımızı da saygıyla selamlıyorum.

Konumuz toplumun en geniş kesimlerinden biri olan emekliler ve AKP iktidarı döneminde en çok mağdur edilen kesim. Bugün, onların sorun ve sıkıntılarını sizlere anlatacağım ama şundan eminim hem benim anlatacaklarımdan hem önergemiz üzerine muhalefet grubundan söz alacak vekil arkadaşlarımızın anlatacaklarından birçoğunuzun yüzü dahi kızarmayacak. Neden mi? Çünkü emeklilerin hayat koşullarına, çünkü emeklilerin alacağı maaşa karar verecek olanlar ekmeğin fiyatından bihaber, pazar fiyatlarından bihaber, pazarda domatesin, salatalığın, patlıcanın kaç liraya satıldığından bihaber; işte, tam da bu nedenle yüzünüzün kızarmayacağını düşünüyorum. Ekmeğin fiyatı 7,5 lirayı buldu, pazar fiyatları ortada, Genel Kurul çalışmaları başladığından bu yana sürekli olarak artan kira fiyatlarından bahsediliyor; aylık ortalama geliri 30 bin lira olan bir yurttaş dahi ay sonunu nasıl getireceğini bilemiyor, sağlıklı beslenerek yaşayamıyor. Kaldı ki çoğunluğu 7.500 lira maaş alan emeklilerden bahsediyoruz; bu insanlar ne yesin, bu insanlar ne içsin, bu insanlar ay sonunu nasıl getirsin? Buna sadece “el insaf” denir.

Bugün emeklilerin sorununu bu kürsüden konuşmak bu iktidarın en büyük ayıbıdır, AKP'nin en büyük ayıbıdır. Genel Kurul çalışmaları başladığından bu yana sürekli olarak emeklilerin sorunları gündeme getiriliyor, tartışılıyor ama AKP sıraları kör, sağır ve dilsiz.

Şu anda ekranları başında bizi izleyen yurttaşlarımıza bir şeyi ifade etmek istiyorum: Ekranda sadece beni görüyorsunuz ama salonu görmüyorsunuz. Salonu anlatayım; AKP sıraları boş denecek kadar bomboş.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – HDP sırasını söyle, Yeşil Sol'u söyle.

ALİ BOZAN (Devamla) - Emeklilere sesleniyoruz, AKP sıraları şunu yapıyor arkadaşlar: Şu anda kulisteler.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sen kendi sırana bak!

ALİ BOZAN (Devamla) - Kimisi iş takibi yapıyor, kimisi odasında. Sadece oylama zamanı gelecekler buraya.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Kendi sırana bak!

ALİ BOZAN (Devamla) - Saraydan talimat gelecek, saray diyecek ki: “‘Hayır’ oyu kullanın.”

RESUL KURT (Adıyaman) – Orada kaç kişi var, kaç kişi var orada?

ALİ BOZAN (Devamla) - Ondan sonra emeklilerin sorun ve sıkıntılarını tartışma, araştırma önergemize “hayır” deme zamanı gelecekler buraya.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Kendi sırana bak! Kendi tarafına bak, kendi tarafına!

REFİK ÖZEN (Bursa) – Kendi sırana bak! Ayıp ya, çok ayıp!

ALİ BOZAN (Devamla) - Emekli yurttaşlarımız bunu bilsin, emekli yurttaşlarımız bunun farkında olsun diyoruz.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sen kendi grubuna bak!

ALİ BOZAN (Devamla) - Şunu ifade edeyim: Şimdi, şu anda Türkiye'de kaç milyon emekli yaşıyor haberiniz yok, bilmiyorsunuz.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Haberi olmayan sizsiniz!

ALİ BOZAN (Devamla) - Bu ülkede 15,9 milyon emekli yurttaş yaşıyor. En az 9 milyonu 7.500 TL maaşa mahkûm ediliyor sizin iktidarınız tarafından. Orada burada konuşuyorsunuz, diyorsunuz ki: “Aralıkta, ocakta emeklilerin maaşlarında düzeltmeye gideceğiz.” Neyi bekliyorsunuz? Ey AKP, ey iktidar; emeklilerin koşullarını düzeltmek için neyi bekliyorsunuz? Sarayın bu konuda fikri nedir? Yoksa sarayın yerel seçim hamlesini mi bekliyorsunuz? Söyleyin, anlatın; biz de bilelim, emekli de bilsin, yurttaş da bilsin. Şunu ifade edelim: Sizin grubunuzda, AKP Grubunda “Emekli maaşıyla geçinemiyorum.” diyen milletvekili var. Grubunuzda “Emekli maaşıyla geçinemiyoruz, bu işi yapamıyoruz.” diyen milletvekili varken siz en az 9 milyon yurttaşta ayda 7.500 TL'yle yaşamayı reva görüyorsunuz. Bu sizin ayıbınızdır, bu utancınızdır, yaptığınız tek kelimeyle zulümdür. AKP iktidarı en az 9 milyon emekliye zulmediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen toparlayalım.

ALİ BOZAN (Devamla) – Şunu ifade edelim: Şu anda Genel Kurulda bulunan milletvekillerine en çok telefon emekli

yurttaşlardan geliyor, şu anda Genel Kurul çalışmalarını en yakinen takip eden kesim emeklilerimiz. "Acaba Meclisten bizimle ilgili bir iyileştirme çıkacak mı?" diye bizi takip ediyorlar ve her gün Meclis TV'yi takip ediyorlar. Biz de Yeşil Sol Parti Grubu olarak diyoruz ki: "Eğer varsa, elinizi vicdanınıza koyun -ben olduğundan şüpheliyim ama varsa, elinizi vicdanınıza koyun- ve önergemize 'evet' oyu verin." Şunu ifade edelim: Siz ne yaparsanız yapın, biz Yeşil Sol Parti Grubu olarak sokakta da Mecliste de emeklilerin haklarının mücadelesini vermeye devam edeceğiz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Grubumuz hakkındaki iddialara cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Kısa bir açıklama için buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, öncelikle Genel Kurulun kürsüsünden konuşurken bir milletvekilimizin bir gruba yönelik "Yüzünüz kızarmaz!" "Grubunuzdaki sayıyı millete söyleyeyim." diyerek bu tip söylemlerde bulunması bir milletvekiline yakışmıyor.

ALİ BOZAN (Mersin) – Bana neyin yakışıp yakışmayacağına siz karar veremezsiniz! (AK PARTİ sıralarından "Dinle, dinle!" sesleri)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Dönüp kendi grubunuza baktığınızda 15-20 kişiden fazla kimse yok.

ALİ BOZAN (Mersin) – Siz karar veremezsiniz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Lütfen, biz sizi dinledik, dinleyeceksiniz!

ALİ BOZAN (Mersin) – Bana neyin yakışıp yakışmayacağına karar veremezsiniz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Buradaki milletvekillerine "İş takibi yapıyorsunuz, yerinizde yoksunuz!" deme hakkına da sahip değilsiniz.

ALİ BOZAN (Mersin) – Bu hakka da sahibim; söyledim, bir daha söylüyorum!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Komisyonlar çalışıyor, milletvekilleri tabii ki Genel Kurulu takip ediyorlar. Ama sen kendi grubuna bakmadan bizim grubumuzla ilgili bu tip ithamlarda bulunmanız çok yanlış ve çok çirkin bir şey.

ALİ BOZAN (Mersin) – "Sen" değil, siz! "Sen" değil, siz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ha ben, ha AK PARTİ Grubu; ben grubum adına konuşuyorum, AK PARTİ Grubuyla ilgili bir cevap hakkımı kullanıyorum.

ALİ BOZAN (Mersin) – Önce bir vekile nasıl hitap edeceğinizi öğreneceksiniz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Özür bekliyoruz Sayın Başkanım, grubumuzdan özür dilemesi gerekir sayın milletvekilimizin.

Biz burada iktidar olarak, iktidar milletvekilleri olarak hem Genel Kurulu çalıştırıyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ BOZAN (Mersin) – Önce bir vekile nasıl hitap edeceğinizi öğreneceksiniz!

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Grup Başkan Vekili konuşuyor, bir sus ya!

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Sen niye susmuyorsun! Senin Grup Başkan Vekilin konuşuyor, sen niye susmuyorsun! Saygısız!

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Saygısız sensin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ama siz de ayağa kalkıp buraya doğru gelmeyin yani!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Arkadaşlar... Arkadaşlar...

BAŞKAN – Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Genel Kurulu çalıştırmak için burada emekliler olsun, gençler olsun ülkemizin meseleleriyle ilgili her konuyu gündeme getirip bu Genel Kurulu çalıştırmak istediğimizde en çok engelleyen muhalefet partilerinden bir tanesisiniz. Biz her seferinde "Çok daha hızlı, verimli çalışalım." dediğimizde, işi yokuşa süren sizlersiniz. O yüzden, biz emeklinin de farkındayız, bu Mecliste herkes bu milletin sorunu neyse bunun çok iyi farkında; özellikle iktidar olarak, AK PARTİ Grubu olarak hepimiz çok iyi farkındayız ve bu sorunun çözümü için de çalışıyoruz. Bizim niyetimiz üzüm yemek, bağcı dövmek değil. Mecliste, Genel Kurulda çalışmaların yapılmasının esasını ve usulünü İç Tüzük belirlemiştir. Buna uygun olarak çok ciddi bir şekilde AK PARTİ Grubu Meclisi ve Genel Kurulu takip ederek her türlü görevini yerine getirmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu tip ithamlar için özür bekliyoruz Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki.

Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekili bize yönelik "En çok engelleme yapan, çalışmayı yapan muhalefet partilerinden birisiniz." dedi.

BAŞKAN – Buyurun, ben söz veriyorum.

30.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, biz muhalefet partisiyiz ve çok iyi muhalefet yaptığımızı, sizi de rahatsız ettiğimizi gayet iyi biliyoruz, bunun farkındayız. İyi ki rahatsız ediyoruz çünkü siz iktidar partisisiniz ve bizim görevimiz doğruları, halkın taleplerini burada en iyi şekilde ifade etmek ve kanunlara yasama Meclisinde gereken muhalefeti yapmaktır ama bize bir tek şeyi gösterin "Engelleme." ne demek? Biz buraya geliyoruz, yasama faaliyetinde bulunuyoruz yani bunu söylerken Sayın Grup Başkan Vekilinin birkaç kere daha düşünmesini öneririm. Biz tam tersine kaliteli bir yasama faaliyeti için İç Tüzük'ten kaynaklı haklarımızı kullanıyoruz.

Ha, mesela, şunu söylüyorlarsa "Siz bir kanunun bütün maddelerinde niye konuşuyorsunuz ki, biz sözleşme getiriyoruz 11 maddesi var, neden hepsinde söz alıyorsunuz?" gibi bir şey söylüyorlarsa bir kere daha düşüncelerini öneririm, bir kere daha...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitiriyorum Başkan.

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – ...çünkü burada Grup Başkan Vekilleri olarak bizler hakikaten bu Meclisin çalışması için, ama halk yararına ama ihtiyaçlar dâhilinde çalışabilmesi için azami bir gayret sarf ediyoruz. “İç Tüzük’ten kaynaklı haklarınızı kullanmayın.” diyorlarsa hayır, kullanacağız, sonuna kadar kullanacağız.

Ayrıca, Meclis grubumuzu işaret ederek “Sayınıza bakın.” diyor; gelin, oranlayalım. Sizin kaç milletvekiliniz var, bizim kaç milletvekilimiz var? Bizim 57 milletvekilimiz var. Şu anda kaç kişi var burada? Sizin kaç milletvekiliniz var, oran olarak ne kadarı burada? Bunları tartışmayalım yani bu doğru bir yöntem değil.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bence de tartışmayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bence bu konuda kendisinin özür borcu var. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Şahin, siz meramınızı anlattınız, Sayın Danış Beştaş da anlattı, kayıtlara geçti, herkes tanıklık etti, izin verirsiniz biz görüşmelere devam edelim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, emeklilerin yaşadığı maddi kayıpların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 4/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Saadet Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Mahmut Arıkan.

Buyurun Sayın Arıkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Emekli zammı ve sorunlarıyla alakalı konuşacağım, çünkü yanlış bir bilgilendirmeyle alakalı birkaç cümle kullandıktan sonra konuya gireceğim.

Saadet Partisi Hatay Milletvekilimiz Sayın Necmettin Çalışkan bu kürsüden Hatay’da insanların hâlâ çadırlarda yaşadığını iddia ettiğinde AK PARTİ’li bir vekil arkadaşımız Hatay’da çadırlarda yaşayan insanlar olmadığını söyledi. Bu sabah Necmettin Çalışkan Vekilimiz Antakya Odabaşı ve Narlıca Mahallelerinde fotoğraf aldı, bizlere gönderdi. Bunlar bu sabah Hatay’da çekilen fotoğraflar ve insanlar hâlâ çadırlarda yaşıyorlar, hâlâ konteyner problemi devam ediyor. Ben, iktidar partisinin sayın vekili sehven söyledi veya boş bulunmuştur diye düşünüyorum. Sonuçta, bu kürsüden, doğru bilgileri doğru bir şekilde aktarmanın önemli olduğunu ifade etmiş olalım. Bu sabah Hatay’da çekilen fotoğrafları sizlerle paylaşmış oldum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, ekonomide uzun zamandır süren bir krizle karşı karşıyayız. Bunun en büyük mağdurları da maalesef emeklilerimiz ve vatandaşlarımız. İktidar, seçim meydanlarında, seçimlerden önce memur maaşının 22 bin lira olacağını ifade etti ve sonra seyyanen zam yaparak bu rakamı yakaladı ama bu seyyanen zammı ne hikmetse emekli vatandaşlarımızdan esirgedi ve onları bu haktan mahrum bıraktı. İktidar, birçok sefer olduğu gibi yine eksik iş yaptı ve son yıllarda, son dört, beş yılda olduğu gibi emekli vatandaşlarımız bir kez daha mağdur edildi. Kur korumalı mevduat hesabıyla sermaye transferleri gerçekleştiren, itibardan tasarruf etmeyen iktidar, vatandaşlarına, emeklilerine gelince maalesef sağır olmakta.

Kötü ekonomi yönetiminin faturası yine emeklilere kesildi. Şimdi, bu kötü ekonomi yönetiminden birkaç örnek vermek istiyorum: Mesela, 2022 yılı içerisinde faiz harcamaları 329 milyar 800 milyon Türk lirası olarak gerçekleşti. Faiz lobilerine gelince bu rakamlar hiç göze gelmezken, söz konusu emekli ve dar gelirli olunca bütçe dengesi ön plana getiriliyor. Bir de “seçim ekonomisi” denilen bir garabet var. 2023 yılı bütçesinin seçim ekonomisi işletilerek ilk altı ayda tüketildiğini hep beraber gördük. Bugün maalesef emeklilerimiz, dar gelirli vatandaşlarımız bunun ceremesini çekiyor. Kendi iktidarınız için, iktidarda kalabilmek için ekonominin istikrarını, bütçenin disiplinini bozmaktan hiç çekinmiyorsunuz, sonra vatandaşlarımızın cebinde kalan üç kuruşa göz dikip ek vergilerle onları da almaya gayret gösteriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hatip, tamamlayalım lütfen.

MAHMUT ARIKAN (Devamla) – İktidara şuradan seslenmek istiyorum: Gelin, bu meseleyi Mecliste çözelim. Birazdan oylama yapılacak ve muhtemeldir ki “ret” oyu vererek bunu gündeme almayacaksınız ama birkaç gün önce Sayın Cumhurbaşkanı bu kürsüden emekli maaşlarıyla alakalı iyileştirme yapacaklarını ifade etmişti. Gelin, bunu burada konuşalım, burada bir karara bağlayalım, 16 milyon emekli bu Meclisi ayakta alkışlasın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın, Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan’ın Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, bu çadırla ilgili bir izahat vermek istiyorum.

Ben de kendim ilk deprem sonrasında otuz gün kadar Hatay’da bulundum. Bu çadırlar, evet, mahalle aralarında var. Burada yaşayan vatandaşlarımız orta hasarlı da olsa kendi evlerine yakın olan veya az hasarlı olan, evlerine yakın olan yerlerde ve tarımla uğraştıkları için, arazilerini bırakmak istemedikleri için, işlerine devam etmek istedikleri için bu mahallelerdeki çadırlarda yaşamayı arzu eden ve bu çadırlarda ihtiyaçların giderilmesi için yine devletten destek alan vatandaşlarımız. Konteyner kentlere geçmek istiyorlarsa... Kendilerine bu teklif de yapıldığında “Biz mahallemizden ayrılmak istemiyoruz, biz tarım işiyle uğraşıyoruz, işimizi de devam ettiriyoruz.” diyen, tarımla uğraşan oranın yerel mahalledeki vatandaşları. Bu bilgiyi ben özellikle doğru bir bilgi olarak sunmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Kayseri Milletvekili...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Değerli Başkanım, arkadaşımızın konuşmasından sonra Değerli Grup Başkan Vekili bir düzeltme yaptı, “Doğru bilgiyi vermek istiyorum.” dedi yani bizim verdiğimiz bilginin yanlış olduğu ithamında bulundu. Yerimden bir dakikalık söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin, zaten siz söylediniz, kayda geçti “Yok.” dediniz.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, ama biz söyledikten sonra tekrar söz alındı “Doğru bilgi budur.” denildi...
BAŞKAN – Peki, buyurun, doğrusu size göre neyse onu ifade edin.

32.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Arkadaşlar, bakın, ben az önce bir teklifte bulundum, bölge milletvekilleriyle de olabilir, grup başkan vekilleriyle de olabilir, bir heyet kurup bölgeye ziyaret yapabiliriz; bizim gözlemlerimizde aktardığımız sıkıntılı durumları, olumsuz durumları birlikte görebiliriz. Yer veriyorum, Hatay İtfaiye Dairesi Başkanlığının karşısındaki alandaki toplu çadır alanını Leyla Hanım lütfen bir araştırın, bunun altını özellikle çizmek istiyorum. Biz burada -ısrarla, bakın, ısrarla- yanlış bir şeyi ortaya koymak istemiyoruz, buradaki amacımız üzüm yemek, bağcıyı dövmek değil. Leyla Hanım’ın az önce söylediği gibi, burada büyük sorunlar var. Konteyner kentlere taşınmaktan bahsetti Leyla Hanım; arkadaşlar, bölgede konteyner ihtiyacı var, yeterli konteyner yok. Bölge milletvekillerinden lütfen doğru bilgi alın, eğer bölge milletvekilleri bölgeyi geziyorsa.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, emeklilerin yaşadığı maddi kayıpların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 4/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Dursun Ataş.

Buyurun Sayın Ataş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; emeklilerin yaşadığı sıkıntıların giderilmesi ve maaşlarının yeniden düzenlenmesi hakkında İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde 14 milyonu aşkın emekli bulunmakta ve bu vatandaşlarımızın büyük çoğunluğu çok ciddi geçim sıkıntısı çekmektedir. Bakın, 6 milyon vatandaşımız en düşük emekli maaşı olan 7.500 lirayla bugün geçinmeye çalışıyor, daha doğrusu, geçinemiyor. Yani bugün büyükşehirlerde ortalama bir ev kirası parasına geçinmeye çalışan milyonlar var. Buna rağmen AKP iktidarı emeklilerin sorunlarını görmezden ve duymazdan gelmeye devam ediyor.

Evet, bugün karşımızda emeklilerin refah seviyesini cumhuriyet tarihinin en dip seviyesine düşürmüş bir iktidar var ve aynı iktidar milletin dalga geçer gibi “Kimseyi enflasyon altında ezdirmedik, ezdirmeyeceğiz.” diyor. Günaydın, hiçbir bilimsel temeli olmayan ekonomi politikalarıyla yarattığınız enflasyon canavarı emekliyi çoktan yedi bitirdi bile. Bakın, bugün 7.500 lira maaş alan bir emekli bir önceki yıla göre 14 kilo daha az kırmızı et alabiliyor, 24 kilo daha az tavuk eti alabiliyor, 42 kilo daha az pirinç alabiliyor, 41 kilo daha az fasulye alabiliyor, 18 kilo daha az nohut alabiliyor. AKP’nin iktidara geldiği 2000’li yılların başında bir memur emekli emekli ikramiyesiyle ortalama bir ev fiyatının yüzde 70’ini ödeyebilirken bugün aldığı ikramiyeyle ancak yüzde 12’sini ödeyebiliyor. Siz neye göre “Enflasyonun altında kimseyi ezdirmedik, ezdirmeyeceğiz.” diyorsunuz? 6 milyon emeklinin maaşına zam yapmayan siz, memura verilen seyyanen zammı emekliye vermeyen siz, enflasyonu 3 haneli rakamlara çıkaran yine siz, emekliyi ucuzluk kuyruklarına mahkûm eden siz, şimdi de diyorsunuz ki: “Dişinizi sıkın, sizin yılbaşında maaşınıza zam yapacağız.” En çok oyu aldığınız emekliyi yine seçim malzemesi yapıyor, yerel seçime kadar oyalyorsunuz ama emeklinin artık sıkacak dişi dahi kalmadı.

Değerli milletvekilleri, farkında mısınız, yoksulluk sınırının 33 bin liraya dayandığı bir yerde 7.500 lira olan en düşük emekli maaşını konuşuyoruz. İYİ Parti olarak en düşük emekli maaşının asgari ücrete endekslenmesini teklif edemiştik, reddedildi; ikramiyeler artırılın dedik, reddedildi; defalarca kez emeklinin sorunları araştırılın, refah seviyeleri artırılın diye önerge verdik, reddedildi; emekliler arasındaki adaletsizlik giderilsin, çok prim yatıran çok maaş alsın dedik, reddedildi; onlarca kanun teklifi verdik, reddedildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ataş, lütfen tamamlayalım.

DURSUN ATAŞ (Devamla) - Artık öyle bir noktaya geldik ki emekli, torunlarına harçlık veremiyor, kahveye gidip arkadaşlarına bir çay ısmarlayamıyor, sağlıklı beslenemiyor, et yiyemiyor, temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamıyor; ömrünün sonlarını parklarda oturarak ya da ucuzluk kuyruklarında sıra bekleyerek geçiriyor. Bunun için mi bir ömür çalıştı bu insanlar? 7.500 lira için mi ömür tüketip yıllarca düzenli prim ödediler? Yandaşa, lükse, şatafata, israfa, saraya olan para emekliye gelince mi yok oluyor? Artık vatandaşın yararına her şeyi reddetmekten vazgeçin, emeklilerin sorunlarına duyarlılık gösterip yılbaşını veya seçimleri beklemeden maaşlarını artırmak için gerekli adımı atalım diyor Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Ataş.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Buyurun Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi birazdan eller kalkacak, kimin emekli dostu, kimin emekli düşmanı olduğunu hep beraber bütün emekliler görecek.

Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanını dün açıklama yapıyor “İnşallah bakacağız.” diyor. Sayın Devlet Bahçeli “Emekli aylığına en az 8.077 TL seyyanen zam yapalım.” diyor. Ben burada hem Sayın Devlet Bahçeliye hem AKP grubuna sesleniyorum: Elinizi tutan mı var? Kaldırın ellerinizi bir sefer emeklinin, fakirin fukaranın lehine. Emekli hiç olmazsa yılbaşına kadar rahat bir nefes alsın. Birazdan kalkacak elleri görecek emekli. Kim emeklinin dostu, kim emeklinin düşmanı, kim samimi kalkan ellerden birazdan göreceğiz ve biliyoruz ki maalesef burada özgür iradenizle el kaldırmayacaksınız, emekliye zam vermemek için direneceksiniz.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’nin birçok alanda 1’inciliği var ama bir birinciliği hepimiz açısından utanç verecek bir 1’incilik. Maalesef Avrupa’nın en düşük emekli aylığını alan ülke Türkiye. Hem euro bazında hem alım gücü anlamında en düşük aylığı alan emekli Türkiye’de. Belçika’da bir emekli ortalama 1.200 euro, Almanya’da 1.400 euro maaş alıyor, Türkiye’de bir emekli ortalama 259 euro maaş alıyor, sadaka bile değil. Belçika’da bir emekli toplam emekli maaşıyla 120 kilo et alıyor, Almanya’da 136 kilo et alıyor, Türkiye’de ise 16 kilo et alabiliyor. Emekli maalesef sayenizde alışverişe giderken, market market gezerken artık torbayla gitmiyor, bir de elinde hesap makinası var, hesap makinasıyla geziyor hangi market ucuz diye. Maalesef gezdiğimiz

yerde, gittiğimiz yerde emekliler on yıl önce aldığı gömlekleri, on yıl önce aldığı paltoları giyiyor ve maalesef burada üzülerek söylemek isterim ki ilk kez emekli ölecek komşusunun üstüne başına muhtaç duruma gelmiş durumda. Bu tabloyu yaratanları da milletin vicdanına havale etmek istediğimi belirtmek istiyorum.

Türkiye’de maalesef bir de emekli dışında dul ve yetim maaşı alanlar var ki bunlar ortalama 3.000-3.500 lira civarında maaş alıyor. Bunların yaşaması mümkün değil, hele hele 7.500 TL’yle yaşamak mümkün değil. AK PARTİ milletvekilleri kendi maaşlarıyla geçinemediklerini söylüyorlar. Keşke o emeklinin karşısına çıksalar çarşıda pazarda, emeklinin durumunu görseler. Hem alım gücü anlamında hem 7.500 anlamında maalesef emekli zor durumda. Gelin, hep beraber Meclis bugün hayırlı bir iş yapsın, emeklinin maaşını artırmak için hep beraber ellerimizi kaldıralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, lütfen tamamlayalım.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Tamam.

Hep beraber emeklinin iyiliği için, hep beraber ellerimizi hayra kaldıralım, emekliyi rahat ettirelim.

Değerli arkadaşlar, biraz önce depremle ilgili tartışmalar oldu. Ben de Türkiye’de depremin en çok etkilediği, en çok yıkımın olduğu illerin başında gelen Malatya’nın milletvekiliyim. Maalesef biraz önce konuşan hatipler sanki her şey güllük gülistanlıkmış gibi söylemeye çalıştılar, “asrın felaketi” dediler, asrın felaketi ama asrın beceriksizliğiyle karşı karşıyayız, hem yerel yönetimler anlamında hem genel iktidar anlamında bir büyük beceriksizlikle karşı karşıyayız. Maalesef günlük 100 kişi telefonla arıyor, konteyner istiyor. Hâlâ konteynere yerleşemeyen binlerce insan var. Kış gelmiş, insanlar nerede yatacaklarını bilemiyorlar değerli arkadaşlar. Bir taraftan esnafımız perişan, hâlâ Malatya kent merkezinde -biraz önce söylüyorlar- atmış oldukları temeli su doldurmuş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – ...hâlâ çarşıyla ilgili bir uygulama yok. Malatya’da sadece ve sadece 4 bin civarında ev yapılacak, hâlâ 100 binin üzerinde insan dışarıda kalacak. Bir taraftan hak sahipliği, diğer taraftan yerinde dönüşümle ilgili büyük problem yaşıyoruz. Meclis dunsun; Malatya da perişan, deprem bölgesi de perişan. Kimse burada gelip Malatya’yı, Hatay’ı görmeden hikâye okumaya kalkmasın. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Yaşar Kırkpınar.

Buyurun Sayın Kırkpınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, hafızayıbeşer nişyanla maluldür. Dolayısıyla, daha önceki hatırlatmalarımızı bir kere daha yineleme gereği duyuyorum. Bugün dünyanın en önemli sorunlarının başında enflasyon geliyor, tüm dünya hayat pahalılığıyla mücadele ediyor. Bunun nedenlerine baktığımızda, biraz öteye gittiğimizde; iklim kriziyle başlayan, ABD-Çin ticaret savaşlarıyla devam eden, ardından yaşadığımız pandemiyle birlikte dünya ticareti âdeta çöktü ve hiçbir şey artık eskisi gibi değil.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hakikaten, bir sizin suçunuz yok ha; herkesin suçu var Yaşar Bey, bir sizin suçunuz yok(!)

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Dünya bu badirelerden geçmek için uğraş verirken bir de Ukrayna-Rusya savaşı patlak verdi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir de Brezilya’da iktidar değişti diyelim, Şili’de sel oldu(!)

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Dolayısıyla, enerji ve diğer maliyetler bir kere daha katlanmış oldu. Maalesef ülkemizde asrın depremi meydana geldi, bu felaketin maliyeti bugün itibarıyla yaklaşık olarak 105 milyar doları buldu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Depremden önce enflasyon düşüktü ya; deprem yol açtı, deprem fırsatçıları(!)

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Bildiğiniz gibi ardından da genel seçimleri yaşadık. Tüm bu olumsuzluklar arz ve talep dengesini bozdu, üretim zincirleri sıkıntıya girdi, nihayetinde fiyatlar yükseldi, alım gücü düştü; böylece enflasyon bütün dünyanın en önemli sorunu hâline gelmiş oldu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir de dış güçler, dış(!)

ALİ BOZAN (Mersin) – 5’li çete niye etkilenmiyor bunlardan?

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Aslında, dünya Covid-19 pandemisinden sonra enflasyon pandemisini de şu an yaşıyor, her ülke bağımsızlık gücüne göre enflasyonla mücadele ediyor. Dolayısıyla, dünyanın yaşamış olduğu bu enflasyonist ortamdan bizler de ülke olarak etkilendik ve etkilenmeye de devam ediyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Emekli maaşına gel, emekli maaşına! El kaldıracak mısın, kaldırmayacak mısın?

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Değerli milletvekilleri, amacımız toplumumuzun hiçbir kesimini enflasyona ezdirmemek. Hep bunun uğraşını verdik vermeye de devam ediyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Emekli maaşını ne yapacaksınız?

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Dolayısıyla, geçtiğimiz yıl dünyada tüm bu olumsuzluklar yaşanırken bizler de çalışma hayatıyla ilgili devrim niteliğinde değişikliklere imza attık. Örneğin, asgari ücretten vergiyi kaldırdık, 3600 ek göstergiyi getirdik, taşeronlarımıza kadroyu getirdik, yine -önemli bir problem- EYT problemini çözdük, meslek kanunlarını çıkardık, çalışanlarımızın maaşlarında iyileştirmeler yaptık, emeklilerimizle ilgili birtakım düzenlemeler yaptık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Geç, geç!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, emeklileri söylüyoruz ya! Emeklilerle ilgili ne yaptınız? Emekliler aç!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çift maaş danışmanlara verdik! Onu da söyle! AK PARTİ’lileri danışman yaptık! Yeni uçaklar aldık, yeni arabalar aldık!

BAŞKAN – Sayın Kırkpınar, lütfen tamamlayalım.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, emeklilerimizin alım gücünün düştüğünü bizler de biliyoruz, Sayın Cumhurbaşkanımız da bu kürsüden bir kere daha ifade etti.

VELİ AĞBABA (Malatya) – İnşallah, inşallah.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Bunun için, Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, önümüzdeki süreçte bu sorunu bütçe olanaklarını da zorlayarak çözeceğiz. Başımızın tacı olan emeklilerimizi de bu ülkemizin mutlu bireyleri hâline inşallah kısa süre içerisinde getireceğiz; bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Dayanabilirlerse.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Başta emeklilerimiz olmak üzere Genel Kurulu ve aziz milletimizi bir kere daha saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hadi bakalım, şimdi oylayacağız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Oylama var şimdi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şimdi oylayacağız bakalım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre vermiş olduğu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, iktidardakilerin seçimden sonra uygulamaya koyduğu kimi kararlar ile akıl ve bilim gereği alınması gereken kimi kararların alınmaması nedeniyle halkımıza verdiği zararların araştırılması amacıyla 3/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/10/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, iktidardakilerin seçimden sonra uygulamaya koyduğu kimi kararlar ile akıl ve bilim gereği alınması gereken kimi kararların alınmaması nedeniyle halkımıza verdiği zararların araştırılması amacıyla 3/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (227 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/10/2023 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Rize Milletvekili Sayın Tahsin Ocaklı.

Buyurun Sayın Ocaklı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN OCAKLI (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize sevgilerimi saygılarımı sunuyorum.

AK PARTİ'li milletvekillerimizin salonu terk etmemesini istiyoruz ya, belki söyleyeceğimiz önemli şeyler olabilir.

Şimdi, Rize'de önemli bir yağış oldu şu son bir iki gündür ve bu yağış nedeniyle küçük küçük de olsa bazı heyelanlar tarlalara zarar verdi, önce onlara geçmiş olsun diyerek başlayalım.

Aynı zamanda, terör saldırısı nedeniyle yaralanan polislerimize de şifalar dileyelim.

Şimdi, iktidar olarak göreve başladığınızda -bir hatırlatmak isterim- 3Y'yle başlamıştınız. Konumuz yoksulluk, yoksulluğun yarattığı hasarlarla ilgili konuşuyoruz grubumdan bana gelen bilgiye göre. 3Y'yle başlamıştınız, ne yazık ki bu - yoksulluk, yasaklar ve işte bu 3Y'yi tamamladığımız diğerini de söyleyeyim hemen, birden karıştırdım: Yoksulluk, yasaklar ve yolsuzluk- 3Y'nin üstüne şimdi 2 tane daha eklendi. Bunlar yetmedi, şimdi bunların üstüne bir yıkım eklendi. Bir de bu Y'lerin üstüne yalanlar eklendi ne yazık ki.

Şimdi, nasıl zarar verdiği konusunda size örnekler vererek biraz anlatayım. Bizim Rize'de çay tarımı yapılır. Çay tarımını bilirsiniz, hepimiz içeriz ya gündüzleri, akşamları, sabahları. Benim 90 yaşında bir Fatma ninem var, "Ben ölürsem bu çayların hâli ne olacak?" diyor yani çay ile çiftçinin arasında öyle bir bağ var ki çayı sadece toplayıp satmak değil; ona bakmak, ayırık otunu temizlemek vesaire gibi kendine bir görev ve yaşam alanı edinmiş, bir iş yapmış. Şimdi, bu Fatma teyzeye siz geldiniz, iktidarınız döneminde çayın 1 kilogramı için 11.30 TL teklif ettiniz, ses çıkarmadı; gitti, yağmur altında topladı ama günü geldi, sıra parasını vermeye geldiğinde 11.30 TL değil, 5 TL'ye düştüğünü öğrendi. Yani eskiden 1 kilogram çayla alabildiği 4 tane ekmeğin birdenbire 3 tanesi yok oldu, 1 ekmeğin alabildiğini gördü. Siz iktidarınızda kuru çaya yüzde 90'a yakın zam yaparken yaş çay üreticisine sıfır zam yapmak gibi bir sonuç ortaya koydunuz.

Rize'de -birkaç örnek vermek istiyorum, çok içimi acıtıyor bunlar, Uğur vekilim de söz etmişti- Tip 1 SMA hastası çocuklarımız var, hani şu glikoz değerleri her gün ölçülmesi gereken; bu çocuklarımıza sensör verileceğiyle ilgili Cumhurbaşkanının beyanı olmasına rağmen neden bunların verilmesiyle ilgili... Ey AK PARTİ milletvekilleri, Cumhurbaşkanının söylediğini yapmak istemiyor musunuz, neden bu çocuklara bu cihazı vermiyorsunuz? Bu cihazı bu çocuklara vermemekle çocuklara yalan söylediniz, onların ailelerine yalan söylediniz.

Bakın, asgari ücret şu anda 11.300 lira. Asgari ücretle daha evvel TEDAŞ'ta çalışıp düzgünce bir para alan işçimiz eşini annesinin, babasının evine gönderip, çocuğunu ayrı bir yerde okula gönderip -ekonomide ayakta kalabilmek için tek maaşla ailesini, yuvasını dağıttı. Sizin ekonomik zorluklarınız, işte, ailelerini, yuvalarını dağılmasına âdeta neden oldu. Eğitimde bittik, tarımda bittik. Eğitimde, işte, yurt bulamıyoruz, öğrencilerimiz yurt bulamıyor, beslenme çantalarına yiyecek koyamıyoruz, tarımda birçok yerde -eyvah, işaretler de geliyor- gerçekten iflas etmiş durumdayız.

Yani yapılacak şey -arkadaşlar- emeklilerle ilgili, bütün arkadaşlarım söyledi, hiç beklemeden, hemen şimdi, bugün, hemen şimdi, bugün yapılacak bir düzenlemeyle emekli maaşlarını makul seviyelere getirmektir. TÜRK-İŞ'in raporuna göre 39 bin TL yoksulluk sınırı, açlık sınırının da 12.190 TL olduğunu düşündüğünüzde asgari ücretin 11.400 değil, en azından 20 binin üstünde olması gerektiği aşikârdır. Bunu yapmak zorundasınız, bunu yapmadığınız zaman elbette sizin de sorumluluğunuz duracak ve bunları emekli de hatırlayacak ve herkes de bilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

Bugünün en güzel haberi -belki aranızda bilmeyen arkadaşlarımız vardır- Merdan Yanardağ serbest bırakılmış, bu bizim için çok güzel bir haber, biz de buradan bu heyecanı paylaşalım. (CHP ve Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar) Umarım Can Atalay da çok yakında aramızda olacaktır, onun da bizimle birlikte olmasını diliyorum.

Uzunca notlarım vardı ama emekliye, işçiye, çalışana, lütfen, biraz daha sahip çıkmayı bekliyor bu Meclis.

Çok çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)
SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi bir öneri verdi, anlamakta zorlanıyoruz, ekonominin halka bir zararı mı varmış Allah aşkına(!) Bunu konuşalım, yok olduğunu biraz sonra göreceğiz.

Şimdi, tabii, konu ekonomi olunca, uygulanan ekonomi politikalarının milletimize verdiği zararlar olunca insan nereden başlayıp nerede biteceğini bilemiyor. Enflasyonda hâlimiz ortada, döviz kurları ortada, işsizlik rakamları ortada, market raflarındaki etiketler ortada; üretim, ithalat, ihracat, faizler... Hangilerini ele alırsak alalım dökülüyoruz ancak verilerin ötesinde verileri anlatmakta âciz kaldığımız tablolar var. Bir babanın çocuğuna simit parası, kantin parası verememesi hangi grafikte açıklanabilir? Bir annenin evladının istediği köfteyi aylardır yapamamasının hissiyatını hangi rakamlar açıklayabilir? Torununa harçlık vermesi gereken dedeler, babaanneler torunlarından ya da evlatlarından harçlık alır hâlde gelmişse bunu hangi grafikte izah edebiliriz?

Değerli arkadaşlar, açlık sınırı 15 bin lirayı buldu, yoksulluk sınırı 42 bin lirayı. Sizce bugün kirada oturan 2 çocuklu mütevazı bir ailenin rahat bir geçim için kaç para alması gerekiyor? Bugün, çok mütevazı bir düğün yapmak isteyen, oldukça sade bir düğün yapmak isteyen insan kaç paraya ihtiyaç duymaktadır? Sabah akşam biz Anayasa konuşalım isteniyoruz ve Anayasa konuşmalarına bigâne kalmak da duyarsızlık olarak takdim ediliyor ve böylece, duyarsız olarak sunuluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın, lütfen tamamlayalım

BİROL AYDIN (Devamla) – Evin giderleri tıkanmış ama siz yirmi yılda 20 kez değiştirdiğiniz fayansları yeniden değiştirelim diyorsunuz. Evin çatısı uçmuş, siz evin balkonuna hangi renk saksı koyalım diyorsunuz. Bir söz, bir Hazreti Ali sözünü size, bize, hepimize hatırlatıyor ve üzerinde düşünmemizi talep ediyorum. Diyor ki Hazreti Ali: "...(*)“Eğer fakirlik adam olsaydı onu öldürürdüm.” Günün sonunda fakirlik ve yoksulluk ete kemiğe büründü, sokağımızda arzıendamlar ediyor.

Saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz.

Buyurun Sayın Beyaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grubunun önerisi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Önergede iktidarın geçtiğimiz genel seçimlerden sonra akıl ve bilimin ışığından uzak aldığı kararlar ile alması gereken ama almadığı kararlar nedeniyle Türkiye ekonomisine ve Türk milletine zararları araştırılın deniyor ancak şu anda geldiğimiz noktada ne Türkiye ekonomisinin ne de Türk milletinin Hükûmetten daha değerli olduğu söylenir durumdadır. İktidar kendi varlığının ve devamlılığının esasını devletin ve milletin bekasından üstün görmektedir.

Değerli milletvekilleri, partili cumhurbaşkanlığı sistemine geçtik geçeli Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in tabiriyle, bu ucube sistem ve kriz iktidarında zamlardan ve vergilerden milletimizin belli bir türlü doğrulmamıştır. Cumhurbaşkanının geçen yıl "Nas var." diyerek İslami bir söylem geliştirmesine, seçimlerden önce de "Bu kardeşiniz iktidarda olduğu sürece faiz yükselmez." demesine rağmen her geçen gün faiz batağında bir ülke hâline geldik; Türk lirasının değeri günden güne azaldı, azalmaya da devam ediyor. Üzülerek söylemem gerekir ki Sayın Cumhurbaşkanını başta olduğu sürece azalacak şeyin faiz değil maalesef Türk lirasının değeri olacağı anlaşılmaktadır. İktidar sebep olduğu bu ekonomik buhranı nasıl finanse edeceğini de şaşırmış durumdadır. Akla gelmeyen vergi yükleri, fahiş zamlarla birlikte her alanda vatandaşımızı zorlamaktadır. Suudi Arabistan, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkelere verilen ekonomik ayrıcalık ve tavizlere rağmen kendi milletinin sırtına vergi yükü bindirmektedir.

Değerli milletvekilleri, burada iktidarın çoğu zaman yaptığı gibi bir masal anlatmaya gerek duymayacağım, yoksa mevzumuz ibişlik vergisi gibi vergi hikâyelerine gider. Dünyada hiçbir ülkede böyle bir iktidar yoktur ki kendi açtığı sorunu kendi çözeceği iddiasında bulunsun. İktidar önümüzdeki yerel seçimlere kadar durumu kurtarma derdine düşmüştür. Belediye seçimlerinden sonra da daha büyük zamlar, daha da derinleşen bir krizle ülkeyi iflase sürükleyecektir. Sayın Genel Başkanımızın bugünkü grup toplantısında ifade ettiği üzere bilimsel bilgiden uzak bir inat uğruna ülke ekonomisinin getirildiği durum ortadadır. Dünyada en yüksek enflasyon sahibi 7'nci ülkeyiz. Bu kürsüden her defasında uyarılan iktidar, siyasi hırsı, inadı ve rantı uğruna ülkemizi ekonomik bir uçurumun eşiğine getirmiştir. Emeklimiz, asgari ücretlimiz, dar ve sabit gelirlerimiz başta olmak üzere halkımızın her sosyal kesimi ekonomik krizi iliklerine kadar hissetmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

ERSİN BEYAZ (Devamla) – Bu gidişe bir son vermenizi temenni ediyor, halkın boğazından çok iktidarın kemer sıkması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat Eren...

Buyurun Sayın Eren. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle CHP'nin sunmuş olduğu araştırma önergesinde dikkatimizi çeken bir şey var. Önergede tam 4 defa "Türk halkı" vurgusu yapılmış; "Türk halkının geleceği" "Türk halkının refahı ve mutluluğu" ifadeleri kullanılmıştır. Bu ülkede Kürtler, Ermeniler, Araplar, Romanlar, Çerkezler, Gürcüler, Abhazlar gibi başka halklar da yaşıyor. Biz bütün halkların kendi kimliğiyle, diliyle, kültürüyle, asimilasyona uğramadan bir arada yaşamasını savunuyoruz; hele ki yoksulluğun ırkı, dili, dini olmaz. Bu sebeple herkesin değişime dilinden başlaması gerektiğini ifade ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, yaşadığımız ekonomik krize nasıl geldik, biraz bundan bahsetmek istiyorum. Türkiye özellikle çözüm sürecinin bitirilmesi ve 7 Haziran seçimlerinde AKP'nin yaşadığı yenilgi sonrasında adım adım totaliter ve milliyetçi bir hatta yönelmiş, temel hak ve özgürlükler askıya alınmış, kuvvetler ayrılığı ortadan kaldırılarak ekonomik krize sürüklenmiştir. 2015'ten beri kaynakların güvenlik ve şiddet harcamalarına ayrılması, rant ve talan ekonomisi, ahab kapavuş kapitalizmi, lüks-şatafat-israf denkleminin öne çıkması Türkiye halklarını büyük bir ekonomik krizle baş başa bırakmıştır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçilmesiyle birlikte TL'nin değer kaybı hız kazanmış, 9 Temmuz 2008'de 4,53 TL olan dolar kuru bugün 27,56 TL'ye yükselmiş, Merkez Bankası rezervleri erimiş, cari açık, dış ticaret açığı, dış borç tarihin en yüksek seviyelerine çıkmıştır. Temmuz 2018'den bu yana dış borç 6 kat, döviz cinsi borç stoku ise 9 kat artmıştır.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Değerli milletvekilleri, çarşı pazardaki her şey her gün zamlanıyor. Son aylarda akaryakıt ürünleri yüzde 45, toplu ulaşım yüzde 58, ekmek yüzde 40, damacana su yüzde 30, gıda ürünleri yüzde 25 zamlanmıştır. Türkiye halkları, girdiği ekonomik bunalım yüzünden artık nefes alamayacak durumdadır. İnsanlar geçinemedikleri için intihar ederek yaşamlarına son veriyorlar. TÜİK verilerine göre AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından bugüne kadar 4.081 kişi geçinememekten yaşamına son vermiş, intihar etmiştir. Oğluna pantolon alamayan, çocuklarını ısıtamayan anneler intihar etmeye başlamıştır. Gençler işsiz, gençler geleceksiz bırakılıyor ve doğup büyüdükleri toprakları terk etmek, başka ülkelerde yaşamak zorunda kalıyorlar. TÜİK verilerine göre 2019-2021 yıllarında 29 yaş altı tam 286 bin genç insan göç etmek zorunda kaldı. Ekonomik krizin ortaya çıkardığı derin yoksulluk en çok da çocukları etkiliyor. TÜİK bu yıl ilk defa açıkladı; çocuk yoksulluğu ve yaşam raporunda Türkiye'de her çocuğun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eren, lütfen tamamlayalım.

SERHAT EREN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, vekili olduğum Diyarbakır'da son dört ayda ulaşım 3'üncü kez zam yapılarak dört ayda zam oranı yüzde 115'e ulaştı. Geçen yıl kilogramı 50 TL olan peynir bu sene 200 TL'ye çıktı; insanlar artık dilim dilim peynir almaya başladılar, gramla peynir almaya başladılar. Geçmişte öğrenciler ev arkadaşı arıyorlardı, şimdi insanlar, aileler ev kirasını paylaşmak için aile arıyorlar. Kira yüzünden her gün ev sahipleri ve kiracılar birbirine giriyor. Deprem yarattığı mağduriyetlerle Diyarbakır'da ev kiralari 1.500 liradan şimdi 15 bin TL'ye çıkmış durumda. Bu ekonomik tablonun mimarı AKP ittifakıdır. Türkiye'de Kürt sorunu demokratik bir çerçevede çözülmeden, savaşa ayrılan bütçe Türkiye halklarının refahına harcanmadan, hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı, ifade özgürlüğü ve adalet sağlanmadan, neoliberal politikalar terk edilmeden hazırlanacak hiçbir program ekonomik krizi sonlandırmayacak; aksine, ekonomik krizi daha da derinleştirecek ve bu çöküşü hızlandıracaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Sayın Resul Kurt.

Buyurun Sayın Kurt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RESUL KURT (Adıyaman) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyor, yeni yasama döneminin ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Türkiye Yüzyılı hedeflerimiz doğrultusunda ekonomimizin ciddi anlamda iyileştirilmesi için orta vadeli programla ekonomimize yön verecek ihracat ve üretim ağırlıklı bir düzenleme getirilmektedir. İstisare ve ortak akılla hazırlanan orta vadeli programla makroekonomik ve finansal istikrarın sağlanması, enflasyonun tek haneye düşürülmesi, yatırım, istihdam, üretim, ihracat perspektifinde büyüme ve istihdamın devam ettirilmesi, sosyal adalet ve refahın güçlendirilmesi, yine, aynı zamanda ekonomideki bu gelişmelerin vatandaşlarımıza hakkaniyet ve adalet ölçüsünde dağıtılması için çalışmaktayız.

Yine, hepimizin çok iyi bildiği gibi, 6 Şubatta vekili olduğum Adıyaman'ı da ağır şekilde etkileyen asrın felaketinden 11 ilde yaşayan 14 milyon vatandaşımız etkilenmiş ve bunun mali neticesinin yaklaşık 104 milyar liraya ulaşacağı tahmin edilmektedir. 2023 yılının ilk yarısında yüzde 3,9 oranında büyüme kaydedilmiş, yine, büyüme performansı kesintisiz on iki çeyrektir devam etmektedir. Ülkemizde özellikle 2024-2026 döneminde Türkiye ekonomisi için kapsamlı bir yol haritası teşkil etmesi anlamında hazırlanan orta vadeli programla daha güçlü, müreffeh, güvenli bir Türkiye hedefi doğrultusunda orta vadeli program çerçevesinde iyileştirmeler yapılmaktadır. Yeni programda yapısal reformlara özel bir başlık açılmıştır. Büyüme ve ticaretten fiyat istikrarı, finansal istikrar, beşeri sermayeye kadar, istihdamdan yeşil ve dijital dönüşüme kadar ve afet yönetiminden kamu maliyesine kadar 7 temel alanda öncelikli reform adımları belirlenmiştir. Orta vadeli program döneminde ekonomik büyümeden taviz verilmeyecek, özellikle ihracat odaklı Türkiye'nin ekonomik kalkınması için önem taşıyan ihracat kalemleri üzerine ağırlık verilecektir. Sıkı para politikalarının da desteğiyle enflasyonun önümüzdeki yıllar içerisinde, 2024 yılı sonuna kadar ciddi şekilde düşürülmesi ve cari işlemler dengesinin iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Orta vadeli programın ilk yılından itibaren tüm kaynaklar deprem bölgesine yeniden ihya için tahsis edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

RESUL KURT (Devamla) – Ek bütçeye deprem bölgesine 762 milyar lira kaynak aktarılmış, 2024 yılında 1 trilyon lira ve toplamda da 3 trilyon liralık kaynak, benim de vekili olduğum Adıyaman'ın da dâhil olduğu deprem bölgesi için kullanılmış olacaktır.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika veriyorum.

Kapanma Saati: 17.23

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.37

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER : Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 12) (*)

(*) 12 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 12 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun.

Buyurun Sayın Torun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasını Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken geçen ay Fas'ta meydana gelen Marakeş merkezli depremde hayatını kaybeden Fas vatandaşlarına Allah'tan rahmet diliyorum. Allah, başta memleketimiz olmak üzere tüm ülkeleri bu tür felaketlerden korusun. Depremlerde can kaybının en aza indirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması, başta ülkemiz olmak üzere her ülkede iktidarların öncelikli görevleri arasındadır. Bilindiği gibi yine bu depremde Fas, 5 ülkeden yardım teklifini reddetti. Bu ülkelerden biri Türkiye'dir. Bu teklifin reddedilme sebebini de bilmiyoruz. Bu konuda iktidar, özellikle Dışişleri Bakanlığı bizi aydınlatırsa memnun oluruz.

Bildiğiniz gibi bu anlaşmanın konusu olan balıkçılık Türkiye'nin önemli geçim kaynaklarından biridir. Üç tarafı denizlerle çevrili bir ülkedeyiz ama dünyadaki örneklerine bakarsak bu kadar denizle iç içe olan ülkemizin balık üretim ve tüketimi olması gerekenin altındadır. Balıkçılık sektörü özellikle büyük denizlere açılma konusunda zayıftır. Ben Somali'de büyükelçi olarak bulunduğum dönemde Somali açıklarına yani Hint Okyanusu'na gelen Japon ve Güney Kore balıkçıların büyük gemilerle o bölgelerde avlanma yaptığını ve bu büyük gemilerin bu balıkları yerinde işleyerek hatta pisliklerini de o bölgeye bıraktığını biliyorum, hâlâ da bu durum devam etmekte. O bölgelerde balık avlanması için devletle anlaşma yaparak Türkiye'den balıkçılar getirmek istedik ancak bizim balıkçılarımızın o bölgelerde avlanabilecek kapasitesi yoktu, okyanusa uygun büyük gemilere sahip değillerdi. Bu konunun bence iktidar tarafından acilen ele alınıp Türkiye'nin balıkçılık kapasitesinin özellikle okyanuslarda avlanma konusunda geliştirilmesi elzemdir. Çünkü sadece bölgemizde yani Karadeniz ve Akdeniz'de avlanmaları değil, yapılan anlaşmalarla artık dünyanın her yerinde -elbette kaçak olarak değil- balıkçılık yapmaları ve ülkeye gelir kazandırmaları gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin de kurucusu bulunduğu İslam İşbirliği Teşkilatının Kudüs Komisyonunun Başkanı Fas'tır. Bu vesileyle öncelikle bu konuya girmek istiyorum. Bildiğiniz gibi Türkiye 2010'daki Mavi Marmara hadisesinden sonra İsrail ile ilişkileri askıya almış ve uzun zaman karşılıklı büyükelçi gönderilmemişti. Sayın Cumhurbaşkanı her seferinde İsrail Başbakanı Netanyahu'ya "katil" demiş ve meydanlarda hem onu hem de İsrail hükümetini yuhalatmıştı. Sonra bir baktık, Türkiye İsrail ile ilişkileri geliştiriyor. Elbette Türkiye'nin her ülkeyle ilişkileri geliştirmesinde fayda vardır ancak bunun, iç politika öncelikleri ele alınarak değil, kalıcı ve uzun vadeli çıkarlar göz önüne alınarak yapılması gerekmektedir. İsrail ile ilişkilerin nasıl bu kadar iyi hâle geldiğini, kravat renklerinin aynı olması dışında ne konuda aynı hâle geldiğimizi doğrusu merak ediyorum. Sayın Bakan ya da Bakanlık bu konuda bizi aydınlatırsa memnun oluruz. Ne oldu da "katil" dediğimiz adamla el sıkıştık ve büyükelçi ataması gerçekleştirdik? Evet, Türkiye'nin belli zamanlarda ilişkilerini geri çekme uygulaması vardır ancak İsrail aynı İsrail, değişen ne? Katil Netanyahu Filistinlileri öldürmekten vaz mı geçti? Hayır, televizyonları açın, orada her gün yapılan zulümleri açıkça görüyorsunuz. Hatta Netanyahu kendi ülkesinde bile yaptığı uygulamalar yüzünden milyonların protestosuna muhatap oluyor, Tel Aviv sokakları Netanyahu'nun özellikle anayasada yazmayı istediği değişikliklere karşı bir direnç göstermektedir. İktidarın bu U dönüşü konusunda bize bir açıklama borcu vardır.

Dış politika, şüphesiz, başta ülkelerin ve milletlerin menfaati, sonrasında tüm insanlığın ortak değerlerinin yaşanması amaçlarıyla yürütülen süreçler olmalıdır. Kimi zaman ters düştüğümüz ülkelerle sıcak temaslar kurarak kimi zaman ise sert mesajlar vererek bir denge siyaseti gütmek ancak ilkesel duruştan da asla taviz vermemek Türkiye gibi köklü ülkelerin değişmez şiarı olmalıdır. Ancak son yıllarda ülkemizin uygulamış olduğu dış politika iç siyasete malzeme yapılarak seçmenlerin konsolidasyonu için kullanılmış, seçim meydanlarında yapılan hamasetle yönetilmeye çalışılmıştır. Dış politika kurumsal kapasitenin kullanılmadığı, kurumsal kapasitenin göz ardı edildiği bir kişisel diplomasi hâline gelmiş ve o yüzden de biraz önce bahsettiğim İsrail ile olan ilişkiler gibi sık sık zikzaklar çizilmiştir.

Dış politikadaki bu dengesizlik bugün ülkemizin en önemli problemi olan göçmen meselesini de doğrudan etkilemiştir. 2016 sonrası ara buluculuk süreçlerinin ve Astana görüşmelerinin iç politikadan kaynaklı yanlış hamlelerle başarılı bir şekilde sürdürülememesi savaşın devam etmesine sebep olmuş, karşılığında hiçbir şey almadan Halep ve Guta'nın boşaltılması sonucu 1,5 milyon daha fazla sığınmacı ülkemize giriş yapmıştır. İmzalanan geri kabul anlaşmasında Türkiye'ye vad edilen maddi destek tam olarak yerine getirilmemiş, vize serbestisi ise asla gündeme gelmemiştir. Dış politikadaki bu başarısızlık Türkiye'yi Avrupa'nın göçmen deposu hâline getirmiştir.

Az önce bahsettiğim tutarsız dış politikayla ilgili birkaç örnek vermek istiyorum. Bildiğiniz gibi Suudi Arabistanlı, gazetecilik yapan Cemal Kaşıkçı yazmış olduğu muhalif yazılar sebebiyle ülkesinde baskıya uğramış ve ABD'ye yerleşmişti, burada da sosyal medyadan tacizlere uğramış ancak muhalif kimliğinden taviz vermemişti. Türk nişanlısıyla evlenme hazırlıkları yapan gazeteci Türkiye'de olduğu dönemde bazı belgelerin tamamlanması amacıyla Suudi Arabistan'ın İstanbul'da bulunan başkonsolosluğuna girmiş ancak buradan bir daha çıkamamıştır. İstanbul'un orta yerinde uluslararası bir gazeteci kendisi için gelen bir tim tarafından deyim yerindeyse yok edilmiştir, failer ise ellerini kollarını sallayarak ülkelerine dönmüşlerdir. O dönem "katil" dediği devlet yetkililerini hedef alarak Sayın Erdoğan'ın söylediği şu sözleri hatırlayalım: "Kaşıkçı başkonsoloslukta ne yazık ki alçakça bir operasyonla şehit edildi. Veliht Prens dedi ki: 'Cemal Kaşıkçı başkonsolosluktan çıktı.' Ya, Cemal Kaşıkçı çocuk mu, dışarıda nişanlısı var, onu alıp ayrılmaz mıydı? Bunlar dünyayı enayi zannediyor. Bu millet enayi değil, hesabı sormasını bilir ve tabii, dedik ki: Biz herkese açığız. Suudi Arabistan kayıtları almak istedi. Kusura bakmayın, o kadar değil; dinletiriz, gösteririz ama vermeyiz. Verelim de ondan sonra bunları da mı yok edeceksiniz?" dedi ancak tüm bu sözlerin söylenmesinden sonra "katil" dediği devlet yetkililerine ve katilleri cezalandırmayan Suudi Arabistan mahkemelerine Cemal Kaşıkçı dosyasını iade ederek hem ülkemizi ciddi krizlere sokmuş hem de verilen insani sözlerden dönülerek ülkemizin uluslararası itibarı sarsılmıştır.

Değerli milletvekilleri, bir diğer örnek, ABD'yle yaşanan ve Türkiye tarihinin en büyük geri dönüşlerinden biri olan Rahip Brunson hadisesidir. 2016 yılının sonlarında İzmir'de yakalanarak sınır dışı edilme kararı alınan Brunson bir FETÖ sanığının verdiği ifadeyle teröre destek veren bir casus olarak yargılanmıştır. Hükümetin yapmış olduğu açıklamaya göre Türkiye'de bulunma sebebi FETÖ ve PKK'yle bağlantılı bir şekilde siyasi ve askeri bilgiler elde ederek bunları ülkesine iletmektir. Cumhurbaşkanı Erdoğan darbenin hemen arkasından yaşanan bu olayda Brunson'un iadesini isteyen Amerika'ya takas teklif etmiş, "Ver papazı, al papazı." diyerek Gülen'in iadesini istemiştir. Üst düzey casuslukla suçlanan Brunson, önce cezaevinden çıkarılarak ev hapsine alınmış, sonrasında ise Erdoğan'ın "Bu can bu bedende oldukça, bu fakir bu görevde kaldıkça o teröristi alamazsın." cümlelerine rağmen mahkeme esnasında hazır bulundurulmuş özel uçağıyla memleketinin yolunu tutmuştu. Türkiye'de yargının bağımsız olmadığını tescil edencesine bu iade sonrası ABD Başkanı Sayın Cumhurbaşkanına teşekkür etmiştir.

Almanya'yla aramızda diplomatik bir krizin çıkmasına sebep olan Deniz Yücel olayında da Sayın Erdoğan'ın "Elimizde görüntüler var, bir teröristtir." demesine ve "Deniz Yücel ben bu makamda olduğum sürece asla iade edilmeyecektir." sözlerine rağmen çark edilmiş, birdenbire bağımsız olan mahkemelerce serbest bırakılarak iade edilmiştir. Bu tutarsız tavırların Türkiye'ye hiçbir fayda getirmediği aşikârken bozulan ekonomi ve itibar kaybının faturasını tüm ülke birlikte ödemiştir.

Değerli milletvekilleri, sizlere Hükûmetin dış politika U dönüşlerinden bir diğerini hatırlatayım. Biliyorsunuz 2011 yılında Mısır'da yaşanan sokak hareketleri sonrasında Hüsnü Mübarek devrilmiş ve yerine Müslüman Kardeşler çizgisindeki Özgürlük ve Adalet Partisi iktidara gelmiştir, Muhammed Mursi de Cumhurbaşkanı seçilmiştir. 2013 yılında başlayan olayların ardından General Sisi darbe yaparak yönetime el koymuş, sonrasında yapılan şaibeli seçimlerle Cumhurbaşkanı olmuştur. Mursi'nin devrilmesinden sonra Sisi hakkında "darbeci" ve "katil" sıfatlarını kullanan Sayın Erdoğan, bir toplantıda "Beni Sisi'yle çok barıştırmak isteyenler var, asla kabul etmiyorum, etmem de. Neden? İşte bunlardan dolayı. Neden? Halkının yüzde 52 oyunu almış bir Mursi'yi ve arkadaşlarını cezaevine mahkûm eden bir antidemokratla karşı karşıya gelmem, onunla aynı masada oturmam." diyerek ilişkilerin geri dönülmez bir hâl aldığını beyan etmiştir. 2013 yılından itibaren rabia işaretini kullanan Sayın Erdoğan, Mısır'la olan ilişkileri iç siyasette malzeme olarak kullanmaktan çekinmemiştir. Hatta 2019 Yerel Seçimleri'nde hafızalara kazınan "Pazar günü Sisi mi yoksa Binali mi diyeceğiz?" sözleriyle Sisi'yle asla aynı çizgide bulunmayacaklarını açık ve kesin bir dille göstermiştir. Aradan geçen zamanda Hükûmet verdiği sözlerin hepsinden dönmüş, o dönem hainlik olarak gördüğü Mısır'la ilişki kurma süreçlerini bizzat başlatmıştır. Katar'da Sisi'yle el sıkışan Sayın Erdoğan "Sinyali verdik, hayırlısıyla bu adımları atarız." demiştir ve nitekim karşılıklı büyükelçi atamaları gerçekleşmiştir.

Hükûmetin dış politika tutarsızlıklarından bir diğeri ise Birleşik Arap Emirlikleri'yle olan ilişkilerdir. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra dönemin İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından ABD ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin terörün finansörü olduğu televizyon yayınlarında açıklanmıştır. Aynı anlarda Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan, Amerikalı yetkililerle el sıkışmış ve kameralara poz vermiştir. Bu sözleri söyleyen Süleyman Soylu ise daha sonra yaşanan ekonomik krizin etkilerini hafifletecek swap anlaşmaları için Birleşik Arap Emirlikleri'ni ziyaret ederek pasta kesmiş, sanki söylenen sözler kendisinin değilmiş gibi sıcak görüntüler vermiştir; şehitlerimizin kanlarının elinde olduğu iddiasının sahibi o elle gülümseyerek tokalaşmış ve ciddiyetsiz bir dış politika nasıl olur tüm dünyaya göstermiştir. Kapalı kapılar ardında halledilebilecek birtakım konular iç politikada kullanılmış, bilahare U dönüşü yapılarak ülkenin itibarı zedelenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi bu dönemde yine Türkiye, hukukta, kendi iç hukukunda özellikle yürütmenin adalet sistemini tamamen kontrol altına alması, yargı bağımsızlığının ortadan kalkması sonucunda kendi kurucusu olduğu Avrupa Konseyinden dışlanma noktasına gelmiş ve maalesef bu konuda Avrupa Konseyinin ve onun organlarının dışladığı bir ülke durumuna gelmesi nedeniyle de ekonomik anlamda da Türkiye negatif etkilenmiştir. Hukukun güçlü olmadığı ülkelere yatırım yapmaya özellikle büyük fonların yönelmemesi sebebiyle Türkiye, dış fon bulma noktasında ciddi sıkıntıya düşmüştür; bu nedenle de maalesef tamamen pragmatik sebeplerle Arap ülkelerine yönelmiş ve buralardan fon bulmaya yönelmiştir. Yanlış ekonomik politikalar sonucu oluşan sıkışıklığı aşmak için Arap ülkelerine yönelen iktidar, daha önce söylediği her şeyi yutmak zorunda kalmış, olan Türkiye'nin itibarına olmuştur. Türkiye'nin Avrupa Birliği'yle olan ilişkilerine çok olumlu mesajlar verilmiş olmasına rağmen maalesef fiilî olarak hiçbir adım atılmadığı için, özellikle de demokratikleşme ve hukukun üstünlüğü konularında yapılan yanlış uygulamalar konusunda en ufak bir olumlu adım atılmadığı için Avrupa Birliği'yle ilişkiler tıkanmış, açılmıyor. Burada Avrupa Birliği'ni suçlayabiliriz, evet ancak onlar, Türkiye'deki sığınmacıların Avrupa Birliği'ne gelmesi korkusundan dolayı onları Türkiye'de tutabilmek amacıyla ara ara elma şekerleri veriyor, özellikle sığınmacılar için bir miktar para yardımı yapıyor ama asla Türkiye'nin tam üyeliğinin gerçekleşme sürecini yeniden başlatmak istemiyor. Aslında bugünkü durum maalesef Avrupa Birliği'nin lehinedir. Biz hakkımız olan vize serbestiyetini alamamış durumdayız. Türkiye'yi bir mülteci ambarı hâline getiren Avrupa Birliği ise bu politikadan faydalanmaktadır. Türkiye çok taraflı dış politika uygulamak zorundadır.

Evet, Rusya'yla ilişkileri sürdüreceğiz, Rusya'yla ilişkiler önemlidir ancak Türkiye, aynen Ukrayna savaşında olduğu gibi Rusya ile Ukrayna arasında bir denge politikası gütmeli. Burada Hükûmetin tutumu doğrudur. Bu dengeli politikanın diğer bölgelerde de olması gerekir.

Dış politika bir ülkenin dünyaya açılan penceresidir. 21'inci yüzyılda etrafımızdaki gelişmelere kayıtsız kalarak, tutarsız hamleler yaparak, milletin adı menfaatini gündelik şahsi menfaatlara kurban ederek büyük devlet olma şansını kaybederiz. Gelin, yapıcı, barışçıl, uzun vadeli hedefleri ve hamleleri olan bir dış politikayı, bu çatı altında hep beraber canlandıralım; kurumsal kapasiteyi kullanan, gündelik zikzaklar çizmeyen ciddi bir dış politika uygulayalım. Biz Saadet-Gelecek grubu olarak bu konuda Hükûmete her türlü desteği vermeye hazırız, yeter ki şahsi kaygılar değil milletin menfaati temel alsın.

Sözlerime son verirken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Torun.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 1'inci maddeyi okutuyorum:

DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜNÜ KURAN MARAKEŞ ANLAŞMASINI TADİL EDEN PROTOKOL VE PROTOKOLÜN EKİ BALIKÇILIK SÜBVANSİYONLARI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 17 Haziran 2022 tarihinde Cenevre'de kabul edilen "Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol" ve Protokolün eki "Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Madde üzerinde grup adına, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce milletvekilimizin de ifade ettiği gibi Marakeş'te yaşanan depremden dolayı orada hayatını kaybeden insanlara Allah'tan rahmet diliyorum. Deprem acısını 6 Şubat'ta en yakinen yaşayan bir ülke olarak Fas'taki acının da ne anlama geldiğini en iyi bilenlerden birisiyiz. Dolayısıyla bir kere daha Allah'tan rahmet diliyorum.

Fas-Türkiye ilişkilerinin tarihî seyrî içerisinde bugün geldiğimiz nokta, maalesef olması gereken bir noktada değildir. Çünkü Fas'la tarihî ilişkilerimizin bugün deprem vesilesiyle bile yakınlaşmaya vesile olmaması hepimizi düşündürmelidir. Tabii, bugün itibarıyla Ticaret Örgütü'nün anlaşmasının yeniden düzenlenmesiyle ilgili bir değerlendirme yapıyoruz. Türkiye'nin ticari olarak dünya ticaretinde şu anda bulunduğu noktada bazı kıyaslamalar var, bu kıyaslamaları ben özellikle dikkatinize sunmak istiyorum. Geçen burada Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının da ifade ettiği gibi Türkiye'nin dünyada oluşan ticari olumsuzluklardan etkilendiğine dair genel bir kabul var, bu kabulle beraber bütün olumsuzlukları sanki dışarıda arıyoruz, bütün olumsuzlukların gerekçelerini dışarıya bağlıyoruz gibi bir anlayışa maalesef teslim olmuş durumdayız ve burada bir de salgınla ilgili değerlendirmeler yapılıyor. Salgın, tabii ki bütün ülkeleri vurdu, bütün ülkelerde ticareti sınırlandırdı, lojistik açısından ülkelerin

bazı imkânlardan istifade etmesinin önüne geçti. Ancak Türkiye, bugün sadece dışarıda yaşanan bu olumsuzlukları kendi içinde hisseden bir ülke olmanın ötesinde yanlış ekonomik anlayış, yanlış ticari kaygılar neticesinde maalesef arzu edilen noktada değildir.

Yine, bildiğiniz gibi, G20 zirvesi bu sene Hindistan'da Delhi kentinde düzenlendi. Zirvede ele alınan konular arasında küresel bir anlayışı ifade eden "Tek Dünya, Tek Aile" sloganı vardı. Şimdi, biz bu slogana doğru bir mantıkla yaklaşırsak evet dünya insanları tek bir aileden oluşuyor, hangi milliyetten olursa olsun dünyada insanlık bir aile ama bunu bir "tek dünya" ideale indirmek ve burada sanki bütün insanların tek bir devlet çatısı altında olduğunu iddia etmek Türkiye'nin çıkarlarına ne kadar uygun, dünyadaki insanların ne kadar bir arada bulunmasını tarif ediyor; bu da ayrı bir sorundur. Ayrıca, Çin'in "Bir Kuşak, Bir Yol Projesi"ne karşı Hindistan'dan uzanacak yeni bir ticaret yolu var ve Afrika Birliği'nin bu G20'ye alınması da bu anlamda dikkat çekici bir gelişmedir.

Toplantının küresel siyasetteki etkilerine bakarsak önce, bundan önceki zirvede olduğu gibi Rusya'nın direkt hedef alınmaması, ancak bununla beraber Sayın Cumhurbaşkanının NATO Zirvesi'ne giderken Ukrayna'nın NATO üyeliğini hak ettiğine dair açıklaması, yine biraz önce milletvekilimizin ifade ettiği gibi Türkiye'nin Rusya-Ukrayna arasındaki denge politikasına zarar vermiş, tahıl koridoru gibi anlaşmaları maalesef arzu ettiğimiz noktadan uzaklaştırmıştır. Böyle bir durumda, Fransa ve Almanya'nın dahi Rusya'yla ilgili söylemlerini hafifletmeye başladıkları bir ortamda, şimdi bizim bugün bu denge politikasından uzaklaşıyor olmamız Türkiye'nin bölgesel ve küresel çıkarlarına aykırıdır. Ayrıca, hatırlanacağı gibi hem Fransa hem Almanya şu anda bir fırsatını bularak tekrar Rusya'yla iletişim kurma çabası içerisine girmişken Türkiye'nin hem Rusya'yla hem Amerika'yla hem Ukrayna'yla hem Avrupa Birliğiyle ilişki geliştirme potansiyeli olduğu için daha doğru, daha dengeli ilk andaki yaklaşımına dönmesi faydalı olacaktır.

Savaş artık uzayacağı kadar uzamıştır. Rusya'nın bu noktada bir altın köprüye ihtiyacı var. Rusya'nın Ukrayna'yı haksız bir şekilde işgal girişiminden bir anlamda geri adım attırarak bazı gelişmeleri Türkiye'nin de sağlamasına ihtiyaç var. ABD dâhil birçok ülkede. Batı ülkesinde savaşa yönelik eleştiriler var. Özellikle NATO'nun son zirvesi öncesindeki açıklamalara baktığımızda Rusya'yla masaya oturulması gerektiğine dair kanaatler -biraz önce de ifade ettiğim gibi- Avrupa'da daha sıkça dillendirilmeye başlandı. Diğer taraftan, bugün Fransa'da, İngiltere'de ekonomik kriz olduğu söyleniyor, ABD'de resesyon beklentisi olduğu söyleniyor ama burada bunların söylenmesinin temel gerekçesi aslında o ülkelerdeki iç politik yaklaşımlar, o ülkelerdeki Ukrayna'ya yapılan yardımların halk tarafından eleştirilmesidir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; şimdi bizim -biraz önce söylediğim- 55 üyeli Afrika Birliği'nin G20'ye alınmasıyla Batı Blok'unun örgüt içinde rolünün zayıflayacağını düşünenler de gittikçe artmaya başladı. Lakin Batı'nın, Güney Afrika'da özellikle BRICS sonrası ve son dönemlerde Batı karşıtı darbelerin ardından Afrika Birliği'nin G20'nin içerisine çekmesi kanaatimce doğru bir hamle oldu kendileri açısından ama Türkiye bu gelişmelere nasıl bakıyor, bunu bizim özellikle değerlendirmemiz lazım.

Bir diğer konu "Bir Kuşak, Bir Yol Projesi" var malumunuz olduğu üzere. Bu projeye karşı Hindistan üzerinden yeni bir ticari yolun inşa edilmesine ilişkin detay pek bilinmese de bir anlaşmaya varılması, bu anlamda bu G20 Zirvesi'nin en çok odaklanılması gereken konusu olduğunu ifade etmek istiyorum. Hindistan üzerinden kurulacak bu yol, ilk önce Çin'e karşı Asya'da yükselen bir güç olan Hindistan'ın önünü açma projesidir. Çin'in en büyük planını bir nevi suya düşürecek bir projedir. Hindistan sonrasında güzergâhın geçtiği Suudi Arabistan küresel sisteme daha fazla entegre edilmek istenmektedir. Özellikle Arap dünyasına Batı tarafından rol modeli olarak takdim edilen Suudi Arabistan'ın gücünün daha da artırılması hedeflenmektedir. Son dönemlerde Suudi Arabistan-İran arasındaki yakınlaşma bölgedeki dengelerin Türkiye tarafından daha yakından takip edilmesine olan ihtiyacı göstermektedir.

Bu planda en fazla kazanan taraflardan biri de İsrail olacaktır. Bu planla İsrail küresel ticaret yollarını geçecek, Filistin üzerindeki işgali daha da tescillenecek ve İsrail Orta Doğu'da kendisini daha meşru hâle getirmeyi hedefleyecektir.

İsrail'den bir sonraki durak olan Yunanistan'ın -bu projede yer alarak- Batı için değeri biraz daha artacaktır çünkü hepinizin bildiği gibi NATO doğu sınırını Yunanistan olarak belirlemeye çalışıyor. Türkiye'nin bu noktada atacağı bazı diplomatik adımlar var.

Değerli milletvekilleri, ayrıca şunu da ifade etmek istiyorum: Bildiğiniz gibi şu anda Türkiye'nin ekonomik olarak yaşadığı zorluklar siyasi olarak aldığı kararları etkiliyor. Bu siyasi kararlar... Mesela biraz önce NATO zirvesiyle alakalı, Ukrayna'nın NATO üyeliğiyle alakalı kanaatlerimi ifade ettim. Türkiye bir anlamda "Dünya 5'ten büyüktür." diyerek iç kamuoyunun içini ferahlatacak cümleleri kurarken aynı zamanda Londra'da, Brüksel'de, Paris'te İsrail'le yürütülen ilişkilerde tek taraflı bağımlılık ilişkisi içerisine giriyor. Türkiye'nin çok taraflı diplomasiyi ve çok taraflı ilişkileri geliştirmek gibi bir zorunluluğu var. Her zaman söylediğimiz gerçeği bir kere daha ifade etmek istiyoruz: Tek taraflı bağımlılık Türkiye'ye yapılacak en büyük kötülüktür. Türkiye bir ilişki geliştirdiği ülkeyle karşılıklı bağımlılık ilişkisi üzerinden bir mantığı inşa etmek zorunda, çok taraflı diplomasi yürütmek zorunda, yumuşak gücünü olması gerektiği gibi kullanmak zorunda. Yumuşak gücünü kullandığı takdirde Türkiye -dünyadaki hiçbir ülkeye nasip olmayan bu güçle beraber- emin olunuz çok daha farklı sonuçları elde edebilecek mantıkla hareket edebilir.

Sadece bir soru soracağım ve bu soruyu Meclisin gündemine taşımak için soracağım: Yunanistan'ın şu anda Edirne'ye 40 kilometre uzaklıkta bulunan Dedeoğlu'nda Amerika tarafından kurulan, Amerika tarafından oraya getirilen yığınakların, askerî yığınakların acaba Türkiye'deki kozmik oda operasyonu bir bağlantısı var mı yok mu? Bu soruyu sizlerin dikkatine arz ediyorum. "Kozmik oda ve Dedeoğlu arasındaki bağlantı nedir?" sorusunun cevabını kamuoyunun tartışması adına burada bunu açıyor; Sayın Başkan, sizleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İyi günler diliyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayyüce Türkeş Taş.

Buyurun Sayın Ayyüce Türkeş Taş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve bizi ekranları karşısında seyreden kıymetli vatandaşlarımız; öncelikle İçişleri Bakanlığı önünde alçak terör örgütü PKK tarafından yapılan saldırı sonucu şehit olan vatandaşımıza rahmet, kederli ailesine başsağlığı, yaralanan kahraman polislerimize de acil şifalar diliyorum.

Yeni yasama yılımız hayırlı olsun diyor ve sözlerime başlamadan önce Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere bu Mecliste mesai yapmış ve aramızdan ayrılmış tüm vekiller ve Türk dünyasının ölümsüz lideri Başbuğ Alparslan Türkeş'i rahmetle anıyorum, ruhları şad olsun. (İYİ Parti ve MHP sıralarından alkışlar)

Bildiğiniz üzere, üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye'mizde balıkçılık da çok önemli bir iş kolu, gelir kaynağı olması gerekirken maalesef hak ettiği noktada değildir. Bunun için atılması gerekli birçok adım vardır ki bunlardan biri de Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması'nın 17 Haziran 2022'de kabul edilmesidir. Bu anlaşmayla yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılığa, aşırı avlanmış stoklara yönelik sürdürülen faaliyetlere sağlanan ve kapasite artışına neden olan sübvansiyonlar düzenlenmekte, teknik destek ve kapasite geliştirme, bildirim yükümlülükleri ve şeffaflık, anlaşmanın yürütülmesine yönelik kurumsal düzenlemeler, anlaşmazlıkların halli,

afet durumunda verilebilecek destekler, toprak konusunda hak iddiaları ile deniz yetki alanları konularının anlaşma kapsamı dışında tutulması hususunda hükümler yer almaktadır. Türkiye gerek yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılık gerek aşırı avlanma ve aşırı kapasiteye yol açabilecek zararlı sübvansiyonların önüne geçilmesi için çok taraflı bir disiplin oluşturulmasını desteklemektedir. Diğer taraftan, oluşturulacak disiplinin, ülkemizin ileriki dönemlerde balık stoklarına zarar vermeyecek şekilde ve sürdürülebilirlik temelinde balıkçılık filosunu geliştirmesine engel oluşturulmaması gerektiği de değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, ülkemizin sahip olduğu tüm kaynakları etkin bir şekilde ekonomik sisteme sokmak için atılması gereken birçok adım vardır.

Türkiye'yi tüketen ve tükenen değil üreten, büyüyen, kazanan yapmak birinci önceliğimiz olmalıdır. Objektif bir gözle bakarak 85 milyonluk muazzam üretim gücümüzü ve özellikle atıl kapasitemizi ekonomik hareketliliğe çevirecek yeni yaklaşımları, örneğin, paylaşım ekonomisi paradigmasını tartışmaya başlamalıyız.

Unutmayalım ki lider ülke olmak sadece ülkelerin takip ettikleri adımları takip ederek başarılamaz. Anadolu topraklarında yaşayan, bu topraklar uğruna malını, canını feda etmiş olan Türk milleti en güzel hayat standartlarına sahip olmayı en çok hak eden bir millettir. Biz milletvekillerinin, siyasilerin amacı, milletimize hak ettiği hayat standartlarını sağlamak olmalıdır. Türk milleti cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında dünyaya yön verebilecek güçtedir, yeter ki bu topraklarda hukukun üstünlüğü var olsun, liyakat var olsun ve demokrasi var olsun.

Yoksulluk sınırı 43 bin TL olmuşken emekli, memur, öğretmen, çiftçi, hatta ve hatta beyaz yakalı çalışan doktor bile hayatta kalma, geçime derdine düşmüşse, "Çocuğumu nasıl okula yollayacağım, nasıl kitap alacağım, nasıl beslenme çantası hazırlayacağım!" derdine düşmüşse işte orada ciddi beka problemi var demektir ki bu koşullar altında kimse ne Müslümanlıktan ne vatanperverlikten ne de Türk milliyetçiliğinden bahsedebilir çünkü asgari ihtiyacını karşılama derdine düşmüş hiçbir devlet büyük iş ve büyük projeler yapamaz. Şu bilinmelidir ki büyük iş ve büyük projeler yapmak için öncelikli olarak yüce Türk milletinin enerjisini seferber etmek gerekir; insanımıza evvela neşe, yaşama sevinci ve şevk aşılanmalıdır. Başbuğ Alparslan Türkeş'in de vurguladığı gibi, Türk milliyetçilerinin gayesi, Türk milletini insanca usullerle, en kısa yoldan, kendi gücüyle ayakta durabilecek, kuvvetli, müreffeh, mutlu, hak ve şereflerine sahip bir ülke hâline getirmek ve modern uygarlığın en ön safına geçirmektir. Durum bu vaziyetteyken yüce Türk milleti ve Büyük Millet Meclisinin önceliği Anayasa değişikliği de olmalıdır. Bizim önceliğimiz, Türkiye Cumhuriyeti'nin bekası için ilk olarak Türk milletini ekonomik bakımdan nefes alır hâle getirecek, hatta rahat yaşar hâle getirecek çalışmalara yoğunlaşmak olmalıdır.

Bunun yanında, ülkemizde var olan yaklaşık 10 milyon göçmenin yüce Türk milleti ve Türkiye Cumhuriyeti devleti için nasıl beka problemi hâline gelmeyeceği çalışmalı ve bunun için alınacak önlemlere yoğunlaşılmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti devletinin geleceği, her biri millî servet olan gençlerimiz için yapılması gereken işlere yoğunlaşılmalıdır.

Gençlerimiz için ilk yapmamız gereken onları uyuşturucunun pençesinden kurtarmaktır. Türkiye'nin çoğu şehrinin bir numaralı problemi budur, ki benim seçim bölgem olan Adana'da da maalesef uyuşturucu en büyük problemler açısından başı çekmektedir.

Büyük Atatürk'ün "Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur." diyerek hitap ettiği Türk gençliğinin Türkiye Cumhuriyeti devletinin geleceği ve devamı için ne kadar kritik olduğunu unutmamak gerekir.

Gençlerin eğitimi için, iş bulması için, bulduğu işten kazandığı parayla rahat yaşaması için, üretmesi için her türlü çalışmaya ivedilikle başlamak da yine yüce Meclisimizin en önemli görevi olarak görülmelidir. Bu konunun partilerüstü bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini düşünüyorum.

Bu yasama yılında bu başlıklara öncelik vermenin önemli olduğunu bir daha vurgularken yürürlüğe girdiği 1982 yılından beri 21 kez 117 maddesi değişen hâlihazırdaki Anayasa'nın değişmesine öncelik vermenin doğru olmadığını altını bir kez daha çizmek istiyorum. Söz Anayasa'ya gelmişken de eğer bu talep bizleri Anayasa'nın ilk 4 maddesi ile 66'ncı maddesini tartışma içine çekecekse şimdiden buradan ilan etmek istiyorum ki demokratik, laik, sosyal, hukuk devleti olan Türkiye ve Anayasa'da tanımlı hâliyle Türklük bizim tartışılmaz kırmızı çizgimizdir. Türk devletini hesapsız maceralara sürükleyecek her türlü girişime tüm gücümüzle karşı duracağız.

Sözlerime son verirken hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Tunceli Milletvekili Sayın Ayten Kordu'nun.

Buyurun Sayın Kordu. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA AYTEN KORDU (Tunceli) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve ekranlarında bizi izleyen değerli halklar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İki aydır "İnsanca yaşamak istiyoruz." diyerek maaş ve özlük hakları konusunda Dersim'de FEDAŞ işçilerinin direnişini buradan saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Yine, şehrimizde -uzun bir süredir- Munzur Üniversitesinde okuyan ve kaybedilen Gülistan Doku hakkında hâlâ yeterince araştırma yapmayan ve kamuoyunu aydınlatmayan Adalet Bakanlığına buradan tekrar seslenerek "Gülistan Doku nerede?" diye sormak istiyorum.

Sayın milletvekilleri, ekoloji sorunları hakkında bugün, burada biraz konuşmak istiyorum. Ekoloji sorunları oldukça geniş ve kapsamlı olmakla birlikte Türkiye'nin her yerinde ekolojik yıkım projeleri şirket-devlet iş birliğinde uygulandığından AKP ve MHP ittifakının devlet politikalarının rant ve talan üzerine kurulu olduğunu söyleyerek sözlerime başlamak istiyorum. Bu rant ve talan anlayışı doğaya ve içinde yaşayan her canlıya meta olarak bakmakta ve sömürme üzerine kurulu neoliberal politikalarla sürdürülmektedir. Bu anlayış yirmi bir yılı aşkındır AKP iktidarında bugün karşımıza ciddi felaketler olarak çıktı; insan-doğa ilişkisindeki dengeyi ve uyumu hiçe sayan iktidarın karşımıza bir felaket iktidarı olarak çıkması yarattıkları doğa tahribatlarından bağımsız olarak düşünülmemektedir. Orman yangınlarındaki artış, küresel iklim krizine yönelik alınmayan önlemler, inşaat ekonomisinin iktidarının sürdürülmesini koçbaşı yapan iktidar, taş ocakları, altın ve kömür madenleri, JES, RES, HES'lerle tarlaları, bağları, zeytinlikleri, meraları yok ederek ekolojik yapı ve yaban hayatını tamamen yok etmek isteyen politikalarla sürdürülmeye devam etmektedir.

Kaynakların kim için ve nasıl kullanıldığını, yararın toplumsal bölüşüm ve politikalarını kimin nasıl oluşturduğunu, kullanım ve dağılımının kimin nasıl yararlandığına kadar adaletsizliğini gösteren önemli olgular var. Elde edilen bilgiler, elde edilen üretimler, ekolojik iktisadi yararlanma sermaye ve devlet tarafından el koyularak bölge dışına ve uluslararası şirketlere transfer edilirken, yaratılan ekolojik yıkıma halklar maruz kalmaktadır. Ekoloji insanın sosyal, siyasal, kültürel kendisini var etme ve yaşam alanlarında var olarak birleşip yürüttüğü bir yaşam alanıdır. Ekoloji tek başına bir ağaç, tek başına bir su değildir; ekoloji bizlerin yaşam alanlarıdır ve buna ilişkin yürütülen politikalar da ayrımcı ve ötekileştirici politikalar olarak ilerlemektedir. Buna örnek vermek gerekirse... Ekolojinin aslında farklılıklar üzerinden alet edilerek nasıl kullanıldığı hakkında birkaç örnek vermek istiyorum. Şımak Orman İşletme Müdürlüğü 2021'de yaptığı açıklamada, personelin denetiminde yapılan ağaç kesimini "rehabilitasyon" olarak değerlendirildiğini ifade etmişti. Kürt halkının, Kürt'ün ormanı rehabilitasyon amacıyla yok edilirken, Kürt halkının ve farklı

hukuksal kimliklerin ve inançların kendisi de bu asimilasyon kısılcasına alınarak hafızasına dair ne varsa yok edilmek istenmektedir. Bu bağlamıyla Kürtün hem kendisini hem coğrafyasını çıban gibi gören, sömürme üzerine kurulan bu anlayış, onu rehabilite etmeyi, asimile etmeyi kendisine hak olarak görmektedir. Bu nedenle, iktidarın bugün yürüttüğü çevre politikalarını iki bağlamda okumamız gerekir. Birinci bağlam, tamamen ekonomik ranta yönelik çevrenin rant alanına dönüştürülmesidir. Bu anlamda, yirmi bir yıldır iktidarda bulunan siyasal akıl yer altı, yer üstü zenginliklerini, ormanlarını, kıyıları talan etmeye, uluslararası şirketlere ve patronlara peşkeş çekmeye devam etmektedir. İkinci bağlam ise cumhuriyetten sonra da inkâr politikasıyla gelişen coğrafyamıza yönelik asimilasyoncu yaklaşımla hafızanın yok edilmesine yönelik ekokırım politikasıdır. Bu anlamda, sadece Kürtlerin, Alevilerin dilini, inancını yok etmeyi, bunun yanında binlerce yıllık hafızasının taşıyıcısı olan dağlarını, ormanlarını, derelerini, mezralarını, inanç yerlerini, ziyaretlerini sular altında bırakıyor ve güvenlik barajlarıyla, orman yangınlarıyla, bütün endemik canlı türlerini yok eden bir anlayışla çevre politikasını uygulamaya devam etmekte. Farklılıkların tanınmaması, sosyal ekolojik müdahalelerle farklı olanı tek tipleştirme çabalarının yarattığı ekolojik adaletsizlik söz konusudur. Dersim’de baraj ve HES karşıtı mücadeleyle söz konusu projeleri, Dersim’i suya boğma, su altında bırakarak yok etme, Kürtleri asimile etme; göçe zorlayarak tarihinden, geçmişinden, geleceğinden, inancından, kültüründen koparma girişimleri olarak değerlendirmektedir.

Kısacası, Dersim -coğrafyası da dâhil- HES’ler, barajlar, maden arama faaliyetleriyle iki önemli mekanizmanın saldırısı altındadır. Bunlardan birincisi, Kürt’ün, Alevi’nin kültürüne, inancına, diline ve doğasına düşman olan siyasal akıl; ikincisi ise neoliberal aklın dayattığı sermaye odaklarıyla hareket eden siyasal akıldır. Dolayısıyla, hep söylenegelen bir şey var ki AKP hükümetlerinin kent, çevre ve yerel politikalarını giderek ağırlaşan bir merkezîyetçi eğilimle belirlediği, giderek otoriterleşmenin ve keyfî yönetmenin bir sonucu olarak kamu yararı gözetilen bir yerden değil bireysel çıkarlar gözeterek, rant anlayışıyla kent ve çevre politikasını yürüttüğü konusu hemfikir olduğumuz politiklardır. Ekolojik yıkımla birlikte coğrafyanın insansızlaştırıldığı, böylece yerinden yurdundan edilen Kürtlerin, Alevilerin doğayla kurduğu belirli ilişkilerden, tarihinden ve kültüründen, toplumsal değerlerinden, inançlarından koparılmasıdır. Bu bakımdan, ekolojik yıkıma karşı mücadele, ekolojik inancımızın, ziyaretlerimizin korunması ve tanınması konusundaki bir mücadeledir. Ekolojik olarak yürüttüğümüz mücadele bizim yaşam alanlarımızla, varoluşumuzla, kimliğimizle, dilimizle, inancımızla bitişik olarak yürüttüğümüz mücadeledir; AKP Hükümetinin ve iktidarının anlamadığı noktalarından bir tanesi de budur. Dersim’in doğasına, kültürüne ve inancına sistematik olarak sürdürülen yıkım ve talan her dönem farklı bir projeyle karşımıza çıkmaya devam ediyor; bir bakıyoruz “güvenlik barajı” adı altında, bir bakıyoruz “peyzaj projesi” adı altında, bir bakıyoruz maden ocaklarıyla; bu projelerle inanç merkezlerimiz gasbedilerek, yok edilerek halka ve STK’lere bile sorulmadan bu yıkım politikalarının ve talan politikalarının sürdürülmeye devam edildiğini çok iyi biliyoruz. Anlaşılmayan şey şu ki: Dersim’de biz Kürtler ve Aleviler her şeye canlı olarak bakarız. Bizim için dağın da taşın da suyun da ağacın da canı vardır ve biz ekolojiyi buradan ele alırız, hakikatimizle bu yoldan ilerleriz. Kendi coğrafyamızın tarihi de bu hakikatle iç içe olarak ilerler. Dolayısıyla bizim dağımıza, taşımıza, toprağımıza yapılan her müdahalenin aslında inancımıza, kimliğimize, yaşamımıza, ziyaretlerimize ve varoluşumuza yapılan müdahalenin kendisi olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum. Sadece madencilik üzerinden değil, yine güvenlik barajlarıyla ziyaretlerimiz sular altında bırakılmak isteniliyor, zorunlu göçlerle köylerimiz boşaltılmak istenmeye devam ediliyor. Dersim coğrafyasında barajlarla, HES’lerle, madenlerle, taş ocaklarıyla, kalekollarla, av ihaleleriyle, peyzaj projeleriyle ve orman yangınlarıyla yapılmak istenen, halkın köklerinin ve inançlarının izlerini, varoluş ve hakikat arayışını silmek üzerine kuruludur.

Faşizm, ölü bedenler sever, ölü toplumlar arzular. İnsana, insanın yaşama hakkına, tarihine, doğaya, doğanın korunma hakkına, kültüre, farklı inançlara, uçan kuşa, kendilerinden olmayan her şeye düşman bu politikalarla karşı verilebilecek en güçlü mücadeleyi, bu konudaki mücadelemizi tüm toplumsal kesimlerle büyüteceğimizi bir kez daha söylemek istiyorum.

Maden, enerji ve inşaat şirketleri, tüm doğal varlıkları sömürerek kasalarını doldurmaya devam ederken kentler, köyler, tarım alanları, dereler, denizler, yaylalar, ormanlar, kıyılar, dağlar büyük bir saldırı dalgası altındadır. Bu doğal yaşam alanları büyük birer ekokırım suç mahalleri hâline gelmiştir. Cizre’de, Şırnak’ta orman kesimlerinde, Ege’de zeytinliklerin imara açılmasında, Kaz Dağları’nın talanında, Hasankeyf’te, Dersim’de, İkizdere’de, İkizköy’de, İstanbul Üçüncü Havalimanı’nda, Akkuyu’da, Cerattepe’de, Bergama’da bizlerle mücadele eden tüm toplumsal kesimlerin gösterdiği mücadelede ortaklaşmadığımız sürece -muhalefete de burada çağırımız- bu talan ve inkâr politikaları çevre politikaları üzerinden devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

AYTEN KORDU (Devamla) – Bir dakika...

BAŞKAN – Buyurun.

AYTEN KORDU (Devamla) – Toprağını, suyunu, tüm yaşam alanlarını savunan halkların, binlerce köylünün, kentlinin, kadının, gençliğin mücadelesini yükseltecek kolektif bir direnişi örgütleyerek bu ekolojik yıkımlara karşı, ekokırım suçlarına karşı yargılanmaları için mücadelemizi yükseltmeye devam edeceğiz. Suyumuzu, toprağımızı, havamızı, özgürlüğümüzü savunmaya devam edeceğiz. Biz kazanacağız, yaşam kazanacak.

Teşekkür ederim. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir’de.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Gazeteci Merdan Yanardağ’ın bugün tahliye edilmiş olmasını sevinçle karşıladık ama gazetecilik yaptı diye, görüşlerini ifade etti diye, soru sordu diye gazetecilerin aylarca hapiste tutulması, aylarca tutsak edilmesi ülkemiz açısından son derece üzüntü vericidir ve ülkemizi çağdaş dünyadan koparan bir gerçeklik olarak karşımızda duruyor.

Değerli arkadaşlar “Anayasa yapalım.” diyorsunuz ama mevcut Anayasa’ya dahi uymuyorsunuz. Anayasa’mıza göre Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uymanız gerekirken Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uymuyorsunuz ve Bakanlar Komitesi maalesef ihlal süreci başlattı. Ne kadar farkındasınız bilmiyorum ama ülkemiz Avrupa Konseyinden dışlanma yolunda maalesef hızla ilerliyor ve bizim bu duruma bakmamız gerekiyor, buraya özellikle dikkat etmemiz gerekiyor. Burada uluslararası anlaşmaları konuşuyoruz ama AKP’nin özellikle son yıllarda savruk, birbiriyle çelişkili, saplantılı dış politikasını görmeden de edemiyoruz maalesef. Bakın, daha Litvanya yolcusuyken, NATO toplantısına giderken Cumhurbaşkanı bir anda “Avrupa Birliği yolumuzu açsınlar, biz de İsveç’in NATO üyeliği yolunu açalım.” dedi. Sonrasında baktık ki Avrupa Birliğiyle ilgili aslında hiçbir beklentisi yok, F-16’ların yenilenmesiyle ilgili bir beklentisi var. Şu anda da Avrupa Birliğine katılmak gibi bir talebi, çabası olmadığını görüyoruz çünkü eğer öyle olsaydı hiç olmazsa Bakanlar Komitesinin ihlal süreci başlatmasına karşı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarına uyma ihtiyacı duyardı. Çelişkiler bitmiyor arkadaşlar; Birleşik Arap Emirlikleri’yle, Mısır’la, Libya’yla, Yunanistan’la, Avrupa Birliğiyle zaman zaman kavgalı zaman zaman dost oluyorsunuz ama bunun rasyonel bir temeli olduğunu görmüyoruz.

Bakın "mavi vatan" diye bağıırıyordunuz, biz de mavi vatandaki sondajları destekliyorduk; uzunca bir zamandır mavi vatanda sondaj yapılmıyor, niye? Yunanistan'la görüşüyorsunuz, istikşafı görüşmeler. Ne zamandır? Yıllardır. Oysa Yunanistan aslında bizim Akdeniz'deki haklarımıza saldırmış durumdadır ve şu andaki durum Türkiye'nin aleyhinedir, dikkatinizi çekirim.

Aynı şekilde dış politikada birçok hata yapılıyor ve maalesef bu konularda da gereken önlemleri almaktan uzaksınız. Biz Türkiye'nin dış politikada diğer ülkelerle arasındaki sorunları gidermesinden, diyalogu artırmasından yanayız ama maalesef sizin zaman zaman anlamsız şekilde barıştığınızı, anlamsız şekilde de kavga ettiğinizi görüyoruz. Çünkü sizin asıl meseleniz iç politikadır, meydanlara oynamaktır ve dış politikayı da iç politikanın bir enstrümanı olarak kullanmaktır.

Değerli arkadaşlar, Meclisimizin açılacağı gün maalesef İçişleri Bakanlığına bir saldırı gerçekleştirildi. Saldırı şükür ki ağır sonuçlar oluşmadan atlatıldı ve 2 polis memurumuz yaralandı, onlara şifa diliyoruz. Ancak bu saldırıda önemli karanlık noktalar var; bir defa bu saldırganlar buraya nasıl geldiler? Suriye'den veya Kuzey Irak'tan geçtikleri düşünülüyor, "Paramotorla geçti." deniyor ama bizce şunu söylemekten utanıyorlar: Sınırlarımız maalesef kevgire dönmüş durumda. "Sınırlardan kuş uça haberimiz oluyor." diyordunuz ama sınırlardan geçen göçmenleri de, kaçak göçmenleri de, teröristleri de, paramotorları da maalesef göremeyen bir iktidar var. (CHP sıralarından alkışlar)

Kayseri'ye geliyor, hadi bir şekilde geldi. Kayseri'den Ankara'ya nasıl gelebilir arkadaşlar? Üstelik de katlederek elinden aracını aldıkları vatandaşımızın cesedi daha önce bulunuyor. Dolayısıyla onun aracının plakasının plaka tanıma sistemine bildirilmiş olması gerekmez mi? Bildirilmiş mi? Bilmiyoruz. Peki, "Dağ yollarından geldi." diyorlar, Kayseri'den dağ yoluyla Ankara'ya gelinebilir mi? Arkadaşlar, size soruyorum. Bu soruları sormak zorundayız. Bu kişiler bu cephaneleri nereden aldılar, nasıl temin edebildiler, kimlerden elde ettiler? Bakın, eskiden Meclis böylesine sessiz değildi; Meclis değerliydi, siyasetin merkezidi ve İçişleri bakanları gelir, böyle önemli konularda Meclise bilgi verirdi. Oysa, şimdi sorulan en makul, en basit sorulara karşılık bile doyurucu yanıt alamıyoruz. Bence sizler de bilmiyorsunuz ama merak etmelisiniz. Bu saldırı sıradan bir saldırı değil, Meclisin açılacağı gün Meclisin karşısındaki İçişleri Bakanlığına yapılmıştır ve sadece bizim durduğumuz yerden değil, sizin durduğunuz yerden bakanların da "Acaba bu işin içinde başka işler mi var? Acaba birileri terör örgütünü taşıyon olarak mı kullanıyor? Acaba bir yerlere mesaj mı veriliyor?" soruları gündeme gelmiştir.

Evet arkadaşlar, şöyle bir gerçekliğimiz var: İçişlerine baktığımız zaman yeni bir bakan var. Kimi suç örgütlerine karşı operasyonlar yapılıyor ama bildiğimiz bir şey var ki Soylu döneminde maalesef Türkiye'nin iç işleri çetelere teslim edildi. Neresinden bakarsanız bakın, yeni yönetim enkaz devraldığının farkında; ilk karnameyle 52 valiyi yerinden ettiler ve emniyet müdürlerinde de önemli değişiklikler yapılıyor; eskiden yapılması akla gelmeyecek operasyonlar bile yapılabilir. Biz bundan memnunuz ama bunların sonuna kadar gitmesini bekliyoruz.

Mesela, Sinan Ateş cinayeti... Sinan Ateş cinayetinin nasıl olduğunu biliyoruz, ilgililerin nasıl korunduğunu biliyoruz. Ama o dosyanın mutlaka bir an evvel tamamlanması gerekiyor. Sadece tetiği çeken değil, sadece yardım ve yataklık yapan değil, bu suçun azmettiricilerinin de bir an evvel adliye, yargıya teslim edilmesini bekliyoruz.

Bakın, Soylu zamanında kendisinin televizyon ekranlarından itiraf ettiği, bir mafyadan 10 bin dolar alan milletvekili iddiası vardı ve biz bu iddianın sizleri de çok yaralayacağını düşündük, sizi karalayacağını düşündük ve en az sizin de bizim kadar bu sorunun üzerine gitmeniz gerektiğini söyledik ama sessizsiniz; hâlâ sessizsiniz. Siz merak etmiyor musunuz? "Mafyadan 10 bin dolar para alan milletvekili kimdir Sayın Soylu, niye bizi zan altında bırakıyorsunuz?" demek aklınıza gelmiyor mu? Hiç olmazsa şimdi, yeni bakan döneminde bunun olmasını bekliyoruz.

Şimdi, Kaplanlara bir operasyon yapıldı hepimizin gözü önünde, muhtemelen görüntüler de bilerek servis edildi. Bir suç örgütü olduğu anlaşılıyor, çeşitli kirli işleri olduğu anlaşılıyor ama bakıyoruz ki Soylu'yla yakın ilişki içerisindeler, oldukça yakın ilişki içerisindeler ve Soylu gitmeden bunlara operasyon yapılamamış. Ben Ankara Milletvekiliyim, Ankara'da yaşayan birisiyim ve Ankara'da iyi kötü gözü olan herkes Kaplanların yaptığı her şeyi görüyordu. Bugün bu operasyon yapılıyor ama Soylu tarafı sessiz, sizler de sessizsiniz. Ama 2 odak var buna tepki veren; biri Ebabil, diğeri diğeri bir sosyal medya organizasyonu. Bunlar tepki verdiler, yeni İçişleri Bakanına ayar vermeye kalktılar, bunun Soylu'ya ve Soylu'nun yaptığı terörle mücadeleye karşı bir şey olduğunu söylediler ama birkaç saat sonra kapatıldılar. Yani değerli arkadaşlar, söylemeye çalıştım; Emniyet içerisinde büyük bir çelişki var, büyük bir savaş var ama biz burada kazanan tarafın hukuktan yana ve ülkeye gerçekten asayışı getirecek bir İçişleri kadrosu olmasını arzu ediyoruz.

Bakın, bir Sezgin Baran Korkmaz olayı var, "Soylu" demişken anımsamakta yarar var. Soylu bir gün bir polis müdürü vasıtasıyla Sezgin Baran Korkmaz'ı -ki o kişi Amerika'da kara para aklama suçundan yargılanıyor- İçişleri Bakanlığına çağırır, onunla görüşür ve öbür gün, ne hikmetse bir günlüğüne, bir günlüğüne o kişinin hem malları üzerindeki sınırlama kalkar hem de yurt dışı çıkış yasağı kalkar ve bunu kaldıran savcı İstanbul Başsavcısı sonra, sizlerin eliyle, ürettiğiniz HSK'nin eliyle önce Yargıtaya sonra da Anayasa Mahkemesine gönderilir yani ödüllendirilir. Biz bunu Bütçede sorduğumuzda, Soylu'ya "Ya, sen böyle bir suçluyla Bakanlıkta hem de kaçmadan bir gün önce ne konuşun? Yoksa sen ona 'Kaç!' mı dedin?" dediğimizde aynen şöyle demişti: "Biz yukarıdan aşağı bir operasyon yaptık, ülkemiz için bir komployu durdurduk." "Ya, bir kara para aklayıcısının ülkedeki parasıyla, her şeyiyle mal varlığı üzerindeki tedbir kaldırılarak Türk yargısından kaçırılmasında nasıl bir komplo olabilir?" dediğimizde, bu sorunun cevabı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Emir, lütfen tamamlayalım.

MURAT EMİR (Devamla) – Bu soruların cevabını merak ediyoruz. Eğer yeni İçişleri Bakanı bu konularda ciddiye, bu konularda adım atmak istiyorsa... Soylu'dan devralınan enkazdan kurtulmak istiyorsanız, ülkenin böylesine suç işleyenlerin cenneti olduğu, adı neredeyse kokainle anılan bir ülke olduğu durumdan kurtulmak istiyorsanız bütün bu soruların üzerine cesaretle, açıklıkla gitmek zorundasınız ve özellikle de Sayın Bakanın buraya gelip bu Meclise işin siyasi tarafını anlatması gerekir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi şahsı adına Ordu Milletvekili Sayın Naci Şanlıtürk.

Buyurun Sayın Şanlıtürk. (MHP sıralarından alkışlar)

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen necip Türk milletini ve

Genel Kurulu saygı ve sevgilerimle selamlıyorum. Görüşülmekte olan uluslararası anlaşmalar üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, son günlerde Toprak Mahsulleri Ofisinin fındık sattığı gündeme gelmiş ve fındık piyasası speküle edilmiştir. Toprak Mahsulleri Ofisi, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle her yıl fındık alımına görevlendirilen bir kurumumuzdur, fındıkta regülasyon görevi yapmaktadır, bu zamana kadar da bu görevi üreticinin lehine başarıyla yürütmüştür. Bu yıl rekoltenin az olması sebebiyle fındık piyasası arzu edildiği gibi Toprak Mahsulleri Ofisinin açıklamış olduğu referans fiyatının üzerinde olmuştur. Oluşan bu piyasanın üzerindeki en büyük tehdit de Toprak Mahsulleri Ofisinin elindeki kabuklu fındığı piyasaya sürmesi

olasılığıdır. 2023 ürünü fındık hasadından sonra Toprak Mahsulleri Ofisiyle görüşmelerimizde kesinlikle kabuklu fındık satmadığı beyan edilmiştir. "Fındık sattı." iddiaları, hassas dengede oluşan fındık piyasasını üretici aleyhine oluşacak şekilde bozmaya yönelik manipülatif söylemlerdir. Bu söylemler ancak tekelci firmanın değirmenine su taşıyacaktır.

Konunun özü şudur: Bildiğiniz gibi, Karadeniz Bölgesi'nde yaz aylarında sel ve su baskınlarıyla karşılaşmaktadır. Samsun ilimizde meydana gelen selde birçok ev, iş yeri ve depo sular altında kalmıştır. Toprak Mahsulleri Ofisinin fındık deposunu su basmış ve bir kısım kabuklu fındığa zarar vermiştir. Sadece fındık deposuna su girmemiş, buğday ve pirinç depoları da selde zarar görmüştür. Depodaki ürünler sigortalı olduğu için ilgili sigorta şirketi gelmiş, hasar görmeyen fındık depodan boşaltılmıştır. Selin zarar verdiği yaklaşık 200-250 ton civarındaki kabuklu fındığı sigorta şirketi, ıslak olduğu için, içinde yer yer çürükler olduğu için piyasanın altında satmak zorunda kalmıştır. Bu satışı gerçekleştiren tamamen sigorta şirkettir. Aynı şekilde selde zarar gören pirinç ve buğday da sigorta şirketi tarafından satılmıştır. Poliçeyi yaparken teminat altına aldığı için hasar gören ürün artık tamamen sigorta şirketindedir. Örnek vermek gerekirse, kazada perte çıkan aracınızın sigorta şirketi tarafından hasarlı olarak satılması ve sizin aracınızın parasını piyasa fiyatından size ödemesi gibidir. Bu konuyu çarpıtarak "Toprak Mahsulleri Ofisi piyasanın altında fındık satıyor." diye dillendirmek, çok hassas dengede oluşan fındık piyasasını tekelci firma lehine bozmaktadır. Bu söylem, üreticinin zarar etmesine yol açacaktır. Bizim kaygımız üreticidir, üreticinin menfaatlerinin zarar görmemesidir. Toprak Mahsulleri Ofisi, 2023 hasadından sonra kesinlikle kabuklu fındık satmadığını, şu anda gündemlerinde de herhangi bir kabuklu fındık satışının olmadığını beyan etmektedir.

Kurumlarımızın saygınlığını korumalıyız. Şu anda, fındık piyasasında Toprak Mahsulleri Ofisinin yerine ikame edeceğimiz başka bir kurum yoktur. Toprak Mahsulleri Ofisi her yıl kendisini yenileyerek, fındık alımında daha hassas davranarak daha başarılı olmaktadır. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürümüz başta olmak üzere tüm Ofis çalışanlarımıza bölgede yürüttükleri hassas çalışma nedeniyle teşekkür ediyorum. Devletimize ve devletimizin kurumlarına güveneceğiz.

Şu an, fındık başta olmak üzere, tüm sebze ve meyvelerimiz için Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki en büyük tehdit, bölgeyi istila eden kahverengi kokarca tehdididir. Her yıl 200 kat üreme potansiyeline sahip olan bu zararlıyla mücadelede hiç vakit kaybetmeden başlanılmalıdır. Bölgede yoğun bir ilaçlama seferberliği başlatılmalıdır. Halk sağlığı alanında kullanılan ilaçların bu zararlıyla mücadele için Sağlık Bakanlığı geçici tavsiyede bulunmalıdır. Biyolojik mücadele için Tarım Bakanlığının ürettiği samuray arılar yeterli gelmiyor ise ithalatın önü açılmalıdır. Başta Valiliğimiz olmak üzere Tarım İl Müdürlüğümüz, ziraat odalarımız, fındık üreticilerimiz bu konuda gerekli hassasiyeti göstermektedir. Bakanlıktan verilecek ilaç desteğiyle birlikte bu zararlıdan da kurtulunacaktır, ülkemizin ve milletimizin zarara uğraması önlenecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şanlıtürk, lütfen tamamlayalım.

NACİ ŞANLITÜRK (Devamla) – Genel Kurulu tekrar saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

1'inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Şimdi 2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Muhterem Başkanım, çok kıymetli milletvekilleri, ekranları başındaki aziz milletimiz; öncelikle, 28'inci Dönemin Birinci Yasama Yılı'nın sonunda burada emekliler ve maaş zamlarıyla ilgili konu görüşülürken bizim buradan bahsettiğimiz, çok zor şartlar altında yaşayan emeklilerin durumunu anlatırken de örneklerdir... "Beğenmediğiniz eski Türkiye'de emekli olan bu devlet memurları ve işçiler emekli ikramiyeleriyle ev alabiliyorlardı." demiştim. Tutanaklardan çıkardığımızda, o zaman bu taraftan -isimlere gerek yok ama- arkadaşlarımız şöyle laf atmışlardı: "Vallahi de inanmıyorsun, billahi de inanmıyorsun söylediklerine." Yine, "Tüp kuyruklarında, yağ kuyruklarında tüpü, yağı buldun da ev mi kaldı, ne alakası var?" demişler ve yine, devamında "Ben memur çocuğuyum, böyle bir şey ne yaşadık ne gördük." demiş. Bunun gibi benzer şekilde araştırmadığımızı iddia etmişlerdi. O günden bugüne söz düştü. Ben size hemen kısaca beğenmediğiniz eski Türkiye'de -şimdi sürüm sürüm sürünen emeklilerimiz- o zaman emekli olanlar... Bakınız, 1982'de 1/4'ünden ve yirmi beş yılda emekli olan bir devlet memuru, örneğin öğretmen, 1 milyon 110 bin lira alıyormuş o zamanın parasıyla. Ortalama ev fiyatı, üç artı bir ve merkezî mahallede kaç lira? 745 bin lira yani emekli ikramiyesiyle 1,49 ev alabiliyordu; 1985'te 1,14; 1991'de 1,09; 1996'da 1,01; 2000'de 1'e yakın ve iktidarınızla birlikte değil ev almak, balkon alamaz hâle geldi; eserinizle övünebilirsiniz, emeklinin hâli bu.

Şimdi, gelelim araştırarak konuşmaya. Araştırmadan, kurguyla, yalanla konuşma geleneği maşallah sizin iktidar geleneğiniz içerisinde Türkiye'nin tanıdığı bir gelenektir.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Sensin yalancı!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Efendim, bugün Uluslararası İnsan Hakları... (AK PARTİ sıralarından "Şov yapıyor!" sesleri)

Şov yapmıyorum, o zaman da böyle demiştiniz, belge koydum.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – "Yalancı" diyemezsin sen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Ne?

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – "Yalancı" diyemezsin sen, hitabını yap, git.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Efendim, hitabı yapıyorum.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Tamam.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Kimin yalancı olduğunu o gün laf atan arkadaşlarınıza söyleyin.

Uluslararası insan hakları örgütü, karşılaştırmalı bir rapor yayımladı bugün: 17 ülke özgür, 32 ülke kısmen özgür ve 21 ülke de özgür değil. Tahmin edin, bu 21 ülkenin içerisinde neresi de var? Sayenizde Türkiye Cumhuriyeti de var. Anlatayım, 32 puandan da 30 puana düşmüşüz. Ondan sonra...

YILMAZ BÜYÜKAYDIN (Trabzon) – Efendilerinizin ağızıyla konuşmayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Efendim?

YILMAZ BÜYÜKAYDIN (Trabzon) – Efendilerinizin ağızıyla konuşmayın.

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen Genel Kurula hitap edin.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Hitap edeyim.

Örneğini 2 Ekimde Sincan Cezaevine gittiğimde gördüm ve yaşadım. Memlekete gelen 13 milyon civarında sığınmacıyla alakalı haberleri yaptı diye gözaltına alınan, tutuklu bulunan gazetecileri ziyaret ettim. Ziyaret ettiğimde bir de gördüm ki

gazetecilerin saçları rızaları dışında zorla üç numaraya vurulmuş.

Ben bundan önce cezaevi ziyareti yaptığımda yani Silivri'ye, Sayın Can Atalay Milletvekilimizi ziyarete gittiğimde de fotoğraf çekti mi? Fotoğraf çekti. Cezaevine bilgi vererek fotoğraf çekti. Sayın Savcı ve Cezaevi Müdürü: "Fotoğrafı yarım saat sonra e-postanıza göndereceğiz." dediler, bana dediler. Ben de bu sözlerle itimat ederek çıktım. Fotoğraf geldi mi? Gelmedi. Aradım Sayın Savcıyı: "Sayın Savcım, bu fotoğrafı niye göndermediniz?" Dedi ki: "Allah Allah, göndermediler mi? Hemen uyarıyorum." İki saat daha geçti, yine gelmedi. Ondan sonra bir kez daha aradım. Bu sefer ne dedi: "Makinenin dijitalinde bir arıza olmuş, fotoğraflar..." Şimdi bakın, buradan nereye geleceğim. Öyle bir yönetim tarzı ortaya koydunuz ki devlette sayenizde tam bir kahtirical durumu var, tam bir adam kıtlığı durumu var. Özgöl ağırlığı olmayan; kanunu, yargıyı, yürütmeyi, mevzuatı uygulayamayan memurlarla doldurdunuz kamuyu. İniyatif kullanamayan, vicdanına danışamayan, yalnızca ve yalnızca iktidara hizmet eden memurlar oluşturdunuz. Devletin sözü sayenizde orada yerde kaldı. Evet, saçları üç numaraya vurmak nedir? Ne yapmaya çalışıyorsunuz?

Uluslararası sözleşme, bugünkü konularımızdan biri de uluslararası sözleşmeler, değil mi? Onun için buradayız. Uluslararası sözleşmeleri bırakın, kendi Anayasa'nıza uymayan bir yönetim tarzıyla karşı karşıyayız.

Bugün, bir haber daha aldık. Neymiş? Türkiye, EURO 2028 Avrupa Futbol Şampiyonası adaylık sürecinden çekildi. 2022 yılında müracaat ettikten sonra -teknik hazırlıklarımız tamam, statlarımız tamam, dokümanlar tamam, şu kadar hazırlık yaptık, sonuçta- niye çekildiniz efendim? Ülkenin ekonomisinin geldiği nokta, getirdiğiniz nokta işte tam da burası.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Beyefendi, eksik söylüyorsunuz, yenisine talip olduk.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Efendim, neden çekildiniz?

MEHMET BAYKAN (Konya) – Yenisine talip olduk.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Efendim, 2028, eksik söylemiyorum, lütfen, onu da araştırın; buna göre bakınız.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Yeni bir projeye talip olduk. Çekildik ama yenisine talip olduk.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Göreceğiz efendim.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Göreceğiz, tamam.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Dün burada mülakatlar konusu tartışıldı, konuşuldu ve her zamanki gibi bu konuyla ilgili araştırma reddedildi. Ben on sekiz yıl kamuda memuriyet yapmış, sendikacılık yapmış bir öğretmen milletvekiliyim, kardeşinizim. Bu mülakatlarla ilgili konularda çok fazla mağduriyetin bire bir şahidi oldum. Sayın Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'i de 2014'te müsteşarlığından tanırız, onun uygulamalarını biliriz. Kamuda belki de cumhuriyet tarihinin toplamından daha fazla kadrolaşmanın, cumhuriyet tarihinin toplamından daha fazla kıyımın yaşandığı dönemin mutfağındaki kişidir. Şimdi çıktı ne dedi Sayın Yusuf Tekin? Sayın Cumhurbaşkanının meydanlardaki, kürsülerdeki sözlerinin aksine dedi ki: "Mülakatları kaldırmıyoruz." "Kaldırmıyoruz." dedi. "Nasıl olacak?" dendiğinde de "Artık, mülakatları mülakat gibi yapacağız." dedi. Yani demek istedi ki: "Bizden önce yapılan mülakatlar -getirip yapmış olduğunuz- AK PARTİ dönemindeki mülakatların hepsi kul haklarının gasbidir." Bu kadar günahın ve vebalin altındasınız ve bunu Millî Eğitim Bakanınız Sayın Yusuf Tekin kendi söylemiyle teyit etti. Şimdi, buradan geçmişe doğru, hakları gasbedilmiş, tanıdığı, bildiği, eşi dostu, iktidardan yana torpili olmadığı için ekmeğinden, işinden, rızından olan insanların hepsine yeniden bir hak doğmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Tamamlayacağım efendim.

Buradan sesleniyorum: O mülakat mağdurları, bu nedenle hakları, makamları, mevkileri, işleri ellerinden alınanla, Yusuf Tekin'in söylemi üzerine lütfen müracaat ediniz. Yeniden işte o kaybetmiş olduğunuz mülakatların ve haklarınızın telafisini talep ediniz.

Bu vesileyle ben yüce heyetinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Kolay gelsin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Mehmet Kamaç.

Buyurun Sayın Kamaç. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, doğrusu, Türkiye tarihi darbeler tarihidir, hepimiz biliyoruz. Darbeler döneminde bile yaşanmamış bir pratiği sizinle paylaşmak istiyorum. Türkiye Cumhuriyeti ilk defa 2018'den bu yana siyasi partilerin kuruluşunun engellenmesi gerçeğiyle karşı karşıyadır. Burada hem iktidar partisinin hem de diğer muhalefet partilerinin hepsinin de bildiği üzere 2018 Mayıs ayında İnsan ve Özgürlük Partisi, kuruluş dilekçesini İçişleri Bakanlığına sundu ama ne olduysa İçişleri Bakanlığı, İnsan ve Özgürlük Partisinin kuruluşunu yani alındı belgesini bir türlü vermedi.

Peki, kimdir İnsan ve Özgürlük Partisi? İnsan ve Özgürlük Partisi, doğuştan sahip olduğu haklarıyla insanı merkeze alır, rengi, dili, ırkı ve cinsiyeti ne olursa olsun insanın eşit haklarla dünyaya geldiğine inanır, birlikte yaşamayı örgütler ve Medine Vesikası'nı referans alır; refahın, adil paylaşımın, insani yaşam koşullarının herkese sağlanabilmesi için Anayasa ve uluslararası hukuk metinleri ve sözleşmelerini referans alır; adalet, özgürlük, barış ve kardeşliği amaçlayan bir mücadeleyi hedefler. 2018 yılından bu yana kuruluşu engellenen İnsan ve Özgürlük Partisi pratiği biraz önce de söylediğim gibi darbeler dönemi dâhil olmak üzere Türkiye tarihinde yapılmış bir şey değildi. Bu da, siyasi partilerin kuruluşunun engellenmesi de AK PARTİ iktidarlarına nasip oldu çok şükür!

Neden AK PARTİ iktidarlarına nasip olması bizi biraz da derinden sarsıyor? Doğrusu 28 Şubat döneminde bile ya da darbe dönemlerinin en baskın olduğu zamanlarda bile bir hukuk vardı. Bir özgürlük mücadelesinde, aslında başta başörtüsü özgürlüğü mücadelesinde birlikte, omuz omuza zulme karşı mücadele etmiştik ama geldiğimiz nokta itibarıyla birlikte, omuz omuza mücadele ettiğimiz bir siyasi iktidar tarafından örgütlenme özgürlüğü, dilekçe hakkı, dahası Anayasa metnine yerleştirilmiş, güya güvence altına alınmış temel haklar mevcut iktidar tarafından ayaklar altına alınmış durumdadır.

Şimdi, burada iki temel soru var. Bir siyasi partinin kuruluşu engellenebilir mi? Bu bir hukuk sorusu ve meselesidir. Tarihi darbelerle dolu Türkiye Cumhuriyeti'nde asker vesayetinin en ağır olduğu zamanlarda bile böyle bir uygulama yoktur. Cumhuriyet tarihinde yüzlerce parti kapatılmış ancak parti kurdurmama, Adalet ve Kalkınma Partisine nasip olmuştur. Yani Adalet ve Kalkınma Partisinin uygulamaları 28 Şubatçıları aratmıştır. Kısaca, hiçbir dönemde hukuk tanımamazlık bu kadar ayyuka çıkmamıştır, yasalar ve Anayasa ayaklar altına alınmamıştır. Aslında bu durum, partili Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemsizliğinin röntgenini çekme açısından önemli bir örnektir.

Değerli arkadaşlar, şu darbe anayasasında bile örgütlenme ve dilekçe hakkı maddelendirilmiş dedik, güvence altına alınamamış dedik çünkü partili Cumhurbaşkanlığı sistemsizliğiyle, dengeleyici fonksiyona sahip güçler ayrılığı ilkesi ayaklar altına

alınmıştır. Şimdi bu yaklaşıma sahip olanlar "Gelin, birlikte bir anayasa yapalım." diyorlar. Yeni ve sivil bir anayasa bu ülke için ekmek kadar, su kadar önemli bir ihtiyaçtır ancak yeni bir anayasa yapmak isteyenlerin öncelikle zihinlerinin sivil olması gerekiyor.

Şimdi, İnsan ve Özgürlük Partisinin kurulma sürecinde verdiği hukuki mücadeleler var. Bakınız, bu, Ankara 13. İdare Mahkemesinin İnsan ve Özgürlük Partisinin kuruluşuna dair aldığı hukuki karardır. Kararda ne diyor? Kararda oy birliğiyle İçişleri Bakanlığını haksız buluyor. Neden? Çünkü İçişleri Bakanlığı, savunmasını 2 temel madde üzerinden şekillendiriyor. Neymiş efendim; pandemiden dolayı gevşek çalışma programını, memurlarımızın sağlığını gerekçe gösteriyor. Mahkeme ne diyor onlara? Diyor ki: "İnsan ve Özgürlük Partisinin kuruluş başvurusu dilekçesi Mayıs 2018, pandemi ise Mart 2020, arada tam on yedi aylık bir süre var. Dolayısıyla bu savunmanızı kabul etmiyorum." İkinci madde ne? Diyor ki: "Mezkûr partinin programında bulunan bazı maddelerin ya da bazı lafızların Anayasa'nın 68'inci maddesine aykırılığı söz konusu." Peki, idare mahkemesi ne diyor Bakanlığa? Diyor ki: "Bir siyasi partinin hukuksal denetim yetkisi sende değil, bunun için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ve Anayasa Mahkemesi vardır." Dolayısıyla İçişleri Bakanlığının ortaya koyduğu hukuksuzluk hukuki bir kararla, âdeta bir hukuk manifestosuyla, aslında hukuk literatürüne girecek bir şekilde karar altına alınmış ama İçişleri Bakanlığı ne yapacak? İnsan ve Özgürlük Partisini kurdurmayacak ya, davayı bölge idare mahkemesine taşıyor. Dikkatinize sunuyorum: Karar 10 sayfa fakat bölge idare mahkemesinin kararı tek cümleyle; hukukun üstünlüğü bu kadar bu ülkede. Bu, yürütmeyi durdurma kararıdır değerli arkadaşlar. Bu süreçte biz neler yaptık? Bakın, bunlar, randevu talepleri için oluşturulmuş suç duyuruları, noter yoluyla yapılmış başvurular, ihtarlardır ve aslında Sayın Süleyman Soylu'nun ıslak imzasıyla verdiği bir cevap var burada. Sayın Soylu'nun imzasını bu Parlamentoda bulunan herkes bilir.

Şuradan soruyoruz: İnsan ve Özgürlük Partisinin kurulmasını neden engelliyorsunuz? Bunun için bir hukuka ihtiyacınız yok mu gerçekten? İnsan ve Özgürlük Partisinin kurucu idaresine bir hukuki maddeyle cevap verme gereksinimi duymuyor musunuz? Yoksa gerçekten bu devletin ciddiyeti mi kalmadı? Bir devlet kendisine dilekçe veren vatandaşına cevap vermek zorundadır, eğer değilse işte, bizim gördüğümüz... Biraz da tarihin makûs kaderi belki, 2018'de hayata geçen Türk tipi Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemi ile İnsan ve Özgürlük Partisinin kuruluş süreci aynı zamana, aynı tarihe denk geliyor. Bu açıdan, eğer gerçekten önümüzdeki... Bu ülkede bir anayasaya gerçekten ihtiyaç var, biz bunu sonuna kadar tartışmaya hazırız, bizim buna kapılarımız da açıktır. Ama yeni bir anayasa yapmak istiyorsanız, öncelikle mevcut hukuku ve Anayasa'yı uygulamak zorundasınız. Eğer mevcut Anayasa'ya uymuyorsanız...

Değerli arkadaşlar, darbecilik bir apolet meselesi değil, darbecilik bir zihniyet sorunudur. Eğer siz bu ülkede örgütlenme özgürlüğünü kısıtlıyorsanız, siz bu ülkede dilekçe hakkını kısıtlıyorsanız, eğer siz bu ülkede mahkeme kararlarını dinlemiyorsanız gerçekten de bu zihniyette bir sorun var, bu zihniyetin değişmesi gerekiyor.

Buradan hareketle, Türkiye Büyük Millet Meclisinden İçişleri Bakanlığına sesleniyorum: İnsan ve Özgürlük Partisi kurulacak bir parti. Noter yoluyla kabul etmiyorsunuz, hukuki metinleri kabul etmiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kamaç, lütfen tamamlayalım.

MEHMET KAMAÇ (Devamla) – Buradan size sesleniyoruz: İnsan ve Özgürlük Partisinin kuruluş dilekçesini işleme alın, hukuk devletine geri dönün.

Genel Kurulu saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Cumhur Uzun.

Sayın Uzun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CUMHUR UZUN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen tüm yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Filten dünden itibaren yeni yasama yılına girmiş bulunuyoruz. Yasama yılımızın sizlere, ülkemize, yurttaşlarımıza hayırlı olmasını ve bizlerden beklenen ülke sorunlarının çözülmesine dair beklentileri karşılayan bir dönem olmasını yürekten diliyorum.

Sözlerime başlamadan önce, 1 Ekim günü Meclisimizin tam karşısında bulunan Emniyet Genel Müdürlüğünün binası önünde gerçekleşen hain terör saldırısını şiddetle kınıyor ve lanetliyorum. Terör her nereden gelirse gelsin bir insanlık suçudur ve asla kabul edilemez. Saldırıda yaralanan kahraman polislerimize acil şifalar dilerken, tüm ülkemize ve İçişleri Bakanlığımıza geçmiş olsun dileklerini iletiyorum. Bu saldırıda kullanılan aracın gasbı sırasında Kayseri'de şehit edilen veteriner kardeşimize Allah'tan rahmet, ülkemize ve sevenlerine başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Biz bugüne kadarki Meclis çalışmalarımızın tamamında ülkemizin ve yurttaşlarımızın yararına, ülkemizin millî menfaatlerinin yararına yapılan her çalışmanın içinde bulunduk, destekleyici olduk ve olmaya da devam ediyoruz. Üzerinde görüşmeler yapmakta olduğumuz uluslararası sözleşmeler de ülkemizin ve yurttaşlarımızın menfaatine, millî çıkarlarımızı koruyan unsurlar barındırıyor olmaları koşuluyla yine desteklemeye devam edeceğiz.

Dün saat 23.58'e kadar, uluslararası bir sözleşmenin uygun bulunmasına dair çalışmalarda bulunduk. Hepimiz gece geç saatlere kadar uluslararası bir sözleşmenin ülkemiz ve yurttaşlarımız için, millî menfaatlerimiz için uygunluğunu tartışıp Gazi Meclisimizce uygun bulma yasasıyla yürürlüğe girmesini sağladık. Yapılan bunca mesai ve harcanan emekle Gazi Meclisimizce uygun bulunan uluslararası sözleşmeler, yaratılan ve dünyada eşi benzeri bulunmayan ve adını "Türk tipi Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" diye isimlendirmeye çalıştığınız bir sistem sonucu, aslında hiç de hukuki olmayan gerekçelerle idare hukukunun "yetki ve usulde paralellik" ilkesi gibi tüm dünyada kabul gören evrensel ilkesinin bile yok sayıldığı, tek bir kişinin iradesiyle yürürlükten kaldırılabilen, kaldırılabilceğine inanamamızın istendiği bir olgu yaratılarak sona erdirilebilmektedir.

Değerli milletvekilleri "İstanbul Sözleşmesi" ismiyle anılan sözleşmede tam da bu durum yaşanmış ve tıpkı dün, bugün ve daha önceki günlerde olduğu gibi, yoğun bir mesai ve emekle uygun bulma yasasıyla Gazi Meclisimizce kabul edilen İstanbul Sözleşmesi Cumhurbaşkanının yürütmenin başı sıfatıyla, bir gecede ansızın ve tek bir iradeyle ortadan kaldırılmasıyla sona erdirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sizlere sormak istiyorum, eğer tek bir kişinin iradesiyle bir uluslararası sözleşmeden çıkılabilecekse, tek bir kişinin iradesi Meclisin buna harcadığı mesai ve iradesinin üstünde sayılabilecek ve bunu da hukuken doğru kabul edeceksek bunca çalışmaya, bunca emeğe ve sizlerin bunca gayretlerine, milletimizin size verdiği yetkilendirmeye ne gerek var diye sormak istiyorum. Belki aslında, anlatıldığı zaman tam da anlaşılması mümkün olmaması ya da olamayacak bu durumun şimdi bu çalışmalar sırasında ne denli önemli olduğunun, Meclis çalışma ve iradesinin nasıl bir anda ve tek bir kişi iradesiyle ortadan kaldırıldığının canlı uygulamasını yaşıyoruz. Eğer bu salonda yazıldığı gibi hâkimiyet, egemenlik kayıtsız şartsız milletin ise -ki öyledir ve öyle olmak zorundadır- Meclis iradesiyle ortaya konulan kabulün yine ve ancak Meclis iradesiyle ortadan kaldırılması gerekli değil midir? Bu çarpık durumun bir daha yaşanmamasını, bu konuda da hukuka ve Anayasa'ya bağlı kalınmasını bekliyor ve milletimiz adına talep ediyorum.

Hepinizin bildiği gibi son günlerde yeni bir anayasa yapılması isteği dillendiriliyor, Sayın Cumhurbaşkanı "Gelin, sivil bir anayasayı hep birlikte yapalım." diyor. Bu söylem çok uygun, kabul edilebilir ve hatta kabul edilmelidir şeklinde bir

değerlendirmeye uygun ifadeler olarak görülebilir. Ancak bu söylemle sonuncusu 2017 yılında olmak üzere, bugüne kadar birçok kez Anayasa değişikliği yaptık. Son yapılan Anayasa değişikliğiyle Anayasa'mızda bulunan 78 maddede doğrudan ya da dolaylı olarak değişikliğe gittik. Darbecilerin yaptığı anayasa zamanında Anayasa'mızda bulunmayan "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" gibi bir sistem Anayasa'nın neredeyse tümüne etki yaratacak şekilde yeniden düzenlendi. 2017 yılında yapılan değişiklikler sırasında da mevcut Anayasa'mızı sivil anayasa yapmak iddiasıyla ve Anayasa'yı darbe anayasası olarak nitelendiren söylemler üzerinden değiştirdik. Halkımız "Sivil anayasa yapalım." söyleminize güvenerek 2017 yılı değişikliklerine "Evet." dedi. Siz de o gün bu Anayasa'ya "Evet." denilmesi için Anayasa'nın sivilleştiğini herkese duyurdunuz. Bizzat kendi ifadenizle sivilleştiğini iddia ettiğiniz şimdiki Anayasa'mızda ne oldu da bugün yine sivil bir anayasa yapmamız gerekiyor noktasına geri döndü? Yapılan değişikliklerle sivilleştiğini iddia ettiğiniz ve onun için halkımızdan referandumda "Evet." denilmesini talep ederek kabul ettirdiğiniz Anayasa'da bugün ne oldu da sivil olmaktan çıkan bir anayasa olduğunu iddia eden hâle geldiniz? Yirmi iki yıllık iktidarınız sırasında halkımız yararına ne yapmak istediniz de bu Anayasa size engel oldu ve o nedenle bugün değiştirilmesini istiyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, 2017 yılında yapılan referandum sonrası yürürlüğe giren Anayasa'mız bugün yaşamayı da yargıyı da yürütmenin vesayeti altına almış bulunmaktadır. "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" denilen ve dünyada eşi benzeri bulunmayan bu sistemde yürütme tek başına bütün erkeklerin, yasamanın da yargının da üzerinde kendisini tek yetkili ve muktedir tayin etmiş bulunmaktadır. Bu denli geniş yetki veren ve salt bu nedenle dahi demokratik olmadığı tartışmasına zemin hazırlayan mevcut Anayasa'mıza rağmen, iktidar ve yürütme tarafından bu Anayasa'ya bile uygun olmayan uygulamaları ülkemizde sıklıkla gördük. Cumhurbaşkanı aynı zamanda bir siyasi partinin genel başkanı olmayı sürdürdüğü için ve söylendiği hâlde seçim kanunlarında gerekli değişiklikler yapılmadığı için, kendi partisinin tüm milletvekillerini belirleyerek Parlamentonun yapısını yani yaşamayı belirlemekte, gerek Anayasa Mahkemesini gerekse Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerini de kendisi belirleyerek kendisine tabi bir yargı kurgulamaktadır. Bir ülkede yasama ve yürütme tek elde toplanmışsa o ülkenin anayasasında demokratik ve evrensel hukuka uygun hükümlerin olduğundan bahsedilemez. Olsa bile bunların uygulanabilirliğinden bahsedilemez. Tüm bunlara rağmen anayasalar, içerdikleri hükümlere uyulması ve ülke yönetiminin buna göre yapılması için toplumun bu hükümler üzerinde uzlaştığı teoremine dayalı olarak yapılır ve katıksız uygulanmak zorundadır. Oysa mevcut Anayasa'mızda yer alan hükümlere rağmen iktidar anayasal zorunlulukları bir kenara bırakmakta, uymakla zorunlu olduğu ve hatta uymak konusunda sizlerin ve yüce Meclisin huzurunda yemin ederek söz verdiği Anayasa hükümlerini bir kenara bırakmaktadır. Hepiniz yakından bildiği için belirtmek isterim ki Anayasa'mıza göre seçilmiş bir milletvekilinin tutuklu olması mümkün değilken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Vekilim, sözlerinizi lütfen tamamlayın.

CUMHUR UZUN (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Hepiniz yakından bildiği için belirtmek isterim ki Anayasa'mıza göre seçilmiş bir milletvekilinin tutuklu olması mümkün değilken bugün hâlâ, Hatay Milletvekili Can Atalay aramızda değildir. Hani Anayasa hükmü, nerede kaldı Anayasa hükmü?

Anayasa Mahkemesinin 1 üyesinin Yargıtayın kendi üyeleri arasından seçileceği Anayasa'mızın amir hükmü olduğu hâlde salt Cumhurbaşkanı öyle istiyor diye İrfan Fidan önce Yargıtay üyeliğine, oradan, daha bir dosya incelemeyen, bir karara imza dahi atmadan, sözüm ona seçimle Anayasa Mahkemesine üye gönderilmedi mi? Değerli milletvekilleri, hukukta bunun adına "kanuna karşı hile" denir ve hukuk kanuna karşı hileyi korumaz. Bizim ülkemizde yeni bir anayasadan önce mevcut Anayasa'yı hakkaniyetle uygulayacak demokratik bir zihniyet sorunu var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim, çok sağ olun.

CUMHUR UZUN (Devamla) – Ben teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 2'nci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Şimdi 3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına Çanakkale Milletvekili Sayın Rıdvan Uz'a söz veriyorum.

Sayın Uz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) – Gençler umutlarını, bizler hayallerimizi, büyüklerimiz anılarını yitirdiğinde kaybederiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İkinci Yasama Yılı'nın hem Meclisimize hem milletimize hayırlar getirmesi vesilesiyle hem yüce Meclisimizi hem büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Malumunuz, kısa bir süre önce İçişleri Bakanlığının önündeki eylem gerçekleştirilmeden 1 kardeşimiz şehit edildi, Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı diliyorum. Yine olay sırasında kahramanca mücadele eden 2 polisimize de acil şifalar diliyorum. Bu vesileyle eylemi gerçekleştiren ve üstlenen bebek katili, elli kanlı terör örgütü PKK'yı lanetliyorum. Veleve ki Cumhurbaşkanı dahi teröristin başına "sayın" kelimesini eklese bile bu, teröristi saygın bir adam yapmaz, terörist teröristtir; bunu da İYİ Parti adına bu Mecliste söylemek isterim.

Konumuz uluslararası ilişkiler, dolayısıyla önümüze çok kısa bir dönem içinde İsveç'in getirileceğini iktidar tarafından biliyoruz. Dolayısıyla öncelikle İsveç'te ne oluyor ve kim, bu noktada nasıl bir duruş sergiliyor bunu ifade etmek isterim. İsveç'te sözde bir genel başkan, bir partinin Genel Başkanı Paludan 31 defa, Kur'an-ı Kerim'i yakmak adına İsveç polisinden müsaade istiyor ve tam 25 kez izin veriliyor. Bu şahıs 25 kez, İsveç'in sokaklarında -dilencilerin 3 kron istemesi yasakken- İsveç'in meydanlarında yüce dinimiz Kur'an-ı yakıyor, haykırıyor, hakaret ediyor, küfrediyor. Yine aynı şekilde, Iraklı Salman aynı yoldan gitmek suretiyle Kur'an-ı Kerim'i yakıyor. Bu eylemlerin hepsi, yüzde 59'dan fazlası Müslüman olan ve göçmen olan bölgelerde gerçekleşiyor. Bu eylemlerin 11 tanesi de mübarek ramazan-ı şerif ayında yapılıyor. Ve Türkiye'ye bir mesaj olsun diye de bu eylemlerden 1 tanesi büyükelçiliğimizin önünde ve 1 tanesi de Stockholm'de İslam Kültür Merkezi Camisi'nin önünde yapılıyor. Yani dünyada son ve Hak dinî olan İslam'a ve büyük Türk milletine açık bir mesaj veriliyor. Bu mesajı alan iktidar, muhalefet ne yaptı diye bakmak isterim, söylemek isterim. Bu noktada bu hamasi nutuktan öteye geçememişiz, kınamaktan başka bir şey yapamamışız ama İYİ Parti İsveç Temsilciliği bu konuda her 2 kişi şahıs hakkında suç duyurusunda bulunarak tarihinde ilk defa İsveç'te bir savcı bunun suç olduğunu, etnisiteye dayalı bir suçtan oluştuğunu kabul ederek dava açıyor ve bu davanın sonucunda Gemerek Mahkemesi gibi çeşitli davalar ve mahkemeler daha açılarak üstü örtülmek isteniyor. Sonra 16 kere daha Kur'an-ı Kerim yakılmak istenmek üzere izin isteniyor ve verilmiyor. En son İsveç Yüksek Mahkemesi diyor ki: "Bu davaya ben bakacağım." Dolayısıyla, hem yüce dinimize hem milletimize karşı yapılan bu eylemlerin tam karşısında duran İYİ Partiye, İYİ Partinin temsilcilerine canıyürekten teşekkür ediyorum ve hem iktidar hem muhalefet görevi yaptıklarından dolayı da kutluyorum.

Bir ikinci husus, göçmen meselesi. Avrupa'da ihtiyacı olan nitelikli kadrolar ve işe yarayan insanlar kabul ediliyor ama aynı Avrupa Türkiye'de iktidar partisine fon vermek suretiyle mayınlı araziye temizleterek, oradan göçmenlerin elini kolunu

sallayarak, 10,5 milyon göçmenin, sığınmacının, istilacının Türkiye'ye o koridordan geçmesine izin veriliyor. Bu da Büyük Orta Doğu Projesi'nin ilk aşamalarından bir tanesi. Peki, 10,5 milyon Suriyeli buraya girdiğinde ne oluyor? Ankara'nın göbeğinde ilk kadın milletvekilimizin adını taşıyan Satıkadın Ortaokulunda, bakınız, 248 öğrenciden sadece 78 tanesi Türk, diğerleri Suriyeli. Beş sene sonra, düşünün, tabelasında "Türkiye Cumhuriyeti Ortaokulu" yazan sınıflarda 1 Türk öğrencimiz bile olmayacak.

Kilis'ten bir arkadaşımız geldi, diyor ki: "Bir teyze kızını Suriye'ye evlendirdik ve bu kızımız 6 evlat sahibi oldu. Aradan uzun bir süre geçtikten sonra eşi rahmetli olduğunda Türkiye'ye dönerek kendisi Türk vatandaşı, çocuklarının da Türkiye Cumhuriyeti kimliğini almasını talep etti. Biz de öncü olduk, müracaat ettik, büyük oğlana kısa bir zaman içinde Türkiye Cumhuriyeti kimliğini verdiler. Üç ay sonra bu hanımefendi koşarak yanımıza geldi, dedi ki: 'Ne olur diğer evlatlarımı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yapmayın.' Neden diye sorduk. 'Çünkü evladım evlenecek, çeyiz yardımı alıyordu, şimdi vermiyorlar. Çünkü oğlum hastaneye gidiyordu, ücretsiz muayene oluyordu, şimdi olamıyor.'"

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yok böyle bir şey.

RİDVAN UZ (Devamla) – "Evladım iş yeri açacaktı ama maalesef vergiden muaf olmuyor. Türkiye'de Türk olmak çok zoruş." (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Evet, Türkiye'de Türk olmayı bu kadar zor hâle getiren maalesef sizlersiniz. Bunu da açık ve net olarak ifade etmek isterim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – İsveçliler gibi onları yak o zaman.

RİDVAN UZ (Devamla) – Evet, İsveçliler yakan değil. Onlara karşı duran partiyiz biz. Aslında mesele şu beyefendi. Ne diyor? "Bu can bu bedende olduğu müddetçe, bu fakir bu görevde olduğu müddetçe bu teröristi Amerika'ya vermem, benden kimse alamaz." dedikten üç gün sonra o Rahip Brunson'u Amerika'ya göndermek mesele değildir. Mesele "Şam'da Emevi Camisi'nde namaz kılacağım." deyip sonra Esad'a elçiler göndermek değildir. Mesele İdlib'de 34 askerimizi şehit edip arkasından Rusya'da Putin'in ayağında dakikalarca beklemek hiç değildir. Mesele İstanbul'da...

KADEM METE (Muğla) – Mesele tıpış tıpış...

RİDVAN UZ (Devamla) – Mesele "İstanbul'da Binali mi, Sisi mi kazanacak, karar verin." deyip sonra Sisi'yle görüşebilmek için takla atmak hiç değildir. Mesele Türk olmaktadır. Mesele Malazgirt'te Sultan Alparslan, İstanbul'da Fatih Sultan Mehmet, Fransa'da Kanuni Sultan Süleyman olmaktadır.

KADEM METE (Muğla) – Tıpış tıpış dönenlere söyleyin.

RİDVAN UZ (Devamla) – Mesele Kafkasya'da Enver Paşa olmaktadır.

KADEM METE (Muğla) – Tıpış tıpış dönenlere söyleyin.

RİDVAN UZ (Devamla) – Mesele Sakarya'da, mesele Çanakkale'de Mustafa Kemal olabilmektir. (İYİ Parti ve CHP Sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kop gel, kop gel!

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Mesele Erdoğan olabilmektir.

RİDVAN UZ (Devamla) – Bunu olduğunuz gün Türkiye kurtulacaktır.

Hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.25

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.42

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER : Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

12 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi söz sırası Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Özgül Saki'dedir.

Buyurun Sayın Saki. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Merhaba.

Her ne kadar koltuklar boşsa da ben bugün size çok önemli bir durumdan söz etmek istiyorum, İstanbul'dan konuşmak istiyorum.

İstanbul, biliyorsunuz, sadece bizim için değil dünyadaki tüm ülkeler için çok önemli bir kent. Peki, İstanbul adım adım nasıl bir kent hâline geliyor? Rant odaklı yıkım projeleri İstanbul'u adım adım yaşanmaz bir kent hâline getiriyor. Çok az bir sağanakta bile artık İstanbul'da kent merkezinde ölümlü seller yaşanıyor, her sel felaketinde kentin göbeğinde ölümler oluyor. Ayrıca, bütün bir kent âdeta bir şantiye halinde. En son basına yansıyan haberlerde görmüşsünüzdür en fazla işçi cinayetlerinin olduğu yer İstanbul. "Mega proje" diye adlandırdıkları ya da Tayyip Erdoğan'ın "çılgın proje" diye adlandırdığı projelerle bir bütün olarak kent yıkım kenti hâline getirildi. Kuzey Ormanları'nda 10 milyon ağaç kesildi, 80 gölet yok edildi. Sel felaketinin yaşandığı yerlerin bu mega projelerin alanı olduğunu gördüğümüzde aslında bu seldeki ölümlerin rant odaklı mega projelerin katlettiği insanlar olduğunu söylemek çok mümkün.

Yine "Kent bir şantiye hâline geldi." diye söylemiştim. Bu şantiye hâline gelen kentte dün -yine basına yansıdı- Sancaktepe'de 7, 9, 11 yaşlarında 3 kardeşin inşaatın temelinde cansız bedenleri bulundu. Bu inşaat mahalle arasında -top oynamak için oradaymışlar- ve hiçbir kontrol yok. Ayrıca ne tesadüftür ki bu inşaat AKP belediyesine ait bir inşaat. Şimdi, bunlar şu an reel durumda olanlar.

Ayrıca İstanbul'da ne oluyor? İstanbul'da bu mega projelerle bütün yaşam alanları tahrip edilirken hep ismini duyduğumuz şirketlere rant olarak sunuluyor. O tarihsel, kültürel, coğrafi olarak herkesin "göz bebeği" dediği İstanbul, tam bir felaketler kenti hâline geliyor.

Peki, hemen yeni bir projeden size söz etmek istiyorum. Nedir o? Tayyip Erdoğan'ın "Mega proje, çılgın proje." dediği, bizim ise "Mega menfaat projesi." dediğimiz proje, Kanal İstanbul. Şimdi denecek ki Kanal İstanbul 2011'de ilan edildi, yapılacağı ve "Kanal İstanbul'un 2011'den beri aslında projesi hazır, duruyor." denildi ve 2011'den beri Kanal İstanbul Projesi'ne hem bu projeden etkilenecek olan, yaşam alanlarında olan, mahallede yaşayan insanlar karşı, meslek örgütleri karşı, ekolojistler karşı ama Tayyip Erdoğan diyor ki: "İnadına yapacağız." İşte, böyle inadına yapılan projelerden olan "Kanal İstanbul Projesi'nin ilk kazması vuruldu." diye çok kısa süre önce basına yansıdı. Neydi peki bu ilk kazma? Hemen söylüyoruz, YD Madencilik Anonim Şirketinin Çiftalan Marmara Çimento Liman Projesi onaylandı ve bu projenin bağlamında -bu projeler hep birleşik projeler oluyor- 8 katlı 528 adet blokun dikileceği söylendi ve sonra da şöyle bir ilan: "Kanal manzaralı daireler, konutlar satılıyor."

Peki, kim bu arsaları alan, bu konutları dikecek olanlar? 21 Aralık 2018 tarihinde Kuveytli Nour Alkhair Gayrimenkul

Turizm şirketinin bu kanal güzergâhında tarla vasfında olan 58.878 metrekare araziye aldığını biliyoruz. Körfez sermayesiyle yapılması planlanıyor zaten bu Kanal İstanbul Projesi'nin ve bu Kanal İstanbul Projesi'yle yaşam alanları, kuş yolları, her bir sulak alan yine tahrip edilecek. Bütün itirazlara rağmen iktidar bu projeden vazgeçmiyor. Daha sonra paylaşacağız zaten Kanal İstanbul Projesi'nin nasıl bir yıkım olduğuna ilişkin ayrıntıları.

Peki, ne yapıyor iktidarlar kendi krizlerini, sermayedarların krizlerini çözmek için bu mega projelerle? Önce şirketlere peşkeş çekiyorlar, sonra oradan halkı sürüyorlar. Halkı sürüyorlar, sürdürdükleri yerde de onlara "TOKİ konutları inşa edeceğiz." diyorlar, bir de yerinden yurdundan ettikleri o halkı borçlandırıyorlar ve borçlandırarak kendilerine mahkûm kılıyorlar. Sonra, bu mega projelerle ne yapıyorlar? Tabii ki bu mega projeler böyle bölge halkını... Akbelen'den biliyoruz, Cudi'den biliyoruz, Kaz Dağları'ndan biliyoruz; kolay olmuyor. İktidar, bütün kolluk kuvvetleriyle ama hepsiyle birlikte oraya gidiyor ve orada yöre halkının üzerine inanılmaz bir şiddetle giderek devletin kolluk kuvvetlerinin aslında şirketin kolluk kuvvetleri olduğunu çok açık gösteriyor. Bu, devletin kimin devleti olduğunu... Çok aşikâr ama bu uygulamalar bunu gösteriyor; her şey rant için, her şey alınıp satılabilir, her şey kâr için. Bu kadar bütün mega projelerin... Sadece İstanbul'da değil ülkede yapılan bütün mega projeler bölgesine baktığınızda yoksulluk artıyor, istihdam azalıyor ama bu mega projelerle kendilerine peşkeş çekilen şirketler kârlarına kâr katıyor ve övünge de bunu söylüyorlar oysa bu ÇED raporları...

ÇED raporları meselesine gelelim, aslında tüm bu mega projelerden etkilenen tüm çevrelerle birlikte alınması gereken... Tabii ki bunu da hemen değiştirip, sadece şirketlerin yandaş firmalarıyla anlaşarak ÇED raporları düzenleniyor ve bu şekilde onay alınmış gibi yapılıyor. Biz İstanbul'un bir bütün olarak bu Kanal İstanbul Projesi'yle... Hele bu proje bir de üç aktif fay hattının üzerine inşa edilecek ve büyük İstanbul depremi beklenirken bu projeden vazgeçilmiyor. Neden vazgeçilmiyor? Çünkü bu iktidar kandan besleniyor, ölümden besleniyor. 6 Şubat'ta gördük, 6 Şubat'ta ben 2'nci günden itibaren bölgedeydim; evet, hiç kimse yoktu orada dayanışmaya gidenler dışında. Devlet sahneye çıktığında meraları, zeytinlikleri şirketlere peşkeş çekti, "Konut yapacağım." deyip borçlandırdı bölge halkını. Yetmedi, ölümlerin hâlâ devam ettiği... Kaç ay geçti aradan; sel oluyor konteyner kentlerde ama hâlâ her şey güllük gülistanlık gibi gösteriliyor. Bu arada üç aktif fay hattı üzerinde Kanal İstanbul inşa edilmeye çalışılıyor.

Dolayısıyla bu mega projelerden kadınlar nasıl etkileniyor, bir de buraya bakmak istiyorum. Özellikle, mega projelerle, demin dedik ya büyük şirketler şantiye araçlarıyla gidiyor, inşaat firmalarıyla gidiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) – Büyük şantiyelerde yüzde 99 erkekler çalışıyor ve hizmet sektörüne kadınları alıyorlar ya da bölge kadınlarını; burada hem emek sömürülüyor hem taciz, tecavüz, kadına yönelik şiddet artıyor ve bunların hiçbirini görülmüyor. Bu mega projelerle ilgili daha çok konuşacağız çünkü aynı zamanda doğup büyüdüğüm Zonguldak'ın Çaycuma ilçesinde yine devasa bir Filyos Vadisi Projesi yapılıyor, o da bir yıkım projesi. Size bunlardan vazgeçin demiyorum çünkü siz emeğe çöken, ölümden beslenen, savaştan beslenen bir Hükûmetsiniz. Ama diyorum ki gelin yaşamı yeniden inşa edenler birleşik mücadeleyle bu projelerin hepsini yerle bir edelim, yaşamı eşit, özgür biçimde yeniden kuralım. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin 12 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, sayın hatip uluslararası bir sözleşmeyle ilgili olarak söz aldı; gerçi bütün hatiplerimiz hemen hemen aynı şeyi yapıyor. Uluslararası sözleşme görüşüyoruz ama bari sözleşmeden, hani gündemden bir iki cümle bir bahsetmeler de sonra yine istedikleri gibi konuşsalar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani bu, Meclisin usulü açısından da önemli diye düşünüyorum çünkü isim yazıyor, grup yazıyor, altında da "Uluslararası sözleşmeler hakkında konuşuluyor." diye yazıyor yani bir iki cümle bu konulara bir değinilse. İnsanlar hangi konuda konuşuyor, hangi madde üzerinde konuşuyor, azıcık bir fikir sahibi olarak kürsüye çıksalar çok memnun oluruz.

İkinci husus, yaptığımız her şey için, her proje için "aslında" diyerek, arkasına hep bir "rant" kelimesi ekleyerek, yanına bir "kadın" ekleyerek her şeyi kötülemek, her şeyi çöpe atmak, hele hele bir de "Ölümden ve kandan besleniyorsunuz." demek yanlış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Biz her "kentsel dönüşüm" dediğimizde "rantsal dönüşüm" denildi, o projelerin hepsine engel olundu, mahkemeler açıldı, davalar açıldı, insanlar kandırıldı ve o binalar yıkıldı. Ölümden ve kandan kimin beslendiği çok açık ve net ortada. Lütfen, söylenen sözler üzerinden... Siyasette hep dedik ki: Burada kimse acılar üzerinden siyaset yapmasın, bunlar ortak acılarımız.

Kanal İstanbul da İstanbul için -İstanbul çok riskli bir bölgemiz- bir kurtuluş projesidir, kentsel dönüşüm için çok inanılmaz bir alan açacaktır, orada insanların hayatları ve yaşamları kurtulacaktır. Artık bu kentsel dönüşüm işine, bu yenilenme sürecine "rantsal dönüşüm" demekten vazgeçip insanların hayatlarıyla oynamasınlar.

Teşekkür ederim Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkanım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Çok kısa...

BAŞKAN – Ali Mahir Bey, buyurun.

34.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, efendim, bizim hatiplerimizin hepsi tabii ki konuşuyor ama "Uluslararası sözleşmelerden başka her şeyi konuşuyor." derse burada söyleyecek söz var. İstanbul Sözleşmesi'ni konuşuyor, hukukun üstünlüğünü konuşuyor, uzun süren tutuklamaları konuşuyor, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını konuşuyor. E tabii ki yoksulluğu, yolsuzluğu da konuşuyor, konuşacak çünkü Meclisin gündemi bu olmalı zaten. Ama çok uzun söz süreleri olsa, AKP Grubu zaten emeklinin ya da memurun ya da barınmanın sorunlarını gündeme getirirse burada bunları konuşacağız ama bu da bir hak olduğu için konuşuyor, bunu yadırgamamak lazım diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Daniş Beştaş, buyurun.

35.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Yani, doğrusu, Sayın Usta iki gündür -daha doğrusu nöbetinde denk geldim, ilk defa beraber nöbet tutuyoruz- sürekli bir usul hatırlatması içinde. Yani, usulü biliyoruz, burada her milletvekili kürsüye çıktığında kendi taşıdığı sorumlulukla konuşuyor, birincisi bu, İç Tüzük'e bağlı olarak konuşuyor. Tabii ki uluslararası sözleşmelerde biz en çok Türkiye'nin ve bu iktidarın imzasını koyduğu hiçbir sözleşmeyi uygulamadığı hatırlatmasını yaparız, bunu yapmaya devam edeceğiz.

Nedense iktidar şöyle bir beklenti içinde: Onlar yapsın, biz alkışlayalım. Yok öyle bir dünya, biz muhalefetiz ve alkışlayacağımız bir icraat olduğunda da zaten yeri geldiğinde -ki olmuyor- bunu söyleriz de, bundan çekinmeyiz. Yani, şimdi, usul hatırlatmasını reddediyorum.

Diğeri de, yani açıkçası hani insanların ölümüne sebebiyet verdiğimizde dair falan çok ağır bir şey söyledi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – ...kentsel dönüşümü işaret ederek, işte, rant meselesine dair hatibimizin, vekilimizin söylediği sözlerle. Yani, bütün dünya biliyor ki Adalet ve Kalkınma Partisi bir inşaat partisi aynı zamanda, müteahhitler partisi. Yani varsa yoksa inşaat yapma, ama kentsel dönüşümle, ama maden ocakları açma, ama meralara binalar dikme, ama Kanal İstanbul'la yüz binlerce insanın hayatını mahvetme yani bunu biz değil bütün Türkiye yaşıyor. Rant ve nepotizm bu iktidarın temel karakteri hâline dönmüş. Biz bunu ilk kez söylemiyoruz ki buradan 1 milyon kere söyledik, yine söyleyeceğiz ve söylemeye devam edeceğiz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Dervişoğlu, buyurun.

36.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Konuya müdahil olmak niyetinde değildim ama bir milletvekilinin hangi konuşmayı yapacağına müdahale etmek ya da yapacağı konuşmanın içeriğini beğenip beğenmemek bizim taşıdığımız sıfatlarla belirlenecek bir şey değil. Netice itibarıyla, muhalefet partileri görüş ve düşüncelerini her fırsatta dile getirirler bundan alınganlık çıkarılmasını çok yerinde bulmam ama biliyorsunuz çok yoğun bir çalışma temposuyla icrayı faaliyet ediyoruz, sinir sistemleri de zaman zaman yıpranabiliyor ve hiç olmaması icap eden tartışmalar da yaşanabiliyor. Bu noktada hem konuşanın dikkatli ve ölçülü hem de dinleyenin sabırlı davranması lazım. Yani ne yapalım şimdi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Hükümeti eleştirebilmek için bir kanun teklifini Meclise getirmeye kalksak zaten gündeme getirmeyeceksiniz, muhalefet partileri de kendilerine tanınan bu imkânlardan yararlanıyor; bunun hoşgörüsüyle karşılanması lazım. Karşılıklı birbirimize bir şeyler söyleyerek ortamı da germeye kalkmanın bir anlamı yok. Kendimize yakıştığı gibi davranmaya devam edeceğimize olan inancım tamdır. Zaten bu kabîl tartışmaların iktidarı muhalefeti de olmaz, bunlar demokrasiler içinde medeni tartışmalar olarak kabul edilmelidir. Bu hususa vurgu yapmak istedim, müsamahanız için teşekkür ediyorum.

Efendim, size de teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin, buyurun.

37.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Şimdi, tabii, burada belirli bir nezaket çerçevesinde süreçleri yürütmeye çalışıyoruz. İktidar partisindeki Grup Başkan Vekili arkadaşımızın sürekli usulle ilgili bu şekilde bir itirazda bulunmasını doğru bulmuyoruz, hatta kendisini Meclis Başkanının da yerine koyarak bir yönlendirme yapıyormuş gibi konuşmasını doğru bulmuyoruz; bunu özellikle ifade ediyorum. Biz de iyi niyetimizle sürece katkı sunmaya çalışıyoruz. Nitekim, konuşma sürelerinin kısaltılması vesaire konularında gereken iyi niyeti ortaya koyuyoruz.

Ancak bir hususu Sayın Şahin Usta'nın izah etmesinde fayda görüyorum İstanbul Milletvekili olduğum için; Kanal İstanbul'la ilgili "Yeni kentsel dönüşüm alanları açacak." gibi bir ifade kullandı. Bu ne anlama geliyor? Tam aksine, iktidarın Kanal İstanbul'la ilgili, oraların büyük oranda yapılaşmaya açılmayacağı gibi bir savunması var. Bu konuya Leyla Hanım bir izahat getirirse memnun olurum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu ile İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Elbette ki bir medeni çerçevede ve sabırla tartışmaları yürütüyoruz ama "Ölüm ve ranttan besleniyorsunuz." denilince de buradaki 200 milletvekilimizin bunu açıklama hakkının olduğunu düşünüyorum. Bunu izah etmek için özellikle söz aldım.

İsa Bey'in bahsettiği konu yani "Nasıl bir kentsel dönüşüm olacak?" çok uzun ve ayrıntılı bir konu. Bunu şimdi burada anlatmaya kalkarsam görüşmeler de uzayacak ama ayrı bir gündem maddesi yaparak, Kanal İstanbul'la ilgili bir bilgilendirme arzu edersek Bakanımızı davet edebiliriz. Burada hazırına nasıl bir proje olduğunu, nasıl bir kentsel dönüşüm düşünüldüğünü, orada İstanbul için hangi imkânların sağlanacağını hem sorularla hem de cevaplarla dinleme imkânımız olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, meram anlaşılmıştır.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 12) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın İnan Akgün Alp.

Sayın Alp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben de görüşülmekte olan Spitsbergen ile ilgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te imzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine grubumuzun görüşlerini paylaşmak üzere huzurunuzdayım.

Az önce, AK PARTİ Grup Başkan Vekili uluslararası anlaşmaların konuşulduğu bir gündem maddesini hatırlattı, bir hafta önce de Sayın Meclis Başkanımız Meclisin açılmasına bir hafta kala ölçülü muhalefet tavsiyesinde bulunmuştu. Değerli milletvekilleri, hiç kimse Cumhuriyet Halk Partisine ne ölçü biçebilir ne de muhalefet tarzımızı eleştirebilir. (CHP sıralarından alkışlar) Ben, Sayın Grup Başkan Vekilini bu müdahalesini kabul etmediğimizi buradan haykırmak istiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1920 tarihli Paris gündeminden, 2023 tarihli Türkiye gündemine dair birkaç hususta görüşlerimi dile getirmek üzere huzurlarınızdayım. Bugün Kars Milletvekili olarak konuşuyorum ama bu konuşmayı aynı zamanda Kars, Ardahan, Iğdır ve Ağrı halkı adına da yapıyorum. Bu illerin yıllardır birikmiş haklı bir isyanını dile getirmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Erzurum, güzel bir ilimiz, gelişmesini, kalkınmasını hepimiz çok isteriz fakat Kars, Ağrı, Iğdır ve Ardahan illerinin âdetâ Erzurum'un bir ilçesiymiş gibi konumlandırılmasını da bu iller adına reddediyorum. Eğer müsaade buyurursanız birkaç örnekle iddiamı gerekçelendireceğim.

Değerli milletvekilleri, Kars, Ardahan ve Ağrı illerinde hastanelerin durumu içler acısıdır, bölge illerinde yeterli doktor yoktur, yeterli hastane yoktur, hastanelerde yeterli ekipman yoktur. Bölge insanı tam teşekküllü bir hastaneye yetişebilmek için sabahın dördünde yola çıkmakta ve ancak Erzurum iline giderek hastane imkânına kavuşmaktadır. Erzurum'da ise çok sayıda devlet hastanesi, şehir hastanesi, özel hastane, üniversite hastanesi, araştırma hastanesi vardır. Bu planlama yapılırken neden bölge halkının ihtiyacı göz önüne alınmamıştır da bütün hastane yatırımları Erzurum iline yapılmıştır? Maalesef biz Erzurum hastaneleri yollarında insanlarımızı kaybediyoruz, insanlarımızın hayat hakkı, sağlık hakkı bu yolla ihlal ediliyor. Âdetâ devlet eliyle insanlar Erzurum iline gitmeye mahkûm bırakılmıştır. Şu anda gidin bakın, Erzurum otellerinde Karslılar, Ardahanlılar ve Iğdırlılar hasta yakınlarını beklemek için yatmakta, Kars otellerinde ise Erzurumlular ticaret için, pazarlama amacıyla, ekonomik gerekçelerle bulunmaktalar.

Erzurum'da çok güzel bir kayak tesisi var ama Sarıkamış'ta daha güzel bir kayak tesisi var. Sarıkamış'a kayağa gidenleriniz bilir, çam ormanları içerisinde telesiyeye yukarı çıkarsınız kuş cıvıltıları içerisinde, kristal kar özelliği vardır ve dünyanın en önemli kayak merkezlerinden biridir ama Erzurum'un kayak tesislerinde 400 tane suni karlama makinesi varken Sarıkamış kayak tesisinde sıfır suni karlama tesisi vardır. Böyle olunca nasıl bir sonuç doğuyor? Erzurum, kayak sezonunu doksan gün süreyle uzatabiliyor, çok erken başlıyor ve çok geç bitiriyor ve böylelikle Kars turizmi sekteye uğruyor, turist ister istemez Erzurum'da kayak sezonunu açmak zorunda kalıyor. Aslında Kars için, Sarıkamış için de karlama makineleri için bir bütçe ayrılmıştı fakat bu bütçe kütük evler yapılmak suretiyle, ağaç evler yapılmak suretiyle kullanıldı ve o evlerin işletmesini yapan şirketlerin müdürü de Erzurumludur. Erzurumlular aslında alınmasınlar, eski Erzurum Müftüsü de Karslıydı ama onu da maalesef herhâlde çok fazla görevde tutmadınız.

Şu anda gündemde olduğu için bir örnek daha vermek istiyorum. Bu sezon, içinde bulunduğumuz sezon Kars için çok önemli bir sezon; hem önümüzdeki yılın besi materyali olan hayvanların satışının yapıldığı bir sezondur hem de önümüzdeki Kurban Bayramı'nda kesimi yapılacak hayvanların batı illerine sevk edildiği bir sezondur. Fakat, bu sene çok ilginç bir uygulamayla karşı karşıyayız. Kars ve Erzurum arasında bir istasyon kurulmuş ve bu istasyonda Kars'tan sevk edilen hayvan tırları, hayvan kamyonları durduruluyor ve hayvanların küpeleri bulunmadığı gerekçesiyle alıcı ve satıcıya beşer bin lira ceza veriliyor ve birçok tıra 100 bin lirayı aşan miktarlarda cezalar uygulanıyor. Öyle olunca tüccar Erzurum'un doğusuna geçmek istemiyor ve sezonda muhakkak suretle önce Erzurum'un hayvanı satılıyor, Kars ve Ardahan'ın yaylın hayvanları satılmıyor.

Kars'ta bir Doğu Ekspresi vardır, turizmimiz için çok önemli bir ekspres, bu ekspresin saatleri ve fiyatları da o şekilde ayarlanmış ki Doğu Ekspresi'yle Kars'a gelecek turistler Erzurum'da inmek zorunda kalıyorlar, Kars turizmine de bu yolla bir darbe vuruluyor. Taahhüt sektörü zaten Erzurumlu firmaların elindedir, merkezî bütçeden bu illerin aldığı paylar da müteahhitler yoluyla geri Erzurum'a dönmektedir. Gıda sektöründe öyle bir fiyat politikası yürütülüyor ki değerli milletvekilleri, Kars'tan manavlar, bakkallar, marketler her sabah kalkıp Erzurum'a gidip mal almak zorunda kalıyorlar; daha ucuz maliyete geliyor Erzurum'daki fiyatlar ucuz olduğu için çünkü bütün büyük firmaların depoları her ne hikmetse Erzurum'da yapılmıştır.

Bölge illerinde bürokrasinin bütün kritik mevkielelerinde de Erzurumlu hemşehrilerimiz var, bürokrasi üzerinden de bu düzen sürekli olarak kendini yeniden üretiyor. Az önce bahsettiğim Sarıkamış kayakevindeki dağ otelinin müdürü bile Erzurumludur. Bu örnekleri ben çoğaltabilirim, onlarcasını sayabilirim. Biz, Erzurum'un bölge illerindeki bu idari, bürokratik ve ticari vesayetini artık reddediyoruz. Böyle bir vesayetini bizim kamu yönetimi anlayışımızda da esasen yeri yoktur. Biz, bu ülkenin eşit haklara sahip yurttaşları olarak yaşamak istiyoruz, bu politikaların aslında size de bir faydası yok çünkü dikkat ederseniz sadece Erzurum'da iktidarsınız, diğer bütün çevre illerde muhalefettesiniz. İktidarınızı da bu nedenle bu politikadan vazgeçmeye çağırıyorum.

Değerli milletvekilleri, yasama tatili boyunca hepimiz illerimizdeydik, halkımızla iç içeydik, çok önemli sorunlarla yüz yüze geldik. Siz sosyal yardımları seçimden sonra niye kesiyorsunuz Sayın AK PARTİ Grubu? Sosyal yardımlara muhtaç birçok yurttaşımız var. Birkaç örnek vereyim mesela: Kars'ta bir vatandaşımız bana sorununu iletti, sigortalı çocuğu olduğu için, aldığı muhtaç aylığının kesildiğini iletti. Bu insanların kendi çocukları elbette ki sigortalı da olabilir, elbette ki aileden kalma, babadan kalma hisseli tarlalara da sahip olabilirler. Siz zaten insanların yoksullaştırdınız, ekonomik olarak muhtaç hâle getirdiniz, seçimden sonra da siyasi mülahazalarla insanların sosyal yardımlarını kesmeye başladınız. Artık toplumda şu duygu yerleşti: AK PARTİ gelirse sosyal yardımlar kesilir. Herhâlde bunun faturası yerel seçimlerde çıkacaktır diye düşünüyorum.

Ben geçenlerde sosyal medya hesabımdan bir paylaşımında bulundum, Kars'ta çöpten ekmek toplayan yaşlı bir vatandaşımızın görüntüsünü paylaştım. Böyle bir görüşmeye muttali olsanız, siz bölge idarecisi olsaydınız vereceğiniz ilk refleks ne olurdu? Elbette ki o yardıma muhtaç vatandaşımıza ulaşmak isterdiniz, nasıl bir sosyal yardıma bulunacağınıza düşünürdünüz ama idarecileriniz ne yapıyor? O çöp görüntüsünün cereyan ettiği yere 2 polis diktirler. İki gün boyunca bölge esnafından, çevre esnafından bu görüntüleri kim çekti de Cumhuriyet Halk Partisi milletvekiline iletti diye soruşturma yaptılar. Bu anlayış, bu kamu yönetimi anlayışı Sayın Cumhurbaşkanının daha iki gün önce burada izah ettiği Türkiye Yüzyılı vizyonuna her hâlde taban tabana zıt bir anlayıştır. Kars'ta resmen Türkiye Yüzyılı vizyonsuzluğu hayat buluyor.

Değerli milletvekilleri, seçimden sonra partizan müdahalelerle çok sayıda karşılaşıyoruz, her ilde karşılaşıyoruz. Siz hizmeti oy verme anlayışına indirgediniz artık, oy verenlere hizmet yapılır anlayışına indirgediniz. Mesela, Kars'ın Kurudere köyleri

vardır, grup köyleridir bunlar, 7-8 köydür; şu anda köy içi yollarında insanlar çamurdan yürüyemediği için çeperlerin üzerinden, damların üzerinden yürümeye başlıyor, Kars'la bağlantısını sağlayan köy yolları da âdeta traktörle gidilemeyecek durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – İnsanlar tarla yollarında paralel yol açarak ulaşmaktadır.

BAŞKAN – Evet, lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

Buyurun.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Ve köy yollarının yapılması talepleri de yerel seçim sonrasına erteleniyor yerel yöneticileriniz tarafından. Bu yolların da bir an önce programa alınması için Sayın Bakanı da buradan göreve davet ediyorum.

Bu örneği çoğaltmak istiyorum müsaade buyurursanız. Mesela, Sarıkamış'ın Alisofu ve Asboğa köyleri var, 800 metre bir asfalt yol yapılması lazım veya beton yol yapılması lazım ana yola ulaşmaları için, çevre köylerdeki herkesi yapıyor fakat bu köylerinki yapılmıyor. Bir oy oranlarına bakmanızı tavsiye ederim, oy vermeyen köylerin yollarının yapılmayacağı artık açık açık yerel idarecileriniz tarafından insanlara söyleniyor.

Köylerin bir diğer önemli sorunu da elektrik vasıtasıyla içme suyu temin etmek zorunda kalıyorlar, açılan kuyulara birer trafo bağlayıp oradan elektrik vasıtasıyla su temin ediyorlar. Mesela Kars Merkez, Halefoğlu ve Akbaba köylerinin durumu burada bu şekildedir ve çok ağır elektrik faturaları geliyor. İnsanlarımızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Sayın Başkan, selamlamama müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Ben herkes için eşit, aynı uygulamayı yapıyorum, lütfen...

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 3'üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası "Başkanın gerekli görmesi halinde açık oylama oturumun sonuna veya haftanın belli bir gününe bırakılabilir." hükmünü havidir. Bu hüküm uyarınca teklifin açık oylamasını oturumun sonuna bırakıyorum. Görüşmeler bittikten sonra 3 teklifi peş peşe birlikte oylayacağız.

Şimdi, 2'nci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/19) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 13 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Soru-cevap? Yok.

Görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelerine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

SPITSBERGEN İLE İLGİLİ OLARAK 9 ŞUBAT 1920 TARİHİNDE PARİS'TE İMZALANAN ANTLAŞMAYA KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) Spitsbergen ile ilgili olarak 9 Şubat 1920 tarihinde Paris'te imzalanan "Antlaşma"ya katılmamız uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Madde üzerinde Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Celal Fırat.

Sayın Fırat, buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, sevgili dostlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum

İktidar, toplumsal yaşamın tümünü kamusal ve özel alanda kendi siyasi ve ideolojik anlayışına uygun olarak biçimlendirmeye, düzenlemeye çalışmaktadır; eleştirileri, düşünce farklılıklarını yok saymakta, tanınma, demokratik hak arayışları ve özgürlük taleplerini baskı, şiddetle karşılamaktadır. Din, inanç, etnik kimlik ve yaşam tarzı gibi alanlar son derece hassas olan konulardır. Bu konulardaki tekçi, dayatmacı ve zorlayıcı yaklaşımların büyük sorunlara neden olabileceğini yaşayarak hepimiz görmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, ne adına yapılırsa yapılsın, bu tür yaklaşımların toplumda büyük huzursuzluklara neden olacağını söylemek için kâhin olmaya gerek yok sanırım. Bu ülkede çok farklı din, mezhep, inanç, etnik kimlik, inanan, inanmayan ve farklı yaşam tarzları tüm bunlara rağmen varlıklarını sürdürmektedir. Bir arada, birbirinin her türden kimliğini tanıyarak, ötekileştirmeden, hakkını teslim ederek barış içinde yaşamının koşulları neden olmasın?

Temel insan hakları, insan, topluluk ve birey olarak tarihsel, etnik, tüm kültürel varlığıyla özgürce var olma gibi haklar uluslararası hukukta güvence altına alınmıştır. Temel insan hakları ve evrensel hukuk da bunu gerektirir, bu tür tekçi dayatmaları reddetmektedir.

Değerli milletvekilleri, biz Aleviler de bu tekçi, asimilasyoncu ve yok sayan anlayıştan fazlasıyla nasibimizi almaktayız. Alevi yurttaşların gündemde olan bazı sorunlarını kısaca sizinle paylaşmak istiyorum. Geçen hafta, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Genel Başkanı Cuma Erçe, Alevi kurum temsilcileri, cemevi başkanları şiddet kullanılarak ters kelepçeyle gözaltına alındılar. Şimdi ise aralarında Demokratik Alevi Dernekleri Eş Başkanı Kadriye Doğan, 1 Mayıs Cemevi yöneticisi Halil Aksu olmak üzere 20'ye yakın kişi evleri basılarak gözaltına alınmıştır. Kurumlarımızın ve cemevlerimizin yöneticilerine, başkanlarına yapılan bu zulüm ne zaman sona erecek, bu tahammülsüzlüğün sebebi nedir? Eş Başkan Kadriye Doğan olmak üzere, beraberindeki canlarımızın bir an önce serbest bırakılmalarını arzuluyoruz.

Sivas Madımak katliamı, aradan geçen bunca süreye rağmen tam anlamıyla anlatılmamıştır, arkasındaki örgütler bulunmamış, gerçek failer yakalanmamış ve adalet yerini maalesef bulmamıştır. 14 Eylül 2023 tarihinde firari 3 sanığın yargılandığı son dava ise zaman aşımına tabi tutularak düşürülmüştür. Türkiye tarihinde Alevilere karşı işlenmiş en karanlık katliamlardan biri olan Sivas Madımak katliamının faillerinden firari 3 sanığın kaçak sayılmalarına rağmen zaman aşımı gerekçe

(*)13 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

gösterilerek yargılanmaması hukuki bir skandaldır. İktidar davanın zaman aşımına uğramasıyla yetinmemiş, 2 Temmuz 1993'te 33 kişinin yakılarak katledilmesine ilişkin Sivas katliamı davasında idama mahkûm edilen Hayrettin Gül'ün ağırlaştırılmış müebbet hapse çevrilen cezasını sürekli hastalık gerekçesiyle 6 Eylül 2023'te Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararıyla kaldırmıştır. Yaşanan bu gerçekliklere rağmen Cumhurbaşkanı'nın Madımak sanığına af çıkarması başta Aleviler olmak üzere tüm demokratik kamuoyunda tepkiyle karşılanmış ve vicdanları bir kez daha yaralamıştır. 1993'te Sivas'ta Pir Sultan Abdal'ı anmaya giden canlarımızın dilinde sevgili dostlar, pirimizin "Kadılar, müftüler fetva yazarsa/işte kement, işte boynum, asarsa/işte hançer, işte kelle, keserse/Dönen dönsün ben dönmezem yolumdan." deyişini dilden dile yayarak yaşayan biz Aleviler, bu ülkenin aydınlık yüzü olan insanlar Madımak katliamının bir insanlık suçu olduğunu hiçbir zaman unutmayacağız. Madımak katliamı davası için "Zaman aşımı." diyenler bilmeliler ki bu acıyı zaman aşındıramaz diyoruz.

Aynı zamanda, 3 Ekim 1993 yılında Muş'un Korkut ilçesinde yaşanan Vartinis katliamı ve Musa Anter'in katledilmeleri gibi insanlık suçu sayılan davaların aydınlatılması için mücadelemize devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, devlet biz Alevileri tanımıyor, inancımıza müdahale ediyor, yeniden tanımlamaya çalışıyor. Zorunlu din dersleri, baskılar, nefret söylemleri, cezasızlık politikaları maalesef devam ediyor. Madımak utanç müzesi yapılmadığı gibi, dava zaman aşımına uğratılıyor; katilleri Cumhurbaşkanı tarafından affediliyor. Cemevlerimiz -üzülerek belirtmek gerekiyor ki- yasal olarak tanınmıyor. Ayrımcılığa ilişkin devletin yasa, kanun ve yönetmelikleri tüm girişimlerimize rağmen değişmeden, yerli yerinde duruyor. Lehimize olan AIHM ve ülkemizdeki yargı organlarının aldığı kararlar uygulanmıyor. Alevi toplumunun bilinen çok sayıda sorunu ortada dururken tüm itirazlarımıza rağmen acele bir şekilde Kültür Bakanlığı bünyesinde Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı kurulmuştur. İzlediğimiz kadarıyla da bu kurum yıllarca dile getirdiğimiz sorunlara kulaklarını tıkamaktadır ve başka işlerle meşgul olmaktadır. Bu kurum çok yoğun bir faaliyet yürütüp Alevi kurumlarımızın ve ocaklarımızın arasına nifak tohumları ekip bir kargaşa yaratmaya, dedelerimizi ve ocak evlatlarını Bakanlığın memuru hâline getirmeye niyetleniyor. Alevi inancı sadece bir kültürel öge midir ki Kültür Bakanlığının bünyesine alıyorsunuz? Sevgili canlar, Hak âşığı Nesimi'nin ve yol erenlerimizin iki cihana sığdıramadığı inancımızı bir bakanlığa nasıl sığdıracaksınız? Bu cüreti kimden, nasıl alıyorsunuz? Ne böyle bir kurumun kurulmasına ne de böyle bir kurumun yürüttüğü çalışmalara biz Alevilerin asla rızası olmayacağını bilmenizi istiyoruz. Devlet, inancını tanımadığı bir topluluk için Kültür Bakanlığına bağlı bir Başkanlık kurmuş, bu Başkanlığa bağlı memurlar köy köy bütün kentleri gezip cemevlerinde bazı tekliflerde bulunup sorunları çözeceklerini ileri sürmektedirler. Bununla da yetinmeyip, cemevlerine bir personel atanacağını söyleyip dedelerimizi uzman statüsünde işe alıyorlar. Düşünün ki dedelerimizi bile inanç önderi olarak görmeyen bir Başkanlıktan bahsediyoruz.

Değerli dostlar, Alevilerin sorunlarının çözümünün yeri Kültür ya da İçişleri Bakanlıkları değildir, eşit yurttaşlığa dayalı, demokratik ve özgürlükçü bir anayasadır diyoruz. İktidarın gücüyle Alevi toplumunu satın alacaklarını düşünüyorlar. Biz buna yıllardır hatta yüz yıllardır karşı çıktık, direndik, bedeller ödedik. Devlet hiçbir zaman Alevilerin yolundan çeviremedi. Tarihin hiçbir döneminde Aleviler devletin bu tür oyunlarına kanmamış, zorbalıklarına boyun eğmemiş; bundan sonra da eğmeyecektir çünkü biz Şah Hüseyin'in, Seyyid Nesimilerin, Hallac-ı Mansurların, Pir Sultanların torunuyuz, onlar boyun eğip teslim mi oldu ki biz olalım! Bütün canlarımızı bu girişimlere karşı uyanık olmaya davet ediyoruz.

İktidar kendi Alevi'sini yaratmak istiyor, inancımızı tanımlamaya çalışıyor. Bizi tanımlamaya çalışanlara pirimiz hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin bir kelamıyla cevap vermek isteriz: "İrki, rengi, kökeni, dili ne olursa olsun iyiler iyidir." Devlet bize hakkımızı verecekse cemevlerimizi ibadethane olarak tanısin, zorunlu din dersleri uygulamadan vazgeçsin diye beklerken ÇEDES Projesiyle okullara getiriyor. ÇEDES Projesi, farklı olan herkese ve dahi farklı kavramlara meydan okuyor. Mezhepçi bir bakış açısıyla imamlara, vaizlere, din adamlarına yüklenen bu görev elbette ki diğerlerini kapsayıcı şekilde sonuçlanmayacaktır. Devlet eliyle mezhepçi değerlerle eğitim verilmesi eşitliğe; din, vicdan, inanç ve düşünce özgürlüğüne aykırıdır diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

CELAL FIRAT (Devamla) – Hepimiz bu çerçevede, gelin, bu ülkedeki sorunları pirlerimizin, ulularımızın kelimeleriyle...

Hani Sayın Cumhurbaşkanının ikide bir dillendirdiği "Gelin canlar bir olalım, iri olalım, diri olalım..." dizesiyle sorunlarımızı çözmek istiyorsak el ele verelim. Hacı Bektaş Velilerin, Yunus Emrelerin, Hacı Bayramların, Mevlânaların dizeleri bu coğrafyaya güzelliği getirmek için gereklidir diyorum.

Boz Atlı Hızır hepimizin yoldaşı olsun diyorum. Aşk ile... (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Nermin Yıldırım Kara'dadır.

Sayın Yıldırım Kara, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Sayın Başkan, Genel Kuruldaki değerli arkadaşlarım; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Dün ve bugün Mecliste birtakım tartışmalar oldu veya münazaralar oldu diyelim biz buna, ben hem üzüldüm hem de biraz şaşkırdım açıkçası. Biz Hatay milletvekilleri olarak ve bölgedeki birçok depremde yıkıma uğramış bölgenin insanları olarak esasında birbirimizle dayanışmayı ve birlikte mücadele etmeyi esas kıldık. Bu bizim için çok kıymetli çünkü biraz evvel sayın vekilim de ifade etti ki deprem siyasetin üstünde bir mücadeledir Ancak "Açıkta hiçbir kimsemiz yok; paket paket değil, koli koli her şeyi verdik, veriyoruz, kimse aç, açıkta değil." dersek eksik söylemiş oluruz, doğruyu da söylemiş olmayız. Çünkü ben o zaman derim ki: Arkadaşlar, iklim krizinin hem dünyayı hem de bölgemizi etkilediği aşikâr. Biz artık meteorolojiden çok kuvvetli sağanak yağışı da, doluyu da görebiliyoruz, kavurucu sıcakları da algılayabiliyoruz. O zaman ben size şunu sorarım: Üç gün önce 20-22 metre yükseklikte konteynerlerin içerisinde kendilerine küçücük bir yaşam alanı oluşturmak isteyen vatandaşlarımız, yurttaşlarımız tentelerin üzerinde ya da olmayan tentelerin üzerinde kovalarla suyu boşaltmak zorunda mı? Silikonlar çekilmediği için tüm malvarlığı sadece iki tane süngerden yatak, bir televizyon, bir buzdolabı, üçlü bir ocak olduğu için onları da korumak zorunda mı? O bakımdan, bakın, yağışların geleceğini hepimiz biliyoruz, dolayısıyla bunu bari, bir daha ben... Bu benim ikinci kürsü konuşmam. Umarım bir daha depremle ilgili yurttaşlarımızın bu şekilde televizyonlarda konu edilmediği gelecek güzel zamanları gerçekten istiyorum. O bakımdan şimdiden söylüyoruz ki şu anda 144 bine yakın, belki de biraz daha fazla insanımız konteyner alanlarında yaşıyorlar. Bir çadır meselesi var. Arkadaşlar, şu anda çadırlarda, evet, kalanlar var, az hasarlı evi olanlar var, benim de evim az hasarlı ama bunların hak sahipliği yok. Dolayısıyla evinin önüne, bahçesinin önüne, tarlasının önüne elbette çadır kuruyor. Dolayısıyla da çadırlarda yaşamak zorunda kalıyor. O bakımdan "Çadır asla yok." gibi bir şey... Daha biraz evvel özellikle meslek mensubu bir baro başkanı arkadaşımızı aradık. İkinci bölgesindeki birden fazla çadırı 3 kişiyle, 5 kişiyle çarparsanız içinde kaç bine tekabül edecek bir vatandaş topluluğu olduğunu görebilirsiniz.

Şunu da söylemek istiyorum: Biz hasta olan, epilepsi hastası olan, yatalak hasta olan insanları hak sahibi olmasa da konteynerlere yerleştiriyoruz ama bu yetmez, kaymakamlarımızdan daha fazlasını rica ediyoruz. Neden daha fazlası? Çünkü depremin üzerinden sekiz ay geçti, artık bunları, okulların durumunu, yurtların durumunu, hastanelerin durumunu konuşmamalıyız. Biz artık Hatay'ı öyle bir cazibe merkezi hâline getirmeliyiz ki... Yani artık Hatay'da kültür turizmi maalesef yok, sizin gelip güzel

güzel yemek yiyeceğiniz yerler yok. İşte, onu tekrar yapabilmek için bunu elbette siyasetüstü yapmalıyız. Tekrar oraya gelin birlikte yemek yiyelim diye, yaylalara çıkalım diye bunu birlikte yapmalıyız ve hiç kimsenin Hatay'ı unutmamasına izin vermemeliyiz; bunu birlikte başaracağız.

Öğretmenler, sağlık çalışanları... O kadar hastanemiz yıkıldı, şu an hastanelerde çalışan sağlık çalışanını veya doktoru performansla dayalı bir sisteme niye angaje etmek durumundayız? Daha fazla teşvik vermeliyiz, daha fazla istisnalarla doktorları, öğretmenleri, bölgede hizmet yapabilmeleri için ikna etmeliyiz; bizlerle mücadele etmelerine olanak tanıyalım.

Hiç haberiniz var mı ya da daha fazla ilgilenmek ister misiniz? Mesela depremde bu yana hayatlarını kaybetmiş aileler var. Bunların çocuklarından, evlatlarından asla haber alınamadı; akrabaları ne öldüklerini biliyorlar ne de ölediklerini biliyorlar, hiçbir şekilde haber yok. DNA eşleşmelerinin daha fazla olmasını istiyorlar, fekkikabrin daha fazla yapılmasını istiyorlar. Mesela bunlar için ne yapmayı planlıyoruz? Ne düşünüyorsunuz, herhangi bir fikriniz var mı?

Bizim bunun dışında da birçok sorunuz var. Örneğin, hastanelerde PET çekimleri, efendim, kemoterapi hizmeti... Kemoterapiyle ilgili problemi olanlar, kanser hastaları Adana'ya gitmesin. Hastanelerimizin donanımı, özellikle iklimlendirme ve HEPA filtreleriyle ilgili sıkıntıları var, bunları çözmeliyiz. İskenderun'da bir acil durum hastanemiz var çünkü bir SSK hastanemiz yıkıldı ve bu hastanemiz umarım yıl sonuna kalmadan işletmeye, faaliyete girecek. Ve bu faaliyete girecek ama otoban bağlantı yolunun -buradan inşallah Ulaştırma Bakanımız da bizi duyar- bir an evvel yapılmasını istiyoruz.

Belen Geçidi -hepiniz duymuşsunuzdur- depremde bize o kadar çok fayda sağladı ki, o kadar sağlıklı bir koşulda yardımların, tırların bize ulaşmasını... İyi ki orası varmış. Eğer orası olmasaydı inanın kayıplar daha fazla olurdu, zarar daha fazla olurdu. O yüzden, diyoruz ki: Belen Sarımaçı'da biten otoyolun Antakya'ya bağlanmasına ilişkin bu projeyi yatırım planına mı alacaksınız, bütçeden pay mı vereceksiniz, nasıl bir bütçe olacağı sağlayacaksanız derhâl, bir an evvel Belen Geçidi'yle ilgili projeyi lütfen sağlıklı bir şekilde, daha fazla vakit kaybetmeden yapın.

Biz Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına -ben mali müşavirim- esnaflar adına, KOBİ'ler adına tutanaklar tuttuk, madem bu vatandaşlarımızın ticari hayatı sürdürülebilirliği esas ise tutanaklar tuttuk, dedik ki: Bu kadar ham maddesi, bu kadar makine, teçhizatı enkaz altında kalmıştır. Bunları fiyatlandırarak emsal bedellerle tutanak altına aldık, dolayısıyla şimdi merak ediyoruz ve kamuoyu bunu istiyor, bekliyor; bu tutanakların gereği yapılmalı.

Bunun dışında bir başka husus, kiracılara verilen 3 bin lira ila 5 bin lirayla ilgili... Her zaman diyoruz ki... Ben geçen gün basın açıklaması yaptım. Eğer burada oturup da Ankara'da oturan herhangi bir vekil varsa veya bir kimse varsa gelsin, Hatay'da bir tane de bana bulsun, ben de oturayım 3 bin lira, 5 bin liralık evde. Yok, öyle bir şey yok; 15 bin liradan aşağıya ev yok yani biz Anadolu'da yaşıyoruz bir de İstanbul falan değil, Anadolu'da yaşıyoruz. Doğal olarak Hatay'da yapılacak çok fazla iş var özellikle sağlık emekçileri ve öğretmenlerimiz için, onları teşvik edin ve o bölgelere gelsinler. Depremde hayatını kaybetmiş insanların yakınlarını aramalarına özellikle destek olun.

Özellikle mali müşavir arkadaşlarımızın, meslektaşlarımızın şu sorunlarını da buradan dile getirirsem edemeyeceğim. Vergi dairelerinde ve SGK kurumunda bazı sıkıntılar, özellikle personel eksikliğiyle ilgili sıkıntılarımız oluyor. Mesela ne gibi? EYT'de tazminatlarını alamamış KOBİ'lerde çalışan bir sürü vatandaş var; bu, Türkiye'nin sorunu, sadece Hatay'ın değil ama emeklilik dosyaları kurumlarda bekleyen depremzedelerimiz var. Bunların işlemlerinin bir an evvel yapılarak en azından deprem bölgesindeki 11 ildeki vatandaşlarımıza EYT'den sağlanan bu maaşlarının bir an evvel bağlanması için lütfen öncelik tanıyın çünkü bize her gün onlarca telefon geliyor: "Sayın Vekilim, biz EYT'den emekli olduk ama bizim dosyalarımız Bursa'da, Antalya'da; ne olur, arar mısınız?" O yüzden sizlerden istiyoruz, talep ediyoruz; özellikle deprem bölgesindeki vatandaşlarımızın EYT dosyalarına bakın ve bir an evvel onların emeklilik maaşlarının bağlanması için yardımcı olun.

Elektrik ve su faturalarının ve doğal gaz faturalarının; hiçbir ayırım gözetilmeksizin bunların bütçeden, hazineден karşılanmasına ilişkin... Tabii, vaktimiz geçti, depremin üzerinden de sekiz ay geçti ama muhasebe tekniği gereği birçok şeyi yapabiliriz; mahsuplaşma diye bir işlem vardır, bunu burada hepimiz biliriz. Dolayısıyla bugün de tahakkuk eden tüm faturalar tahsil edildi ancak bunların iadesini veya bir mahsuplaşma yöntemini bulabiliriz diyorum. O yüzden bundan sonra yapacağımız her müzakerede ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) – Peki.

Son olarak şunları söylemek istiyorum: Hatay'ın, başta Hatay'ın ve diğer deprem bölgelerinin pozitif bir ayrımcılığa ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Neden bunu söylüyorum? Çünkü eğer bu depremin 104 milyar dolar bir maliyeti varsa, bunun yüzde 50'sini de Hatay yüklendiyse doğal olarak da Hatay burada yüzde 50 hem sağlık etki maliyetleri açısından hem de mali açıdan daha fazla destek görmelidir, daha fazla pozitif ayrımcılığa ihtiyacı vardır diyorum.

Beni dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

1'inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

"MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

"MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yoktur.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi 3'üncü sırada yer alan İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/20) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 14)(*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

(*) 14 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir

Komisyon Raporu 14 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi? Yok.

Soru-cevap? Yok.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Şimdi 1'inci maddesini okutuyorum:

HÜKÜMETLERARASI KURU LİMANLAR ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

"MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 15 Aralık 2014 tarihinde imzalanan "Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşması"nın çekince ile birlikte onaylanması uygun bulunmuştur."

BAŞKAN – Madde üzerinde Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz gün, 1 Ekim günü Meclis açılıyordu ve Sayın Cumhurbaşkanlığı buraya gelerek bir konuşma yaptı. Konuşmasında mağdurlar, masum insanlar ondan çok şey bekliyordu. Anayasa'nın uygulanmasıyla ilgili birtakım şeyler söylemesi, zor durumda olan insanlara birtakım müjdelere sunması bekleniyordu ama aksine Anayasa'yı çiğneyen birtakım sözler sarf etti. Sayın Cumhurbaşkanlığı Anayasa'yı korumakla ve yürütmekle vazifelidir ancak Sayın Cumhurbaşkanlığı buraya geldi, AİHM kararları hakkında birtakım mütalaalarda bulundu. Sayın Cumhurbaşkanlığı yargı mensubu mu ki AİHM'in Yüksel Yalçinkaya kararının tanınmayacağını söyleyebiliyor? 85 milyon içinde tek bir kişi bunu söyleyebilir mi? Yargı kararına bir yürütmenin başı "hayır" diyebilir mi? Defalarca dediniz, biliyoruz. Sayın Demirtaş kararında, Sayın Kavala kararında Cumhurbaşkanlığı bunu söyledi. Söyledi diye normal mi?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sen "hayır" diyorsun; Kavala kararını onadı işte "hayır" diyorsun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Söyledi diye normal mi?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sen niye "hayır" diyorsun o zaman?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanlığı bu sözleriyle Anayasa'yı çiğnemiştir.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sen Yargıtay kararına niye "hayır" diyorsun?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Anayasa madde 90'ı çiğnemiştir.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Kendinle çelişiyorsun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Ayrıca, Altın Portakal Film Festivali, bir sanat festivali. Ya, dünyanın neresinde görülmüş; bu festivaldeki "Kanun Hükümü" isimli filmi yasakladığını burada beyan etti, "Bu film gösterilemez." dedi. Böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından "Olur, olur!" sesleri)

Neredeyiz biz, hangi zamandayız; size soruyorum AK PARTİ'liler. Bakın, cüzdanınıza bakarak değil vicdanınıza dayanarak konuşun tamam mı?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Senin nereye bakarak konuştuğunu biliyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, festivaldeki bir filmin kararını Cumhurbaşkanlığı veremez.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Kim verir?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Kim mi verir? Halkın vicdanı verir, yargı verir.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Halkımız Cumhurbaşkanlığı seçiyor zaten, ne konuşuyorsun?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Yargısal bir engel yoktur, bu filmin gösterilmesiyle ilgili yargısal bir engel yoktur ama ne oluyor?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – FETÖ mü verecek, kim verecek?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, film burada, ben bu filmi biliyorum, izledim; hiçbiriniz izlemedi. Bakın, size anlatayım, yüzünüz kızaracak. "Kanun Hükümü" isimli bir film; Engin Hoca ve Yasemin Demirci... Doktor Yasemin ve Engin Hoca, ihraç edilmişler, 2'si de KESK üyesi, demokrat insanlar, Türkiye'deki haksızlıklara seslerini çıkarmışlar; Doktor Yasemin iade edilmiş bir de.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Gerçekten mi KESK üyesi?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, iade edilmiş. Engin Hoca herhangi bir yargı kararıyla mahkûm da edilmemiş, bunlar suçsuz günahsız insanlar ve son derece barışçıl bir şekilde eylemler yapıyorlar.

Bakın, ben filmin ham hâlini izledim. Bodrum'da yani yelkenlide "İşimi geri istiyorum." afişi asıyor, yere su dökerek... Bakın, yere su dökerek "adalet" yazıyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Orada oturup müdahale etmeyin ya!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Polisler geliyor... Bakın, polis tutanağını okuyayım. O kadar sivil ve barışçıl bir eylem ki... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Yani, burada tetikçi olarak oturup bize laf yetiştireceğinize şunu dinleyin... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim, karşılıklı konuşmayalım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, Engin Hoca ne yapmış? Ya, Allah aşkına çok tarihî bir eylem yapmış, çok barışçıl bir eylem; suyu yere dökerek "adalet" yazmış. Polisler gelmiş... Tutanağı okuyorum size, polislerin tutanağı... Ya, insanın yüzü kızarır ya, bu filmi çekilirken engellemeye çalışmışlar. Daha sonra Anayasa Mahkemesi bu engellemeye ihlal verdi. Bu film Altın Portakal'a geldi ve 2 kez gösterimi engellenmeye çalışıldı. Ne anlatıyor bu film, niye korkuyorsunuz bu filmden? Film, bir hak direnişini anlatıyor, KHK'lilerin en doğal olan hak direnişini anlatıyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, polis tutanağından okuyacağım, dinleyin, diyor ki polis: "İhbar üzerine gittiğimizde beton zemin üzerine suyla yere yazılmış olduğu, kurumaya başladığı 'adalet' yazısının görüldüğü tespit edilmiş." ve bundan dolayı "Kanun Hükümü" filmi engellenmeye çalışılmış. Ben izledim, son derece barışçıl eylemler arkadaşlar, kimseye zarar vermiyor Engin Hoca. Bakın, ne yapıyor biliyor musunuz; okulun kapısına geliyor, bir tane uçurtması var, öğrencilerine uçurtma uçurtuyor, öğrenciler de "Engin Hoca, neredesin? Gel Engin Hoca." diyor. Veyahut da Doktor Yasemin, o kadar dürüst, o kadar ilkeli, idealist bir kardiyolog ki kendisi. Kendisi işten ihraç edildiğinde 200 yaşlı hastası onun için yürüyüş yapıyor ya -dünyanın neresinde görülmüş- "Biz Doktor Yasemin'i istiyoruz, çok dürüst, çok doğru, çok iyi bir doktor." diyor. Şu "terörist" dediğiniz Doktor Yasemin sonradan iade de edildi.

Ne oldu sonra? Hemen, alelacele Altın Portakal'da bu gösterilecekken Kültür Bakanı, festival yönetmeni Ahmet Boyacıoğlu'na telefon açmış "Hemen o FETÖ propagandası yapan filmi kaldırın..." Ya, bu cemaat meselelerinden ihraç edilmiş birileri de değil, KESK üyesi, TTB üyesi bu insanlar. Yine, aynı şekilde, Adalet Bakanı "FETÖ propagandası yapılan bu filmi

gösteremeyiz.” diyor, Cumhurbaşkanı buraya geliyor “FETÖ propagandası...” Baştan sona hepsi yalan. Ya, arkadaşlar, elinizi vicdanınıza koyun diyorum yani filmin öyle bir şeyle zerre alakası yok.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – FETÖ’cüler solcu da oldu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Nasıl bu yalana teslim oluyorsunuz? “Kral çıplak” diyecek tek bir kişi yok mu aranızda ya? Allah’tan korkun ya! Cumhurbaşkanı’dan korkmayın, Allah’tan korkun, vicdanınızdan korkun ya! Allah’tan korkun! (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, daha sonra ne yapıldı? Bakın, AİHM kararı var, Yüksel Yalçınkaya kararı var. Türkiye’ye çok ağır bir karar verdi: “Sen Türkiye yargısı olarak ‘kanunsuz suç ve ceza olmaz’ ilkesini çiğnedin. ByLock’tur, Bank Asyadır, çocuğunu cemaat okuluna göndermektir, bir derneğe üye olmaktır, bunlar delil olarak sayılamaz; tekrar değerlendirin, ihlal yapmışsın.” dedi ve sonra Cumhurbaşkanı burada kalkmış diyor ki: “Ben bu kararı tanımam.” Böyle bir şey mi olur ya! Anayasa madde 90 yok mu? Senin bunu tanıman gerekmiyor mu? Nasıl böyle diyebilirsin? Ama bunu söyleyebiliyor.

Arkadaşlar, çok net söylüyorum: Bir ülkede bir Cumhurbaşkanı Anayasa’yı çiğneyemez, bu kadar, bitti işte. Anayasa madde 90 çiğnenemez.

LATİF SELVİ (Konya) – Bağırmadan konuş, ne bağırıyorsun be!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bu kadar net söylüyorum ben.

Bakın, o kadar mağdur var ki bu ülkede; şu resmi görüyor musunuz, yedi yıl önce Türkiye’de medyaya çıktı şu aile biliyor musunuz. Bakın, bir sünnet merasimi sonrası çekilmiş bir film; beşiz bu çocuklar, beşiz. Türkiye’de gazetelere haber oldu.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Sen şehitlerin resmini gördün mü, şehitlerin resmini?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Annesi ve babası bu cemaat kurumlarında çalıştığı için ihraç edilmişler. Bu 5 çocuk doğduğu zaman işinden atılmış baba. Bilirsiniz, anne-babasınızdır, bir çocuğu büyütmek bile ne kadar masraflıdır. İşinden atılmış olduğu hâlde 5 çocuğu büyüten bir anne-babayı düşünün, bir de 13 yaşında büyük çocuk var. Bu anne-baba üç gün önce tutuklandı biliyor musunuz.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Şehitlerin de çocukları var, şehitlerin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bu çocuklar, şu gördüğünüz çocuklar 850 gram doğmuştu, 850 gram.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – 15 Temmuzda şehit olanların da çocukları var, onlar hiç görmüyor babalarını.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Allah’ın lütfu, o çocuklar yaşadı.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Şehitlerin çocuklarına yazık değil mi?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Siz o çocuklar için yani gerçekten büyük bir mutluluk duymanız gerekirken o çocukların annesini ve babasını tutukluyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Allah’tan korkmaz, kuldan utanmaz adam seni!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Sus da biraz dinle ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Konuşma sen!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, bir otur yerine be! Otursana!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Sus! Burada hasta çocukları anlatıyorum; Allah’tan kork ya, Allah’tan kork!

BAŞKAN – Sayın vekiller, lütfen... Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim, lütfen...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bak, beyninde şant olan çocuğu anlatıyorum, gözlerinde sıkıntı olan çocukları anlatıyorum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Aynı şeyleri yapıyorsun hep terbiyesiz adam! Otur yerine be!

BAŞKAN – Sayın Vekilim, lütfen...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Hasta bu çocuklar, hasta! Annesini ve babasını tutuklamışsınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Niye tutuklandığını da açıkla!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Şehit çocukları da var, şehit çocukları! Onlar da babasını göremeyecek!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Görmüyor musun, suçsuzlar! Bakın, bu 5 çocuktan 1’inin beyninde şant var, şanti annesi yönetiyor; bu anneyi, bu babayı tutuklamışsınız. Bakın, bu çocuklar ölür arkadaşlar, 850 gram doğdular. Birinin beyninde şant var, diğerlerinin gözlerinde ve organlarında sıkıntı var ve siz bu anneyi cezaevine atıyorsunuz. Avukat bana dedi ki: “Hâkime yalvardım, ne olur hâkim bey yani bu çocuk ölür; etmeyin, en azından anneyi serbest bırakın dedim. Acımasızca anneyi de babayı da tutukladı.” Çünkü o hâkim de Allah’tan korkmuyor.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Niye tutuklandı?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – İktidardan korkuyor, terfi edilmemekten korkuyor. Allah’tan korkun ya! Ayıptır, ayıp!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Niye tutuklandı, sebebini söyle!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bak, size başka bir çocuk göstereceğim. Bu Yusuf Kerim, 6 yaşında; defalarca bu çocuğu gündeme getirdim. O da bir KHK mağdurunun çocuğu. Annesi, o 6 yaşında kanser hastalığından yatarken cezaevine konuldu. Dün vefat etti bu çocuk, haberin yok vicdansız adam! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, bir dinlemeyi öğrenin, bir dinlemeyi öğrenin!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Vicdansız adamsın sen! Bu çocuk dün vefat etti, annesi dedi ki: “Beni evladımdan dört ay boyunca mahrum ettiler, zindanda tuttular.” En sonunda bu Mecliste bir yasa çıktı da o çocuğun başına bu anne geldi. Çok vicdansızsın ve oradan bağırıp duruyorsun AK PARTİ’li Vekil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Neden tutuklandı, neden?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Niye karşı durup da bağırıyorsun?

BAŞKAN – Lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bu çocuk hasta bir şekilde yatıyordu. Zavallı şu çocuğu görmüyor musun? Vicdanın hiç yok mu senin? Şu hâldeki bir çocuğun anasını nasıl cezaevinde tutabilirsin ya?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Niye tutuklandı? Sebebini söyle!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Allah’tan kork! Bizim bir sürü baskımız sonrasında bu Mecliste Yusuf Kerim yasası çıktı ve en sonunda cezaevinden annesi geldi, bu çocuğa sarıldı. Hepimiz ağladık ya! Senin gözünde gözyaşı yok tabii, ağlamazsın! Başka şeylere bakarsın. Vicdanlı insanlar hüngür hüngür ağladı vallahi billahi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

LATİF SELVİ (Konya) – Asıl senin vicdanın yok!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sen vicdanını kaybetmişsin!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Senin çocuğun yok mu ya? Allah’tan korkmuyor musun sen? Şu çocuğu

gösterirken nasıl bana laf yetiştirmeye çalışıyorsun? Allah'tan korkmuyor musun sen? Ne biçim adamsın? Yuh sana diyorum, yuh sana diyorum! Sen kaç kuruş alıyorsun böyle tetikçilik yapmak için, kaç kuruş alıyorsun?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sen vicdanını kaybetmiş, ruhunu da satmış bir adamsın! Terbiyesiz adam!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Allah'ın ayeti var, diyor ki: "Az bir para karşılığında satmayın inancınızı."

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sen vicdanını ipotek etmişsin! Duygu sömürüsü yapma! Konuşma!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Sen inancını da satmışsın! (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Şehitlerin çocuklarını niye dile getirmiyorsun sen!

BAŞKAN – Evet, şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Sayın Mehmet Tahtasız.

Sayın Tahtasız, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Başkan...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Çok vicdansız adamlarla uğraşıyoruz burada ya! Bu nasıl vicdansızlık ya!

6 yaşında hasta çocuk, hiç mi vicdanınız yok sizin ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, 100 kişi birden bağıríyorsunuz, helal olsun gerçekten.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen karşılıklı konuşmayalım, hatibi dinleyelim.

Buyurun Sayın Vekilim.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) – Tekrar başlatır mısınız Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Süreyi baştan başlatır mısınız.

BAŞKAN – Süreyi yeniden başlatıyorum.

Buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, bizleri televizyonları başında izleyen kıymetli halkım; öncelikle 1 Ekim Pazar günü İçişleri Bakanlığı önünde yapılan hain terörist saldırısını lanetliyorum. Saldırıda yaralanan polis memurlarımıza acil şifalar diliyor, o saldırı öncesinde hayatını kaybeden vatandaşımıza da Allah'tan rahmet diliyorum. Nereden ve kimden gelirse gelsin terörün her türlüşünü lanetliyorum. Kim ki bu ülkeye hainlik edip kurşun sıkıyorsa, ihanet ediyorsa Allah belasını versin.

Değerli arkadaşlar, sizleri yedi bin beş yüz yıllık tarihi olan, Hititlerin başkenti Hattiler ülkesinde yaşayan, dünyada ilk yazılı Kadeş Barış Anlaşması'nın imzalandığı, barışın ve kardeşliğin şehri Çorumlular adına saygıyla selamlıyorum.

Çorum sekiz ayda yaklaşık 2,5 milyon dolar ihracat rakamlarıyla Türkiye'de en fazla ihracat yapan 13'üncü il olmuşken, bölgenin de ihracat şampiyonuyken buna rağmen Çorum, devlet yatırımlarından hak ettiği payı alamamakta. Yatırımları alamadığı gibi mevcut devlet yatırımları da bir bir kapanmakta; öyle ki şeker fabrikamız kapandı, çimento fabrikamız kapatıldı ve şeker fabrikası özelleştirildi. Çorum'un yedi bin beş yüz yıllık tarihi var ancak diğer taraftan 7.500 tane de sorunu var. Çorum'da vaat çok, devlet yatırımı yok denecek kadar az. Sağlıktan sanayiye, ulaşımdan eğitime kadar birikmiş sorunlarımız var, verilen ama tutulmayan sözler var.

"Her şeyin başı sağlık." diyoruz, o nedenle birikmiş sorunlara sağlıktan başlamak istiyorum. Türkiye'de birçok şehirde olduğu gibi Çorum'da da sağlık hizmetleri aksamakta; Çorum'da devlet hastanemiz yok, Hitit Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanemiz var. Altı yıl önce kapatılan, "2021 yılında açacağız." sözü verilen devlet hastanemizin ihalesi 4 kez tekrarlandı ama yandaş müteahhitler dahi bu ihaleye katılmadılar, ihalenin son 3 şekli EKAP'ta bile yayınlanmadı. Hitit Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanemiz uzman doktor eksikliğinden dolayı hasta yoğunluğunu kaldıramıyor, uzman doktorlarımız ilçelerde otuz gün icapçı olduğundan ilçe dışına çıkamıyor, bu durum insani değildir. Yanlış politikalar yüzünden doktorlarımız imkân bulduklarında ya yurt dışına gidiyor ya da özel hastanelere gitmek zorunda bırakılıyor. Vatandaş hastaneden randevu alamıyor, randevu almak için siyasetçilerden, bürokratlardan yardım almak zorunda kalıyor. Çorum'da malzeme ve doktor yetersizliğinden dolayı üç ay sonrasına ultrason, bir ay sonrasına MR, kırk beş gün sonrasına ameliyat sırası veriliyor. Sağlık Bakanlığına Çorum halkı adına soruyorum: İki bin dört yüz altmış beş gündür kapalı olan Çorum Devlet Hastanemizin ihalesi ne zaman yapılacak? Şartnamesini yayınlayacak mısınız?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çorum'un birikmiş ve çözüm bekleyen o kadar çok sorunu var ki. İktidar "Her yere havaalanı yaptık, vatandaşlar ilk kez bizim sayemizde uçağa bindi." diyor. Çorum'da havaalanı yok arkadaşlar; tüm komşu illerimizde var, bazılarında ikincisi yapıldı ama Çorum'da havaalanı yok. 1997 yılında temeli atılan, 1999'da yüzde 22'si tamamlanan Çorum Havaalanı yirmi dört yıldır kaderine terk edildi. Yüzde 22 oranında tamamlanan inşaat çürüyor, devletin parası heba ediliyor. Hititlerin başkenti, ihracat şampiyonu şehrimize neden havalimanını, demir yolunu, hızlı treni çok görüyorsunuz? Çorum ilimiz, maalesef, başta yük taşımacılığı olmak üzere hızlı tren, havaalanı gibi yatırımlardan ve hizmetlerden sürekli uzak kalmış hatta mahrum edilmiştir. Olmazsa olmazımız Çorum'a demir yolunun gelmesidir. Çorum bölgenin ihracat şampiyonu ancak bütün ihracat ve ithalatını kara yoluyla yapıyor. Çorumlu sanayici 10 bin dolara ürettiği ürüne 10 bin dolar nakliye vermek zorunda bırakılıyor. Sanayicimiz zoru başarıyor, Çorum'u çok sevdiğinden, Çorum sevdalısı olduğundan başka yerlere yatırım yapmıyor; direnmiyorlar, bekliyorlar, yatırımların gelmesini istiyorlar. Çorumlu sanayici ve iş insanlarımızı buradan saygıyla selamlıyorum, hepsine sonsuz teşekkürler.

Bir de Mersin Limanı ile Samsun Limanı arasında yani kuzey ile güney ekseninde yapılacak demir yolu taşıma koridoru iki bölgeyi birbirine bağlayacak. Bu, aynı zamanda boğazlar üzerindeki gemi yük trafiğini azaltacaktır. Anadolu'nun kalkınma projesidir. Kanal İstanbul yerine sizlere tavsiyemizdir; Mersin Limanı, Samsun Limanı ve Trabzon Limanı'nı demir ağlarla örmeniz gerekir.

Dedim ya, Çorum'da o kadar çok çözüm bekleyen sorun var ki... AKP iktidarı "Şunu yaptık, bunu yaptık." diye sıralıyor ya, ben de AKP iktidarının söz verdiği hâlde yapmadıklarını çok kısa olarak anlatayım: 2018 yılında başlayan Kırkdilim Tüneli "2021 yılında açacağız." demelerine rağmen, 1 katrilyon harcınmasına rağmen hâlâ maalesef bitirilmedi. Double yollarla övünüyorsunuz ya, o hâlde soruyoruz: Seçimden önce söz verdiğiniz, yıllarca bitiremediğiniz Çorum-İskilip yolu, İskilip-Tosya yolu, İskilip-Oğuzlar turizm yolu, Çorum-Alaca yolu, Alaca-Çekerek yolu, Çorum-Ortaköy yolu, Ortaköy-Mecitözü yolu, Çorum-Mecitözü-Amasya yolu, Çorum-Osmancık yolu ne zaman tamamlanacak? Yolu olmayan il kalkınır mı? Siz Çorum'un kalkınmasını istemiyor musunuz?

Yine, Ortaköy'de şehidimizin adının verildiği Doğan Mutlu Yatılı Bölge Okulu talan edildi talan, göz göre göre çürüyor. İlçelerimizdeki 2011 yılında kapatılan YBO'lar için dönemin AK PARTİ milletvekili şu sözü verdi bu Meclis kürsüsünde, dedi ki: "Biz o yatılı bölge okullarını açık ceza infaz kurumu yapacağız." Bunu müjdeleyeli on iki yıl oldu, on iki yıl ama hâlâ bir çivi dahi çakılmadı. Yüzde 82'si tamamlanan polis okulu çürüyor arkadaşlar, 5 blok ve kapalı spor salonu yapıldı; maalesef o da kaderine terk edildi, şu anda çürüyor.

Sanayinin yanında tarım kenti olan Çorum'da Obruk Dutludere tarımsal sulama kanalı hâlâ bitmedi. Sungurlu Barajı ve tarımsal sulama kanalı bitmedi. Uğurludağ Başkışla Göleti ve tarımsal sulama kanalı bitmedi. Serban köyü göleti ve tarımsal sulama kanalı başlamadı. Kargı Tosya Kızlaryolu Barajı yarım kaldı. Süreyyabey Barajı tarımsal sulama kanalı, Osmancık içme suyu ve arıtma tesisi maalesef hâlâ bitirilmedi.

Yine, Çorum'a acemi birliği sözü verdiniz 2018'de burada; Çorum milletvekilleri burada ama maalesef yok. Çorum'a polis moral eğitim merkezi sözü verdiniz, hâlâ yok. "Hitit Üniversitesi Güney Kampüsü" dediniz, daha bir çivi çakmadınız. Oğuzlar Su Ürünleri ve Su Sporları Uygulama ve Araştırma Merkezi hâlâ yapılmadı.

VAHİT KAYIRICI (Çorum) – Yirmi senedir milletvekiliniz var, siz niye yapmadınız?

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) – Gülabibey Mahallesi yatılı kız Kur'an kursu yurdu şu anda çürüyor. Çorum Bahçelievler karakolu hâlâ yapılmadı. Çorum Kuruçay'da yapımına altı yıl önce başlanan TOKİ projesini emekli vatandaşlarımıza teslim edemediniz; önce "2021" dediniz, sonra "2022" dediniz, seçim öncesi söz verdiniz "1 Temmuzda 2023'te vereceğiz." dediniz, sonra "1 Ekimde" dediniz ama şimdi "16 Ekim" diyorsunuz; söz kişinin aynasıdır, söz verirken dikkat etmelisiniz.

Son sözlerimi söylemeden önce Çorum'da yarım kalmış projelerin toplam maliyeti 800 milyon TL, yazık değil mi bu ülkenin parasına, vicdanınız sızlamıyor mu? Daha sayacak çok eksik, söylenecek çok söz var. AKP iktidarı Çorumluların umuduyla oynuyor. Eğer Çorum halkı hak ettiği yatırımları alamıyorsa bunun sorumlusu AK PARTİ milletvekilleridir, AK PARTİ Çorum milletvekilleri ve il başkanlarıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Çorum milletvekili arkadaşlarıma sesleniyorum: Söz verdiğiniz işlerin takipçisi olacağım, Çorum'un hak ettiği yatırımları alana kadar mücadele edeceğim. Gelin, Çorum'a hep birlikte yatırımların gelmesi için çalışalım.

Güzel Türkiye'miz bugün bu hâldeyse bunun sorumlusu da AKP iktidarındır. Şayet zam yanlıları durmuyorsa; esnafımız, sanayicimiz, vatandaşımız vergi yükü altında eziliyorsa; ev, araba almak artık hayal olduysa; ev kirası uçtu, ev sahibi ile kiracı birbirini öldürüyorsa; mazot 40 lirayı aştıysa; çiftçimizin ürünü para etmiyorsa; çiftçi üretime küstü, tarlasını ekmiyorsa; emeklilerimiz açık sınırı altında maaş alıp ikinci bir iş yapmak zorunda kalıyorsa, asgari ücretimiz evini geçindiremiyorsa, kadın cinayetleri durmuyorsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) – ...uyuşturucu kullanımı küçük yaşlara kadar indiyse, çocuk istismarı taciz ve tecavüzler arttıysa, icra dosyaları milyonları bulduysa, yardıma muhtaç vatandaşımızın sayısı 25 milyon olduysa, sınırlarımız yol geçen hanına döndüyse; öğretmenlerimiz atanamıyor, gençlerimiz iş bulamıyor, öğrencilerimiz yurtlara yerleşemiyorsa; staj mağdurlarının sorunu hâlâ çözülmediyse, fırsatı bulan gençlerimiz yurt dışına gidiyorlarsa, gazeteciler yazdıkları konulardan dolayı hapse atılıyorsa; hak, hukuk, adalet mumla aranır hâle geldiyse; insanlarımız umutsuz ve mutsuz ise, intihar ediyorsa bunun sorumlusu yirmi iki yıllık AKP iktidarındır. (CHP sıralarından alkışlar)

Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, 1'inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, bir söz talebimiz var.

BAŞKAN – Buyurun Leyla Hanım.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun Yeşil Sol Parti Grubu adına ve Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın CHP Grubu adına 14 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Görüşmelerin hemen sonuna geldik sayılır. Öncelikle 15 Temmuzda vefat eden bütün şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Bize bıraktıkları evlatlarına, emanetlerine sahip çıkıyoruz, çıkmaya da devam edeceğiz. Gazilerimize de -hâlâ tedavi görenleri de var- Allah bir an önce şifa versin diyorum. Bunu söylemek bir boynumuzun borcu çünkü burada hepimizin vicdanını sızlatan, evet, çocuk görüntüleriyle beraber FETÖ'cülerin kampanyasının yapılmasının yanında, bu FETÖ'cülerin katlettiği 256 şehidimizi anmamız ve rahmetle onları yâd etmemiz üzerimize düşen bir görevdir diye düşündüğüm için bunu söylemek istiyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Çorum Milletvekilimizin söylediği işleri hızlıca yaparız ama yaptığımız her işe "rant" demezlerse memnun oluruz, bunu özellikle hatırlatmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Saydığım yatırımların hepsinin, yapılan bu işlerin hepsinin bir inşaat olduğunu hatırlatarak inşallah hepsini de tamamlayacağız. Umarız onlar da tamamlandıktan sonra bunlara "rant" demezler.

Bu rant meselesi üzerinden yine tartışıldı az önce. 3 evladımızın da bu inşaatla canını kaybettiğini hepimiz... Allah'tan rahmet diliyoruz onlara da. Bunun da yine bir rant inşaatı olmadığını, Sancaktepe Belediyesi -bir AK PARTİ belediyesi- tarafından yapılan bir cemevi inşaatı olduğunu hatırlatarak bugünkü görüşmeler için katkı veren, konuşan herkese teşekkür ediyorum, iyi akşamlar diliyorum Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Danış Beştaş...

Buyurun.

40.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Leyla Hanım, Sayın Usta FETÖ'cülerin kampanyası yapıldığı gibi garip bir ithamda bulundu hatibimize yönelik. Bunu reddediyoruz, bunu kabul etmiyoruz. Siz 5 yaşındaki, 7 yaşındaki kanser hastası, ölüm döşeğindeki bir çocuğun zikredilmesini, onun annesinin yanında kalması gerektiği yönündeki beyanını kampanya olarak nitelendiriyorsanız sizin yaptığınızı nereye koyalım?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bir FETÖ kampanyası.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hakikaten nereye koyalım? Burada biz, hatibimiz de konuşurken temel hak ve özgürlüklerden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden, Mahkemesinden, Anayasa 90'dan ve çocukların ebeveynleriyle beraber yaşama hakkından söz etti. Bunu kesinlikle çok vahim buluyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bir kadın olarak da bir anne olarak da bir parlamenter olarak da aynı tutumu beklerim. Doğrudur, suç ve cezalar olabilir, her toplumda olabilir. Mesela beşizlerin anne-babasının kesin hükmü yok, nasıl “FETÖ’cü” diyebiliyorsunuz ya? Mahkeme kararı yok. Mahkeme kararı olmadan nasıl bir insana o karar varmış gibi davranırsınız? Veleve ki kesinleşmiş hüküm olsun çocuğun ne suçu var, çocuğun ne günahı var? Niye tacizciler, tecavüzcüler, çeteciler diz boyu tahliye edildi corona döneminde ama bu çocukların anne-babalarının yanında olması “kampanya” diye nitelendiriliyor? Siz corona döneminde çıkardığınız o suçluların hesabını verin önce. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Çok iyi biliyorsunuz, onlar tahliye edilmediler.

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

41.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, ben de kısa bir değerlendirme yapmak isterim.

Sayın Grup Başkan Vekili tüm hatiplerle ilgili bir yorum yapmayı alışkanlık hâline getirdi, sabahtan beri bize kendileri bir usul dersi verdi. Oysa buradaki milletvekillerinin hepsi İç Tüzük’ü ve usulü gayet iyi biliyorlar. Şimdi Çorum Milletvekili konuştu, evet uluslararası anlaşmalarda konuştu ama kendisi neyi konuşacaktı, Çorum Milletvekili olarak Çorum’u mu konuşacaktı Paris’in sorunlarını mı konuşacaktı? Burada konuşan milletvekillerimiz Türkiye’deki insanların açlığını, sefaletini, mutfağını konuşuyor, yemek sorununu konuşuyor; neyi konuşacaktı, TV8’deki “Yemekteyiz” programını mı konuşacaktı? Bu ülkenin, bu insanların sorunlarını konuşuyor.

Şimdi ben de 15 Temmuzda yitirdiğimiz tüm yurttaşlarımıza...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – ...Allah’tan rahmet diliyorum ve o günün tüm katillerini lanetliyorum ama ben 2002’den 15 Temmuz’a kadar bu güzel devletimizi FETÖ’ye teslim edenleri de lanetliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sinemadan, tiyatrodan ya da bir ressamdan niye korkuyoruz? Eminim birçok arkadaşımız o filmi seyretmedi, inanın seyretmedi, ben Kültür Bakanının da seyretmediğinden eminim; orada bir mağduriyeti koyuyor. Eğer bu ülkede yargı kararlarıyla aklanmışlarsa, beraat etmişlerse ve ona rağmen bir öğretmen pazarda simit satmak zorunda kalıyorsa bunu anlatır insanlar ama yargı kararıyla “FETÖ” denen o örgüte üye olduğu tespit edilmişse Allah zaten kahretsin onu! Ama yargıda aklanan insanları FETÖ olsun ya da başka görüşten olsun ya da dünya görüşünden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – ...dolayı olursa olsun mağdur etmek doğru değil, burada bu ayrımı koyalım. FETÖ’yü evet lanetleyelim ama bu ülkeyi, bu devleti, yargıyı, istihbaratı FETÖ’ye teslim edenleri de lanetleyelim; bunu mutlaka ki yapalım.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/20) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 14) (Devam)

BAŞKAN – 1’inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

Şimdi 2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın ve bugün yapılacak diğer açık oylamaların elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre veriyorum. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum. Bu açıklama, bugün yapılacak diğer açık oylamalar için de geçerli olacaktır.

Şimdi, oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 14 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı	:341	
Kabul:	324	
Ret	:	1
Çekimser	:	16(*)

Kâtip Üye
Muhammed Adak
Mardin

Kâtip Üye
Yasin Öztürk
Denizli”

Bu sonuca göre teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Şimdi, İç Tüzük’ün 145’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bıraktığımız açık oylamaları yapacağız.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

12 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 12) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 12 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı :334

Kabul: 318

Çekimser : 16(*)

Kâtip Üye
Muhammed Adak
Mardin

Kâtip Üye
Yasin Öztürk
Denizli”

Bu sonuca göre teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Şimdi 13 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/19) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 13 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı :335

Kabul: 316

Ret : 2

Çekimser : 17(*)

Kâtip Üye
Muhammed Adak
Mardin

Kâtip Üye
Yasin Öztürk
Denizli”

Bu sonuca göre teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olsun.

4'üncü sırada yer alan, 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/27) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

5'inci sırada yer alan, 16 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine geçiyoruz.

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/28) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 16)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da Komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 5 Ekim 2023 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.23

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.